حل التراكيب

التركيب في اللغة الجمع وضم الشيء الى الشيء (و) في الاصطلاح
اجراء آخر الكلمة على القواعد النحوية (او) بيان تعلقات
اجزاء الكلام ومعانيه اللغوية *

بسم الله الرحمن الرحيم

(اعوذ) فعل مضارع از ثلاثی مجرد غیر[1] سالم بنابر رأی صرفیین و سالم[2] بنابر رأی نحویین از باب نصر بنای فاعل علامة بنای فاعل فتحهٔ حرف مضارعت معربست بخلاف قیاس از جهة تمام مشابهتش مر اسم در لفظ در معنی ودر اشتراك ودر اختصاص مرفوعست لفظا رفع وی بضمهٔ لفظیه عامل وی عامل معنوی مرفوعست از جهة وقوعش در موقع اسم نزد بصریین یا از جهة تجردش از عوامل لفظیه نزد کوفیین (انا) در تحتش مستتر[3] مبنی بر فتح مرفوعست محلا رفع وی بضمهٔ محلیه عامل وی عامل لفظی قیاسی مرفوعست بنابر انکه فاعل اعوذ که عبارتست از مفرد متکلم (بالله) با حرفست از جملهٔ حروف جاره موضوعست از برای افضا کردن معنای فعل یا معنای شبه فعل بسوی مدخولش بملاحظه کردن معنای انتهاء غایة مبنی بر کسر لفظهٔ (الله) مجرورست لفظا جر وی بکسرهٔ لفظیه عامل وی عامل لفظی سماعی مجرورست بباء جار ومجرور ظرف لغو مجازی متعلقست مر اعوذ منصوبست محلا نصب وی بفتحهٔ محلیه عامل وی عامل لفظی قیاسی منصوبست بنابر انکه مفعول به غیر صریحست مر اعوذ (من) حرفست از جملهٔ حروف جاره موضوعست از برای افضا کردن معنای فعل یا معنای شبه فعل بسوی مدخولش بملاحظه کردن معنای ابتداء غایة مبنی بر فتح لفظا از جهة تحرز از التقاء ساکنین وبر سکون تقدیرا از جهة نظر کردن بر اصلش (الشیطان) مجرورست لفظا جر وی بکسرهٔ لفظیه عامل وی عامل لفظی سماعی مجرورست بمن جار ومجرور ظرف لغو مجازی متعلقست مر اعوذ منصوبست محلا نصب وی بفتحهٔ محلیه عامل وی عامل لفظی قیاسی منصوبست بنابر انکه مفعول به غیر صریحست مر اعوذ (الرجيم) مجرورست لفظا جر وی بکسرهٔ لفظیه عامل وی عامل لفظی سماعی مجرورست بنابر انکه صفة الشیطان صفة با موصوف ترکیب توصیفی تابعا باعراب لفظش باعتبار بودن وی مجرور بمن یا اینکه الرجيم منصوبست لفظا نصب وی بفتحهٔ لفظیه عامل وی عامل لفظی قیاسی

واعلم ان التركيب ستة انواع تركيب اسنادي مثل زيد قائم وضرب زيد وتركيب اضافي مثل غلام زيد وتركيب توصيفي مثل حيوان ناطق وتركيب تعدادي مثل خمسة عشر وتركيب صوتي مثل سيبويه وتركيب مجزي مثل بعلبك والجملة اربعة اقسام اسمية ، وفعلية ، وشرطية ، وظرفية) لانه ان كان الجزء الاول منها اسما فالجملة اسمية مثل زيد ضرب وزيد قائم وان كان فعلا فالجملة فعلية مثل ضرب زيد وان كان الجزء الاول حرف شرط فالجملة شرطية مثل ان تكرمني اكرمك وان كان ظرفا فالجملة ظرفية مثل في الدار زيد عندي عشرون درهما * ۲) السالم عند النحويين ما سلمت لامه عن حروف العلة والهمزة والتضعيف *

۲ السالم عند الصرفيين ما سلمت حروفه الاصلية عن حروف العلة والهمزة والتضعيف *

۳) والضمير على قسمين مستتر وبارز المستتر متصل فقط والبارز متصل ومنفصل

منصوبست بنابر انکه مفعول به صریحست مر فعل مقدر که وی ادم تقدیر کلام ادم الرجیم ادم فعل مضارع ثلاثی مجرد غیر سالم بالاتفاق از باب نصر بنای فاعل علامة بنای فاعل فتحه حرف مضارعت معربست بخلاف قیاس از جهة کمال مشابهتش مر اسم مرفوعست لفظا رفع وی بضمة لفظیة عامل وی عامل معنوی مرفوعست از جهة وقوعش در موقع اسم نزد بصریین یا از جهة تجردش از عوامل لفظیه نزد کوفیین انا در تحتش مستتر مبنی بر مرفوعست محلا رفع وی بضمة محلیه عامل وی عامل لفظی قیاسی مرفوعست بنابر انکه فاعل ادم که عبارتست از مفرد متکلم ادم مع ماعمل فیه جملة فعلیة ترکیب اسنادی لامحل لها من الاعراب بنابر انکه این جمله جملهٔ مستأنفه است یا بنکه الرجیم مرفوعست لفظا رفع وی بضمة لفظیه عامل وی عامل معنوی مرفوعست ملحقست بفاعل بنابرانکه خبر مبتدأ محذوفست تقدیر کلام هو الرجیم هو ضمیر بارز مرفوع منفصل مبنی بر فتح مرفوعست محلا رفع وی بضمة محلیه عامل وی عامل معنوی مرفوعست ملحقست بفاعل بنابر انکه مبتدأست معرفة تعریفش باضماریة ضمیر راجعست بسوی الشیطان مبتدأ بامر ای خبرش جملة اسمیة ترکیب اسنادی لامحل لها من الاعراب از جهة عدم موجب اعراب بنابرانکه این جمله جملهٔ مستأنفه است اعوذ مع ماعمل فیه جملة فعلیة ترکیب اسنادی لامحل لها من الاعراب از جهة عدم موجب اعراب بنابرانکه این جمله جملهٔ مستأنفه است (بسم الله الرحمن الرحیم) با حرفیست از جملهٔ حروف جار موضوعست از برای افضا کردن معنای فعل یا معنای شبه فعل بسوی مدخولش بملاحظه کردن معنای استعانت مبنی بر کسر (اسم مضافست بسوی لفظة الله لفظة الله مجرورست لفظا جر وی بکسرهٔ لفظیه عامل وی لفظی قیاسی مجرورست بنابر انکه مضاف الیه است مر اسم مضاف با مضاف الیه ترکیب اضافی اسم مجرورست لفظا جر وی بکسرهٔ لفظیه عامل وی عامل لفظی سماعی مجرورست بیا جار وجرور ظرف لغو مجازی متعلقست مر فعل مقدر مؤخر که وی ابتدأست تقدیر کلام بسم الله ابتدأ (ابتدأ فعل مضارع ثلاثی مزید غیر سالم بنابر رأی صرفیین وسالم بنابر رأی نحویین از باب افتعال بنای فاعل علامة بنای فاعل فتحهٔ حرف مضارعت معربست بخلاف قیاس از جهة کمال مشابهتش مر اسم مرفوعست لفظا رفع وی بضمة لفظیه عامل وی عامل معنوی مرفوعست از جهة وقوعش در موقع اسم نزد بصریین یا از جهة تجردش از عوامل لفظیه نزد کوفیین انا تحتش مستتر مبنی بر فتح مرفوعست محلا رفع وی بضمة محلیه عامل وی عامل لفظی قیاسی مرفوعست بنابرانکه فاعل ابتدأ که عبارتست از مفرد متکلم ابتدأ مع ماعمل فیه جملة فعلیة ترکیب اسنادی لامحل لها من الاعراب از جهة عدم موجب اعراب بنابر انکه این جمله جملهٔ مستأنفه است (الرحمن) مجرورست لفظا جر وی بکسرهٔ لفظیه عامل وی عامل لفظی قیاسی مجرورست بنابرانکه صفة لفظة الله صفة با موصوف ترکیب توصیفی تابعا یا اعراب لفظش باعتبار بودن وی مضاف الیه است

والمستتر مرفوع دائما والبارز المتصل یکون مرفوعا ومنصوبا ومجرورا والمنفصل مرفوع اومنصوب فقط المنفصل ما یستقل فی التلفظ بنفسه مثل هو والمتصل لایستقل فی التلفظ بنفسه مثل التاء فی ضربت والبارز ما یتلفظ باللسان ویری بالبصر (والمستتر مالایتلفظ باللسان ولا یری بالبصر (اعلم ان عمل الحروف کلها سماعی سواء کانت من الجارة اوغیرها وعمل بعض الافعال والاسماء المذکورین فی هذا الکتاب ایضا سماعی یعلم من عدهم فی باب عامل السماعی (واعلم ان عامل کل فاعل ومفعول وحال قیاسی بهذه القاعدة کل فعل یرفع فاعله وینصب مفعوله سواء کان فاعلا الفعل صریح اومؤول اولشبه فعل والحال مثل المفعول فی النصب (وعامل کل مضاف الیه ایضا قیاسی (بهذه القاعدة کل مضاف یجر المضاف الیه وعامل بعض التمیز قیاسی بهذه القاعدة کل اسم تام یعمل النصب وبعضه بمنزلة المفعول فی النصب (منه)

مراسم (يابنكه الرحمن منصوبست لفظا نصب وى بفتحة لفظيه عامل وى عامل لفظى
قياسى منصوبست بنابرانكه مفعول به صريحس مر فعل محذوف تقدير كلام اعنى
الرحمن اعنى فعل مضارع ثلاثى مجرد غير سالم بالاتفاق ازباب ضرب بناى فاعل علامة
بناى فاعل فتحة حرف مضارعت معربست بخلاف قياس ازجهة كمال مشابهتش مراسم
مرفوعست تقديرا رفع وى بضمة تقديريه عامل معنوى الخ انادر تحتش مستتر مبنى
بر فتح مرفوعست محلا رفع وى بضمة محليه عامل وى عامل لفظى قياسى مرفوعست
بنابرانكه فاعل اعنى كه وى عبارتست از مفرد متكلم اعنى مع ماعمل فيه جملة فعلية
تركيب اسنادى لامحل لها من الاعراب ازجهة عدم موجب اعراب بنابرانكه ابن جمله
جملهٔ مستأنفه است (يابنكه الرحمن مرفوعست لفظا رفع وى بضمة لفظيه عامل وى عامل
معنوى آه بنابرانكه خبر مبتدا محذوف تقدير كلام هو الرحمن هو ضمير بارز مرفوع
منفصل مبنى بر فتح مرفوعست محلا رفع وى بضمة محليه عامل وى عامل معنوى مرفوعست
ملحقست بفاعل بنابرانكه مبتدا است معرفه تعريفش باضمار بة ضمير راجعست بسوى
لفظة الله مبتدا محذوف بهمراهى خبرش مذكور جملة اسمية تركيب اسنادى لامحل لها من
الاعراب بنابرانكه ابن جمله جملة مستأنفه است الرحيم نك تركيبى بعينه الرحمن نك
تركيبى كبى اوج نورلى اعراب جائز اولقده صفة لفظة الله يا فعل مقدر كه مفعول به صريح
يامبتدا محذوف كه خبر (الحمد لله رب العالمين) الحمد مرفوعست لفظا رفع وى بضمة لفظيه
عامل وى عامل معنوى مرفوعست ملحقست بفاعل بنابرانكه مبتدا است معرفه تعريفش
بالف لام تعريف (لله) لام حرفست از جملة حروف جاره موضوعست از براى افضا كردن
معناى فعل يامعناى شبه فعل بملاحظه كردى معناى اختصاص مبنى بر كسر (لفظة الله
مجروراست لفظا جر وى بكسرة لفظيه عامل لفظى سماعى مجرورست بلام جار ومجرور
ظرف مستقر مجازى متعلقست مر عامل مقدر منصوبست محلا نصب وى بفتحة محليه عامل
وى عامل لفظى قياسى منصوبست بنابرانكه مفعول به غير صريحست مر عامل مقدر كه وى
حصل عند البصريين وحاصل عند الكوفيين (هو در تحتش مستتر منتقلست از عامل
مقدر بعد از حذف وى مبنى بر فتح مرفوعست محلا رفع وى بضمة محليه عامل وى عامل لفظى
قياسى مرفوعست بنابرانكه فاعل ظرف ضمير راجعست بسوى مبتدا ظرف بهمراهى فاعلش
جملة ظرفية تركيب اسنادى مرفوعست محلا رفع وى بضمة محليه عامل وى عامل معنوى بنا
برانكه خبر مبتدا مبتدا بهمراهى خبرش جملة اسمية تركيب اسنادى لامحل لها من الاعراب
بنابرانكه ابن جمله جملهٔ مستأنفه است (رب) مضاف است بسوى العالمين (العالمين) نون
نون عوض از حركت اسم مفرد وتنوين او مبنى بر فتح العالمى مجرورست لفظا جر وى
بياى لفظيه عامل وى عامل لفظى قياسى مجرورست بنابرانكه مضاف اليه ست مر رب مضاف
بامضاف اليه تركيب اضافى (رب) مجرورست لفظا جر وى بكسرة لفظيه عامل وى عامل

لفظى

واعلم ان عامل كل مبتدأ وخبر وفعل مضارع معنوى بالابتدا اى بالتجرد عن العوامل اللفظية والمجرور اذا كان ما قبلها نكرة محضة فيتعين كونها صفة له وان كان غير محض فيجوز فيه الوجهان الصفة والحال وكذا اذا كان معرفة محضة يتعين كونها حالا وان كان غير محض يجوز فيه الوجهان الصفة والحال ومثل سائر الظروف كالجهات الست وغيرها واعلم ان الجمل الخبرية التى لم يسبقها مايطلبها لزوما من المبتدأ والفعل والحرف العامل والمتبوع بعد النكرات المحضة صفات وبعد المعارف المحضة احوال وبعد غير المحضة محتمل لها (هدية الصبيان) اعلم ان الجمل منها مايكون لها محل من الاعراب لوقوعها موقع المفرد وهى سبع جمل الجملة الواقعة خبرا والجملة الواقعة حالا والجملة الواقعة مفعولا والجملة الواقعة مضافا اليها والجملة الواقعة جوابا

لفظی سماعی بنابرانکه صفة لفظة الله تابعا باعراب لفظش باعتبار بودن وی مجرور بلام (باینکه رب منصوبست لفظا الخ بنابرانکه مفعول به صریحست مر فعل مقدر نفدبر کلام اعنی رب اعنی فعل مضارع الخ اعنی مع ماعمل فیه لا محل الخ (والصلوة والسلام علی محمد) والصلوة واو حرفست از جملهٔ حروف عاطفه موضوعست از برای جمع مطلق مبنی بر فتح (الصلوة) مرفوعست لفظا رفع وی بضمهٔ لفظیه عامل وی عامل معنوی مرفوعست بنابرانکه مبتدأست معرفه تعریفش بالف لام تعریف (والسلام) واو حرفست از جملهٔ حروف عاطفه موضوعست از برای جمع مطلق مبنی بر فتح (السلام) مرفوعست لفظا رفع وی بضمهٔ لفظیه عامل وی عامل معنوی بنابرانکه معطوفست بر سر الصلوة بر سبیل عطف مفرد بر مفرد باعتبار بودن وی مبتدأ (علی محمد) علی حرفست از جملهٔ حروف جاره بملاحظه کردن معنای استعلاء مبنی بر سکون (محمد مجرورست لفظا جر وی بکسرهٔ لفظیه عامل وی عامل لفظی سماعی مجرورست بعلی جار مجرور ظرف مستقر مجازی متعلقست مر عامل مقدر منصوبست محلا نصب وی بفتحهٔ محلیه عامل وی عامل لفظی قیاسی منصوبست بنابرانکه مفعول به غیر صریحست مر عامل مقدر که وی حصلا عند البصریین وحاصلان عند الکوفیین همادر تحتش مستتر منتقلست از عامل مقدر بعد از حذف وی مبنی بر سکون مرفوعست محلا رفع وی بالف محلیه عامل وی عامل لفظی قیاسی مرفوعست بنابرانکه فاعل ظرف ظرف بهمراهی فاعلش جملهٔ ظرفیة ترکیب اسنادی مرفوعست محلا رفع وی بضمهٔ محلیه عامل وی عامل معنوی مرفوعست بنابرانکه خبر مبتدأ مبتدأ بهمراهی خبرش جملهٔ اسمیة لا محل لها من الاعراب لانها این جمله جملهٔ معطوفست بر سر الحمد لله بر سبیل عطف جمله بر جمله اعتبار بودن وی لا محل لها من الاعراب (باینکه والصلوة واو حرفست از جملهٔ حروف عاطفه الخ الصلوة مرفوعست لفظا الخ بنابرانکه معطوفست بر سر الحمد بر سبیل عطف مفرد بر مفرد والسلام واو حرفست الخ السلام مرفوعست لفظا الخ بنابرانکه معطوفست بر سر الصلوة قریبا الخ (علی محمد علی حرفست از جملهٔ حروف جاره الخ محمد مجرورست لفظا بعلی جار ومجرور الخ مرفوعست محلا بنابرانکه معطوفست بر سر لله الخ هذا از قبیل عطف اسمین علی معمولی عامل واحد بحرف واحد این جائزست بالاتفاق بخلاف آنکه عاملین مختلفین باشد در این صورة علماء نحویین اختلاف کرداند امام فراء جائز گفته ست امام سیبویه مطلقا جائز نه گفته ست اما امام جمهور مگر مجرور مقدم باشد جائز گفته ست نحو فی الدار زید والحجرة عمرو والاجائز نه گفته ست (وآله وصحبه اجمعین) وآله واو حرف عاطفه موضوعست از برای جمع مطلق مبنی بر فتح آل مضافست بسوی هاء ها ضمیر بارز مجرور متصل مبنی بر کسر مجرورست محلا جر وی بکسرهٔ محلیه عامل وی عامل لفظی قیاسی مجرورست بنابرانکه مضاف الیه ست مر آل

لشرط جازم اذا كانت مقرونة بالفاء او باذا الفجائية والجملة التابعة لجملة لها محل من الاعراب والجملة التابعة لمفرد ونحوها مالا يكون لها محل من الاعراب لعدم وقوعها موقع المفرد وهي سبع ايضا الجملة المستأنفة الابتدائية والجملة التي وقعت صلة للموصول والجملة التفسيرية عند البصريين والجملة التي وقعت جوابا لشرط غير جازم او جازم لم يكن فيها فاء ولا اذا الفجائية والجملة التابعة لجملة لا محل لها من الاعراب والجملة الواقعة معترضة بين المقتضيين وهي التي تتوسط بين اجزاء الجملة المستقلة ليفيد معنى يتعلق بها او باحد اجزائها وفائدة الاعتراض بينهما المدح او التنزيه او الدعاء او دفع سؤال مقدر او التنبيه او التخصيص او التقوية او التبيين والايضاح فتقع بين الفعل وفاعله او مفعوله وبين المبتدأ وخبره حالا او اصلا كما اذا وقع

آل مجرورست لفظا جروی بکسرهٔ لفظیه عامل وی عامل لفظی سماعی مجرورست بنابرانکه معطوفست بر سر محمد بر سبیل عطف مفرد بر مفرد باعتبار بودن وی مجرور بعلی (وصحبه) واو حرف عاطفه موضوعست از برای جمع مطلق مبنی بر فتح صحب مضافست بسوی ها ها ضمیر بارز مجرور متصل مبنی بر کسر مجرورست محلا جروی بکسرهٔ محلیه عامل وی عامل لفظی قیاسی مجرورست بنابرانکه مضاف الیه ستمر صحب صحب مجرورست لفظا جروی بکسرهٔ لفظیه عامل وی عامل لفظی سماعی مجرورست بنابرانکه معطوفست بر سر آل قربا وبر سر محمد اصالة بر سبیل عطف مفرد بر مفرد باعتبار بودن وی مجرور بعلی (اجمعین) نون نون عوض از حرکهٔ اسم مفرد وتنوین او ومبنی بر فتح اجمعی مجرورست لفظا جروی بیای لفظیه عامل وی عامل لفظی سماعی مجرورست بنابرانکه تأکید معنوی ست از آل وصحبه (وبعد) واو حرفست از جملهٔ حروف عاطفه لکن در ینجا قائم ست مقام امّا امّا قائم ست مقام مهما یکن من شیء تقدیر کلام (مهما یکن من شیء فاقول بعد ان العوامل الخ) مهما اسم ست از جملهٔ اسماء منقوصه وجوازمه متضمن ست بمعنای حرف شرط چاره نیست مر اورا از فعل شرط وجزاء شرط مبنی بر سکون مرفوعست محلا رفع وی بضمهٔ محلیه عامل وی عامل معنوی مرفوعست بنابرانکه مبتدأ نکره قریبست بسوی معرفه از جهة تخصیص یافتن اوست بعمومیة (یکن فعل ست از جملهٔ افعال ناقصه لکن در ینجا از جملهٔ افعال تامه ست از جهة بودنش بمعنای یوجد مجزومست لفظا جزم وی بسکون لفظیة عامل وی عامل لفظی سماعی مجزومست بمهما هو در تحتش مستتر مبنی بر فتح مرفوعست محلا رفع وی بضمهٔ محلیه عامل وی عامل لفظی قیاسی مرفوعست بنابرانکه فاعل یکن (من شیء) من حرفست از جملهٔ حروف جاره بملاحظه کردن معنای تبیین جنس مبنی بر سکون (شیء مجرورست لفظا جروی بکسرهٔ لفظیه عامل وی عامل لفظی سماعی مجرورست بمن جار ومجرور ظرف مستقر مجازی متعلقست مر عامل مقدر منصوبست محلا نصب وی بفتحهٔ محلیه عامل وی عامل لفظی قیاسی منصوبست بنابرانکه مفعول به غیر صریح ست مر عامل مقدر که وی حصل عند البصریین وحاصل عند الکوفیین هو در تحتش مستتر منتقل ست از عامل مقدر بعد از حذف وی مبنی بر فتح مرفوعست محلا رفع وی بضمهٔ محلیه عامل وی عامل لفظی قیاسی مرفوعست بنابرانکه فاعل ظرف ظرف بهمراهی فاعلش جملهٔ ظرفیة منصوبست محلا نصب وی بفتحهٔ محلیه عامل وی عامل لفظی قیاسی منصوبست بنابرانکه حال ست از فاعل یکن یکن ذو الحال خود یکن عامل حال وهم عامل ذی الحال یکن مع ما عمل فیه جملهٔ فعلیة ترکیب اسنادی مجزومست محلا جزم وی بسکون محلیه عامل وی عامل لفظی سماعی مجزومست بنابرانکه این جمله فعل شرط مهماست (فاقول) فا فای جزائیه وجوابیه مبنی بر فتح اقول فعل مضارع مبنی للفاعل اه انا در تحتش مستتر اه مرفوعست محلا بنابرانکه

بین اسم ان وخبرها وغیرها وبین الشرط وجوابه وبین الموصول وصلته وبین اجزاء الصلة وبین القسم وجوابه وبین الموصوف وصفته وبین الحال وذی الحال وبین المضاف والمضاف الیه وبین المجرور وجاره وبین القول ومقوله وبین المعطوف والمعطوف علیه وغیرها (حشیة الصبان)

فاعل

فاعل اقول که عبارتست از مفرد متکلم بعد ظرفست از جملهٔ ظروف مکانیه بنابر انکه از قبیل جهاتست لکن در ینجا استعاره گرفته شده است از برای زمان از جهة مضاف بودنش بسوی زمان که وی مضاف الیه منوی ست تقدیره بعد زمن الفراغ من حمد الله تعالی مبنی ست از جهة مشابهتش مرحرف چنانچه حرفکه محتاج می شود بسوی متعلقش اینچنین این بعد محتاج می شود بسوی مضاف الیه منویش و بر حرکة از جهة عروض بنایش و بر ضم از برای جبر نقصان باقوی حرکات که وی ضمه است منصوبست محلا نصب وی بفتحهٔ محلیه عامل وی عامل لفظی قیاسی منصوبست بنابر انکه مفعول فیه است مر اقول (ان العوامل) ان حرفست از جملهٔ حروف مشبهه بالفعل جاره نیست مراورا از اسم منصوب و خبر مرفوع مبنی بر فتح العوامل منصوبست لفظا نصب وی بفتحهٔ لفظیه عامل وی عامل لفظی سماعی منصوبست ملحقست بمفعول بنابر انکه اسم ان خبر ان مائة عامل ان بهمراهی اسمش و خبرش جملهٔ اسمیة منصوبست محلا نصب وی بفتحهٔ محلیه عامل وی عامل لفظی قیاسی منصوبست بنابر انکه مقول اقول ست اقول مع ما عمل فیه جملهٔ فعلیة مجزومست محلا جزم وی بسکون محلیه عامل وی عامل لفظی سماعی مجزومست بنابر انکه جزاء شرط مهما جزاء شرط بهمراهی فعل شرط جملهٔ شرطیة مرفوعست محلا رفع وی بضمهٔ محلیه عامل وی عامل معنوی مرفوعست بنابر انکه خبر مبتدا است که وی مهماست مبتدا بهمراهی خبرش جملهٔ اسمیة لا محل لها من الاعراب لانها این جمله جملهٔ مستأنفه است (فی النحو) فی حرفست از جملهٔ حروف جاره الخ بملاحظه کردن معنای ظرفیة مبنی بر کسر النحو مجرورست لفظا جر وی بکسرهٔ لفظیه عامل وی عامل لفظی سماعی مجرورست بفی جار و مجرور ظرف مستقر مجازی متعلقست مر عامل مقدر منصوبست محلا نصب وی بفتحهٔ محلیه عامل وی عامل لفظی قیاسی منصوبست بنابر انکه مفعول فیه غیر صریحست مر عامل مقدر که وی الکائنة هی در تحتش مستتر منتقلست از عامل مقدر بعد از حذف وی مبنی بر فتح مرفوعست محلا رفع وی بضمهٔ محلیه عامل وی عامل لفظی سماعی مرفوعست بنابر انکه فاعل ظرف ظرف بهمراهی فاعلش جملهٔ ظرفیة منصوبست محلا نصب وی بفتحهٔ محلیه عامل وی عامل لفظی سماعی منصوبست بنابر انکه صفة العوامل (تقدیر کلام ان العوامل الکائنة فی النحو) تابعا باعراب لفظش باعتبار بودن وی اسم ان (علی ما الفه الشیخ) علی حرفست از جملهٔ حروف جاره بملاحظه کردن معنای استعلاء مبنی بر سکون ما ما ء موصوله جاره نیست مراورا از صله که مشتمل باشد بر ضمیر آن ضمیر راجع باشد بسوی موصول مبنی بر سکون (الف) فعل ماضی ثلاثی مزید غیر سالم بالاتفاق از باب تفعیل بنای فاعل علامة بنای فاعل فتحهٔ حرف اوّل مبنی بر فتح ها ضمیر بارز منصوب متصل مبنی بر ضم منصوبست محلا نصب وی بفتحهٔ محلیه عامل وی عامل لفظی قیاسی منصوبست بنابر انکه مفعول به صریحست مر الف (الشیخ) مرفوعست لفظا رفع وی بضمهٔ لفظیه عامل وی عامل لفظی قیاسی مرفوعست

بنابرانکه فاعل الفی الفی مع ماعمل فیه جملة فعلیة لامحل لهامن الاعراب بنابرانکه این جمله صلهٔ موصول موصول بهمراهی صله اش مجرورست محلا جروی بکسرهٔ محلیه عامل وی عامل لفظی سماعی مجرورست بعلی جار ومجرور ظرف مستقر مجازی متعلقست مرعامل مقدر منصوبست محلانصب وی بفتحهٔ محلیه عامل وی عامل لفظی قیاسی منصوبست بنابرانکه مفعول بهٔ غیرصریح ست مرعامل مقدرهی درتحتش مستتر مرفوع ست محلا بنابرانکه فاعل ظرف ظرف بهمراهی فاعلش منصوبست محلانصب وی بفتحهٔ محلیه عامل لفظی قیاسی بنابرانکه حال ست از العوامل که وی درمعنای فاعل تقدیر کلام انحصرت العوامل الکائنة فی النحو علی مائة حال کونها مبنیة علی ماالفه الشیخ الخ (الامام) مرفوعست لفظا رفع وی بضمهٔ لفظیه عامل وی عامل لفظی قیاسی مرفوعست بنابرانکه صفة الشیخ صفة باموصوف ترکیب توصیفی تابعا باعراب لفظش باعتبار بودن وی فاعل الفی (عبدالقاهر) عبد مضاف ست بسوی القاهر القاهر مجرورست لفظا جروی بکسرهٔ لفظیه عامل وی عامل لفظی قیاسی مجرورست بنابرانکه مضاف الیه ست مرعبد عبدمرفوع ست لفظا رفع وی بضمهٔ لفظیه عامل وی عامل لفظی قیاسی مرفوعست بنابرانکه عطف بیانست مر الشیخ (بن عبد الرحمن) بن مضاف ست بسوی عبد عبد مضاف ست بسوی الرحمن الرحمن مجرورست لفظا جروی بکسرهٔ لفظیه عامل وی عامل لفظی قیاسی مجرورست بنابرانکه مضاف الیه ست مرعبد عبد مجرورست لفظا جروی بکسرهٔ لفظیه عامل وی عامل لفظی قیاسی مجرورست بنابرانکه مضاف الیه ست مربن بن مرفوعست لفظا رفع وی بضمهٔ لفظیه عامل وی عامل لفظی قیاسی مرفوعست بنابرانکه صفة عبدالقاهر تابعا باعراب لفظی باعتبار بودن وی عطف بیان مر الشیخ (الجرجانی) مرفوعست لفظا رفع وی بضمهٔ لفظیه عامل وی عامل لفظی قیاسی مرفوعست بنابرانکه صفة نسبی ست مر الشیخ صفة باموصوف ترکیب توصیفی تابعا باعراب لفظش باعتبار بودن وی فاعل الفی (رحمة الله تعالی علیه) رحمة مضاف ست بسوی لفظة الله لفظة الله مجرورست لفظا جروی بکسرهٔ لفظیه عامل وی عامل لفظی قیاسی مجرورست بنابرانکه مضاف الیه مر رحمة رحمة مرفوعست لفظا رفع وی بضمهٔ لفظیه عامل وی عامل معنوی مرفوعست بنابرانکه مبتدا است معرفة تعریفش باضافه (تعالی فعل ماضی مبنی للفاعل ثلاثی مزید غیر سالم بالاتفاق از باب تفاعل هودر تحتش مستترمرفوعست محلا الخ بنابرانکه فاعل تعالی عبارتست از واجب الوجود متعلقش محذوف تقدیره تعالی عن الند والمثل الخ تعالی مع ماعمل فیه جملة فعلیة لامحل لهامن الاعراب بنابرانکه این جمله جملهٔ معترضه ست (علیه علی حرفیست از جملهٔ حروف جاره الخ بملاحظه کردن معنای استعلاء مبنی بر فتح هاضمیر بارز مجرور متصل مجرورست محلا جروی بکسرهٔ محلیه عامل وی عامل لفظی سماعی مجرورست

بعلی

بعلی جار و مجرور ظرف مستقر مجازی متعلقست مر عامل مقدر منصوبست محلا نصب وی
بفتحهٔ محلیه عامل وی عامل لفظی قیاسی منصوبست بنابر انکه مفعول به غیر صریح ست
مر عامل مقدر که وی مصانت عند البصریین وحاصلة عند الکوفیین هی در تحتش مستتر
مرفوعست محلا رفع وی بضمهٔ محلیه عامل وی عامل لفظی قیاسی مرفوعست بنابر انکه فاعل
ظرف ظرف بهمراهی فاعلش جملهٔ ظرفیهٔ مرفوعست محلا رفع وی بضمهٔ محلیه عامل وی عامل
معنوی بنابر انکه خبر مبتدأ است مبتدا بهمراهی خبرش جملهٔ اسمیة لا محل لها من الاعراب
بنابر انکه این جمله جملهٔ معترضه است (مائة عامل) مائة مضاف ست بسوی عامل عامل
مجرورست لفظا جر وی بکسرهٔ لفظیه عامل وی عامل لفظی قیاسی مجرورست بنابر انکه
مضاف الیه ست مر مائة مائة مرفوعست لفظا رفع وی بضمهٔ لفظیه عامل وی عامل لفظی سماعی
مرفوعست بنابر انکه خبران (وهی) واو واو عاطفه مبنی بر فتح هی ضمیر بارز مرفوع
منفصل مبنی بر فتح مرفوعست محلا رفع وی بضمهٔ محلیه عامل وی عامل معنوی بنابر انکه
مبتدا است معرفه ثمر یفش باضمار یهٔ ضمیر راجع است بسوی العامل (تنقسم) فعل مضارع
ثلاثی مزید از باب انفعال الخ هی در تحتش مستتر مرفوعست محلا الخ بنابر انکه فاعل
تنقسم ضمیر راجع ست بسوی مبتدا (الی قسمین) الی حرفست از جملهٔ حروف جاره الخ
بملاحظه کردن معنای انتهاء غایة (قسمین مجرورست لفظا جر وی بیای لفظیه عامل وی
عامل لفظی سماعی مجرورست بالی جار مجرور ظرف لغو مجازی متعلقست مر تنقسم
منصوبست محلا نصب وی بفتحهٔ محلیه عامل وی عامل لفظی قیاسی منصوبست بنابر انکه
مفعول به غیر صریح ست مر تنقسم تنقسم مع ما عمل فیه جملهٔ فعلیهٔ مرفوع ست محلا رفع وی
بضمهٔ محلیه عامل وی عامل معنوی بنابر انکه خبر مبتدا است مبتدا بهمراهی خبرش
جملهٔ اسمیهٔ منصوبست محلا نصب وی بفتحهٔ محلیهٔ عامل وی عامل لفظی قیاسی منصوبست
بنابر انکه این جمله جملهٔ معطوفست بر سران العوامل مائة عامل بر سبیل عطف جمله
بر جمله باعتبار بودن وی مقول قول (لفظیة) مجرورست لفظا جر وی بکسرهٔ لفظیه عامل
لفظی سماعی مجرورست بنابر انکه بدل کل ست از قسمین نظرا الی ما بعدش بانکه بدل
است از قسمین بدل بعض از کل (ومعنویة) واو واو عاطفه مبنی بر فتح معنویة مجرورست
لفظا جر وی بکسرهٔ لفظیه عامل وی عامل لفظی سماعی مجرورست بنابر انکه معطوفست
بر سر لفظیة بر سبیل عطف مفرد بر مفرد (بانکه لفظیة مرفوعست لفظا رفع وی
بضمهٔ لفظیه عامل وی عامل معنوی مرفوعست بنابر انکه خبر مبتدأ محذوف تقدیر
کلام (احدهما لفظیة) احد مضاف ست بسوی هما هما ضمیر بارز مجرورست محلا جر وی
بیای محلیه عامل وی عامل لفظی قیاسی مجرورست بنابر انکه مضاف الیه ست مر احد ضمیر
راجع ست بسوی قسمین احد مرفوعست لفظا رفع وی بضمهٔ لفظیه عامل وی عامل معنوی

مرفوعست بنابر انکه مبتدا است معرفه تعریفش باضافه مبتدا بهمراهی خبرش جملهٔ اسمیة لامحل لها من الاعراب لانها ابن جمله جملهٔ مستأنفه ست (ومعنوية) واو واو عاطفة معنوية مرفوعست لفظا رفع وی بضمهٔ لفظیه عامل وی عامل معنوی مرفوعست بنابر انکه خبر مبتدأ محذوف تقدیر کلام وثانیهما معنوية ثانی مضاف ست بسوی هما هما ضمیر بارز مجرور متصل الخ بنابر انکه مضاف الیه ست مر ثانی ثانی مرفوعست تقدیرا رفع وی بضمهٔ تقدیریه عامل وی عامل معنوی مرفوعست بنابر انکه مبتدا است معرفه تعریفش باضافه مبتدا بهمراهی خبرش جملهٔ اسمیة لامحل لها من الاعراب لانها ابن جمله جملهٔ معطوفست بر سر احدهما لفظية بر سبیل عطف جمله بر جمله باعتبار بودن وی لامحل لها من الاعراب (یاینکه لفظية منصوبست لفظا نصب وی بفتحهٔ لفظیه عامل وی عامل لفظی قیاسی منصوبست بنابر انکه مفعول به صریح ست مر فعل مقدر تقدیر کلام (اعنی لفظية) اعنی فعل مضارع الخ انا در تحتش مستتر مرفوعست محلا الخ بنابر انکه فاعل اعنی اعنی مع ماعمل فيه جملهٔ فعلیة لا محل لها من الاعراب لانها ابن جمله جملهٔ مستأنفه ست (ومعنوية واو عاطفة معنوية منصوبست لفظا نصب وی بفتحهٔ لفظیه عامل وی عامل لفظی قیاسی منصوبست بنابر انکه معطوفست بر سر لفظية بر سبیل عطف مفرد بر مفرد باعتبار بودن وی مفعول به صریح ست مر فعل مقدر (فاللفظية فا فا جزائیهٔ وجوابیه مبنی بر فتح (اللفظية مرفوعست لفظا رفع وی بضمهٔ لفظیه عامل وی عامل معنوی مرفوعست بنابر انکه مبتدا معرفه تعریفش بالف لام تعریف مجازا امادر حقیقة صفة موصوفش محذوف تقدیر کلام فالعوامل اللفظية (منها) من حرفست از جملهٔ حروف جاره الخ بملاحظه کردن معنای تبعیض مبنی بر سکون ها ضمیر بارز مجرور متصل مجرورست محلا جر وی بکسرهٔ محلیه عامل وی عامل لفظی سماعی مجرورست بمن جار ومجرور ظرف مستقر مجازی متعلقست مر عامل مقدر منصوبست محلا الخ بنابر انکه مفعول به غیر صریح ست مر عامل مقدر که وی كائنة عند البصريين وكائنة عند الكوفيين هی در تحتش مستتر الخ مرفوعست محلا بنابر انکه فاعل ظرف ضمیر راجعست بسوی مبتدا ظرف بهمراهی فاعلش جملهٔ ظرفية منصوبست محلا نصب وی بفتحهٔ محلیه عامل وی عامل لفظی قیاسی منصوبست بنابر آنکه حالست از مبتدا تقدیر کلام فالعوامل اللفظية حال كونها كائنة منها (تنقسم فعل مضارع ثلاثی مزید از باب انفعال الخ) هی در تحتش مستتر مرفوعست محلا الخ فاعل تنقسم ضمیر راجعست بسوی مبتدا (الی قسمین) الی حرفست از جملهٔ حروف جاره الخ بملاحظه کردن معنای انتهاء غایه (قسمین نون نون عرض از حرکة اسم مفرد وتنوین او (قسمی مجرورست لفظا جر وی بیای لفظیه عامل وی عامل لفظی سماعی مجرورست بمن جار ومجرور ظرف لغو مجازی متعلقست مر تنقسم منصوبست محلا نصب وی الخ بنابر انکه مفعول به غیر صریح ست مر تنقسم تنقسم مع ماعمل فيه جملهٔ فعلية مرفوعست محلا رفع وی بضمهٔ محلیه عامل وی

عامل معنوی مرفوع است بنابر آنکه خبر مبتدأ است مبتدا بهمراهی خبرش جمله اسمیة
لا محل لها من الاعراب بنابر آنکه این جمله جزاء شرط محذوف غیر جازم نه وی اذا تقدیر
کلام اذا انقسمت العوامل الی لفظیة ومعنویة فاللفظیة تنقسم (اذا ظرف است از جمله
ظرفیه مایه معنی شرط چاره نیست مر اذا را از فعل شرط و جزاء شرط مضاف است سوی
جمله فعلیه (انقسم فعل ماضی ثلاثی مزید از باب انفعال بنای فاعل علامة بنای
فعل فتحه حرف اول مبنی مرفتح (تا نه منصوب [illegible] مرفوع است لفظا بنابر آنکه
فاعل انقسم (ای لفظیة الی مرفوست الی لفظیة مجرور [illegible] مکسوره لفظیه عامل
وی عامل لفظی سماعی مجرور است بنابر جار و مجرور ظرف لغو [illegible] متعلق است مر انقسم
منصوب است محلا نصب وی فتحه محلیه الخ منصوب است [illegible] مفعول [illegible] صریح است
مر انقسم) ومعنویة واو عاطفه الخ مبنی بر فتح معنویة مجرور [illegible] مکسوره
لفظیة عامل وی عامل لفظی سماعی مجرور است [illegible]
عطف مفرد بر مفرد باعتبار بودن وی مجرور [illegible]
مجرور است محلا مر وی بکسره محلیه عامل وی عامل [illegible] مجرور است بنابر آنکه
مضاف الیه است مراد و هم فعل شرط اذا منصوب است محلا نصب وی بفتحه محلیه عامل وی
عامل لفظی قیاسی منصوب است بنابر آنکه مفعول فیه است مر جزاء شرط موخر فعل شرط
بهمراهی جزاء شرط جمله شرطیه لا محل لها من الاعراب لانها ابتدائیه جمله مستأنفه است
(سماعیة) مجرور است لفظا مر وی بکسره لفظیه عامل وی عامل لفظی سماعی مجرور است
بنابر آنکه بدل کل است از قسمین نظرا الی ما بعدش یا آنکه بدل از قسمین بدل بعض از کل
(وقیاسیة) واو واو عاطفه (قیاسیة مجرور است لفظا مر وی بکسره لفظیه عامل وی عامل لفظی
سماعی مجرور است بنابر آنکه معطوف است بر سماعیة بر سبیل عطف مفرد بر مفرد باعتبار
بودن وی بدل از قسمین (فالسماعیة) فاء جزائیه و جوابیه (السماعیة مرفوع است
لفظا رفع وی بضمه لفظیه عامل وی عامل معنوی مرفوع است بنابر آنکه مبتدا معرفه تعریفش
بدلیل لام تعریف مجازا اما در حقیقة صفه موصوفش محذوف تقدیره فالعوامل السماعیة
(منها) من حرفیست از جمله حروف جاره الخ بملاحظه کردن معنای تبعیض ها ضمیر بارز
مجرور متصل مجرور است محلا مر وی بکسره محلیه عامل وی عامل لفظی سماعی مجرور است
من جار و مجرور ظرف مستقر مجاری متعلق است مر عامل مقدر منصوب است محلا نصب وی بفتحه
محلیه عامل وی عامل لفظی قیاسی منصوب است بنابر آنکه مفعول به غیر صریح است مر عامل
مقدر که وی مصلحت عند البصریین وماضیه عند الکوفیین هی در بحث مستقر مرفوع است
محلا رفع وی بضمه محلیه عامل وی عامل لفظی قیاسی مرفوع است بنابر آنکه فاعل ظرف
بهمراهی فاعلش جمله ظرفیه منصوب است محلا نصب وی بفتحه محلیه عامل وی عامل لفظی
قیاسی منصوب است بنابر آنکه حال است از مبتدا او که وی در معنا فاعل تقدیر کلام اذا کانت

از تقدیره ... فی السموات و ساعة ... کونها کائنة من ... حال ویسمون عاملا
[illegible] ظرف بهمراهی فاعلش مرفوعست محلاً الخ عامل معنوی مرفوعست بنابر آنکه
صفه مبتدا تقدیره و العوامل السماعیة الکائنة منها الخ (احد) مرفوعست لفظاً رفع وی
بضمه لفظیه عامل وی عامل معنوی مرفوعست بنابر آنکه خبر مبتدا (ویسمون) واو واو عاطفه
نون نون ... جمع ... مرفوعست لفظاً رفع وی ... عامل وی عامل معنوی
مرفوعست بنابر آنکه معطوفست بر ... عطف مفرد بر مفرد باعتبار بودن
وی خبر مبتدا مبتدا بهمراهی خبرش جمله اسمیه لا محل لها من الاعراب بنابر آنکه
این جمله ... شرط محذوف ... که وی اذا ... کلام اذا ... لفظیه
... (عاملا) منصوبست لفظاً نصب وی بفتحه لفظیه
عامل وی ... لفظی ... منصوبست بنابر آنکه تمیزست ... ویسمون ... ویسمون
اسم ... (و القیاسیة منها سبعة عوامل) واو واو
عاطفه القیاسیة مرفوعست لفظاً رفع وی بضمه لفظیه عامل وی عامل معنوی مرفوعست
بنابر آنکه مبتدا معرفه ... بالف لام ... جارا امادر حقیقة صفه موصوفش
محذوف تقدیره و العوامل القیاسیة (منها) من حرف جار ... الخ ها ضمیر
بارز مجرور متصل مجرورست محلاً ... بکسره محلیه عامل وی عامل عمل لفظی سماعی
مجرورست ... جار و مجرور ظرف مستقر مجازی متعلقست بر عامل مقدر منصوبست محلا
الخ منصوبست بنابر آنکه معمول ... عامل مقدر که وی حصلت ...
... مستتر مرفوعست محلا رفع وی بضمه
محلیه عامل وی ... مرفوعست بنابر آنکه فاعل ظرف ظرف بهمراهی فاعلش
جمله ... منصوبست محلا الخ منصوبست بنابر آنکه حالست از مبتدا ... مرفوعست
محلا رفع وی بضمه محلیه عامل وی عمل معنوی مرفوعست بنابر آنکه صفه مبتدا مقدره
و (القیاسیة الکائنة منها سبعة عوامل) سبعة ... من العوامل ... عوامل
مجرورست ... عامل وی عمل لفظی
... مرفوعست لفظ رفع وی بضمه
لفظیه عامل وی عامل معنوی مرفوعست بنابر آنکه خبر مبتدا مبتدا بهمراهی خبرش
جمله اسمیه لا محل لها من الاعراب بنابر آنکه این جمله معطوفست بر ... السماعیة منها
... ویسمون عاملا ... عطف جمله بر جمله باعتبار بودن وی لا محل لها من الاعراب
(و المعنویة منها عدد ...) و واو عاطفه الخ ... مرفوعست لفظا رفع وی بضمه لفظیه
عامل وی عامل معنوی مرفوعست بنابر آنکه مبتدا معرفه ... بالف لام ... جارا
... صفه موصوفش ... کلام ... (در ...)

روا است صفه لفظیه یا ما سبق است از لفظیه یا خبر مبتدای محذوف بتقدیر کلام والمعنویه الکائنه منها یا که ما کونها کائنه منها یا که هی کائنه منها است محذوف مع خبرش جمله اسمیه لا محل لها من الاعراب بنابر آنکه این جمله جملهٔ معترضه است (عددان) نون بدل از تنوین عوض از حرکة اسم مفرد وتنوین او مبنی بر کسر عددان مرفوعست لفظا رفع وی بالف لفظیه عامل وی عامل معنوی مرفوعست بنابر آنکه خبر مبتدأ مبتدأ با خبرش جمله اسمیه لا محل لها من الاعراب بنابر آنکه این جمله معطوفست بر جمله سابقه یا بجهت سهیل عطف جمله بر جمله باعتبار بودن وی لا محل لها من الاعراب (فالجملة مائة عامل) فا حرف جزائیه وجوابیه الجملة مرفوعست لفظا رفع وی بضمه لفظیه عامل وی عامل معنوی مرفوعست بنابر آنکه مبتدأ است جار ومجرور [illegible] صفه موصوف بتقدیر کلام فالعوامل الجملة مائة عامل (مائة مضاف بسوی عامل عامل مجرورست لفظا جر وی بکسرة لفظیه عامل وی عامل لفظی قیاسی مجرورست بنابر آنکه مضاف الیه است مرتبه مائة مرفوعست لفظا رفع وی بضمة لفظیه عامل وی عامل معنوی مرفوعست بنابر آنکه خبر مبتدأ مبتدأ مع خبرش جمله اسمیة لا محل لها من الاعراب بنابر آنکه این جمله جزاء شرط محذوف عبارت که وی اذا بتقدیر کلام (اذا کانت السماعیة احدا وتسعین عاملا والقیاسیه منها سبعة عوامل والمعنویه عددان فالجملة مائة عامل) (والسماعیة منها تتنوع علی ثلاثة عشر نوعا) واو واو ابتدائیه مبنی بر فتح السماعیه مرفوعست لفظا [illegible] مبتدأ است بنابر لام الجار [illegible] مقدر صفه موصوف محذوف بتقدیره والعوامل السماعیه (منها من حرف جر از جملهٔ حروف جاره [illegible] ضمیر جار مجرور منصوب مجرورست محلا [illegible] جار مجرور ظرف مستقر مجاری متعلقست بعامل مقدر منصوبست محلا بنابر مفعول فیه [illegible] که وی کانت عند البصریین وکائنة عند الکوفیین هی در تحتش مستتر مرفوعست محلا بنابر فاعل ظرف [illegible] همراهی [illegible] جمله ظرفیه منصوبست [illegible] از مبتدأ یا [illegible] مرفوعست محلا بنابر صفه مبتدأ (یا که مرفوعست محلا بنابر مبتدأ محذوف تقدیره هی کائنة منها مبتدأ محذوف مع خبرش جمله اسمیه لا محل لها من الاعراب بنابر آنکه این جمله معترضه است (تتنوع) فعل مضارع ثلاثی مزید [illegible] فعل مبنی [illegible] در تحتش مستتر مرفوعست محلا بنابر فاعل تتنوع عبارتست از مبتدأ (علی حرف جر ثلاثة عشر مرکب تعدادی مبنی بر فتح مجرورست محلا [illegible] جار مجرور ظرف لغو مجاری متعلقست بتتنوع منصوبست محلا بنابر مفعول به غیر صریح [illegible] فعل فیه جمله [illegible] مرفوعست محلا بنابر خبر مبتدأ [illegible] همراهی خبرش جمله اسمیة لا محل لها من الاعراب بنابر آنکه این جمله جملهٔ مستأنفه است (نوعا) منصوبست لفظا [illegible] از ثلاثة عشر اسم تمام [illegible] (الاسم تمام [illegible] اشبه بالتنوین ونون [illegible] لا [illegible] کان [illegible]

مقدر تقدیره هو علی وزن کل معنوی تقدیره فیضی و نوع لازم حروف) لنوع مرفوع است
بنابر آنکه مبتدا معرفه تعریفش بالف لام تعریف لازم مرفوعیت لفظا بضمه لنوع
(حروف مرفوع است بنابر خبر مبتدا مقدر با همراهی خبرش جمله اسمیه لا محل لها من الاعراب
... جمله مستانفه ... (رفع الاسم الواحد) رفع فعل مضارع لازم مجرد
از ناصب و جازم ... تقدیرش مستتر ... مرفوع است محلا بنابر ... عبارت است از حروف
و الاسم ... لفظا ... تقدیرش ... لفظا بضمه
الاسم فرع ... مرفوع است محلا بضمه حروف (فعل) ... مراتبه
و ... مبنی بر فتح ... اسم ... فعل ... است ... و فاعلش
در ... مبنی ... مستتر مرفوع است محلا بنابر فاعل فعل
... لا محل لها من الاعراب ... آنکه این جمله ... محذوف غیر
... تقدیر کلام ... الاسم الواحد ... از ...
فصاعدا (یعنی سبعه عشر حرفا) واو و او ... ضمیر ... مرفوع متصل محلا بنابر
مبتدا معرفه ... سبعه عشر ترتیب تعدادی مبنی بر فتح مرفوع است محلا بنابر خبر
مبتدا با همراهی خبرش جمله اسمیه لا محل لها من الاعراب لانها ابتدائیه جمله
مستانفه است (حرفا منصوب است ... سبعه عشر که اسم تام تمام شده است
تمییز مقدر (منها اسمه) احد مضاف سوی ها ها ضمیر بارز مجرور متصل
مجرور است محلا بنابر مضاف الیه است مر احد (احد مرفوع است لفظا بنابر مبتداء معرفه
تعریفش باضافه) ... مرفوع است لفظا بنابر خبر مبتدا با همراهی خبرش جمله اسمیة
لا محل لها من الاعراب لانها جمله ... است (من حروف الجر) من حرف است
از جمله حروف جاره مبنی بر سکون بملاحظه کردن معنای ... تبعیض (حروف
مضاف سوی الجر الجر مجرور است لفظا بنابر مضاف الیه است مر حروف مجرور است لفظا
من جار و مجرور ظرف مستقر ... متعلق است مر عامل مقدر منصوب است محلا بنابر مفعول
به ... مر عامل مقدر ... مستتر مبنی بر فتح مرفوع است محلا بنابر
فاعل ظرف ظرف با همراهی فاعلش مرفوع است محلا بنابر صفت ... تقدیر کلام (احدها
الباء ... من حروف الجر) ... ظرف با همراهی فاعلش مرفوع است محلا بنابر خبر
مبتداء محذوف ... احدها الباء ... مبتداء محذوف با همراهی خبرش جمله
اسمیة لا محل لها من الاعراب ... آنکه این جمله جمله معترضه ... ظرف با همراهی
فاعلش منصوب است محلا ... الباء که ... تقدیر کلام احدها ...
حال کونه کائنا من حروف الجر (ولها معان) واو ... مبنی بر فتح (لها) لام حرف است
از جمله حروف جاره بملاحظه کردن معنای اختصاص مبنی بر کسر ها ضمیر بارز

مجرور

مجرور متصل مجرورست محلا بلام و مجرور بحرف جر که ظرف مستقر متعلق است بفعل مقدر منصوب است محلا بنا بر مفعول به غیر صریح بودن مر عامل مقدر را و بتحقیق مستتر است در وی مرفوع است محلا بنا بر فاعل ظرف بودن او که همراه است و عمل مرفوع است محلا بنا بر مبتدا مؤخر مقدم کرده شده است وجوبا از جهة تخصیص مبتدا (یعنی مجموع معنی مرفوعست تقدیرا بنا بر مبتدا نکره بودن نسبت بسوی معرفه به جهة تخصیص او ست بتقدیم ظرف مبتدا مؤخر همراهی خبرش مقدم جمله اسمیه لا محل لها من الاعراب لانها اس جمله مستأنفه است (لام بمعنی الاول مرفوعست ... مبتدا معرفه بنا بر معنی لام تعریف لام بمعنی لام حرف جر بملاحظه ... بمعنی بر الصاق مجرورست لفظا بلام جار مجرور بحرف جر که ظرف مستقر متعلق است بفعل مقدر منصوبست محلا بنا بر مفعول به غیر صریح بودن مر عامل مقدر را ... و کان عمل السکون فیه بود تحقیق مستتر مبنی بر فتح مرفوعست محلا ... مستتر راجعست بسوی مبتدا ظرف همراهی فاعلش مرفوعست محلا ... مبتدا مع خبرش جمله اسمیة لا محل لها من الاعراب لانها اس جمله مستأنفه است ... از جمله اسماء لازم الاضافه متوغل ست در نکارة یعنی ... تخصیص نمی یابد باضافه کردن بسوی نکره و تعریف نمی یابد باضافه کردن بسوی معرفه مضافست بسوی جمله مابعدش[٥] (مررت مر فعل ماضی ثلاثی مجرد از باب نصر مبنی بر سکون لفظا از جهة اتصالش بتا و بر فتح تقدیرا (تا ضمیر بارز مرفوع متصل مبنی بر ضم مرفوعست محلا بنا بر فاعل مرور (بزید با حرف جر از حروف الصاق مبنی بر کسر (زید مجرورست لفظا بباء جار مجرور ظرف لغو جاری متعلق مر مرر منصوبست محلا بنا بر مفعول به غیر صریحست مر مرر را فعل با فاعل فیه جمله فعلیه مجرورست محلا بنا بر مضاف الیه ست مر نحو نحو مرفوعست لفظا بنا بر مبتدا محذوف تقدیر کلام مثاله نحو مررت بزید مثال مضاف بسوی ها ضمیر بارز مجرور متصل مجرورست محلا بنا بر مضاف الیه ست مر مثال مثال مرفوعست لفظا بنا بر مبتدا معرفه بودن بسبب اضافه مبتدا محذوف همراهی خبرش مذکور جمله اسمیه لا محل لها من الاعراب لانها اس جمله مستأنفه است (أی ألصق مروری بموضع یقرب من زید)

ای مررت از جمله مرور تعبیر به یا از حروف عاطفه ... آلت عطف بیانست[٦] علی اختلاف المذاهب ألصق فعل ماضی ثلاثی مزید فیه ... ی فاعل علامه ... فعل و حرف ماقبل آخر سالم ... لالتقاء ... مرور ... بسوی یای متکلم ضمیر بارز مجرور متصل مجرورست محلا بنا بر مضاف الیه ست مر مرور (مرور مرفوعست تقدیرا از جهة تعذر اعراب لفظی بسبب اضافه ای یای متکلم که وی ... کسره ما قبلش مرفوعست بنا بر آنکه فاعل ألصق ... بموضع باء حرف جر مبنی بر کسر موضع مجرورست لفظا بباء جار مجرور ظرف لغو جاری متعلق مر ألصق منصوبست محلا بنا بر مفعول به غیر

٤ بآنکه زید مبتداء مجازا اما در حقیقة محذوف تقدیره المعنی الاول (المعنی مرفوعست تقدیرا الخ ٥

٥ بآنکه نحو منصوبست لفظا بفعل قیاسی بنا بر آنکه مفعول به صریح مر فعل مقدر تقدیر کلام امثل نحو آه ٥

مر بحسب مرا استحق (یغرب فعل مضارع مبنی لامحل (مسه من حرف جر مبنی بر سکون ها ضمیر بارز مجرور متصل مجرور دی محلاً من جار مجرور ظرف لغو متعلقست مر یغرب مصدوست محلاً باید مفعول به غیر صریح بحسب مر یغرب (ز ملحوظ عسب لفظ باید فاعل یغرب یغرب مع فاعل فیه جمله فعلیه مجرور دی محلاً به صفه موصوف صفه موصوف مرکب توصیفی باید مجرور لفظاً بالعطف علی مجرور سابق الملحق مع فاعل فیه جمله فعلیه مجرور دی محلاً به تفسیر اعرابی ... معطوفست ... اعراب

محلاش ماعدا ... الثانی مرفوعست

معل ... معرفه معرفه ... لام حرف جر الاستعانه مجرور ... متعلقست محلاً باید مفعول به غیر صریح ... مرفوعست محلاً علی طرق مع فاعلش مرفوعست محلاً ... جمله اسمیه لامحل الخ لاجل ... جمله معطوفست ... لا محل لها من الاعراب ...

و لا محل لها من الاعراب (نحو کسب ... اسمست ... الاضافه موجب دریکره یعنی مرو ... تخصیص و تعریف به تخصیص ... اضافه کردن سوی نکره تعریفی ... اضافه کردن سوی معرفه مضافست سوی جمله ما قبلش

(کتب فعل ماضی مبنی علی مبنی بر سکون ... اتصالش بت و مرفوع تقدیرا) ت ضمیر بارز مرفوع متصل مرفوعست محلاً باید فاعل کتب (بالقلم باء حرف جر لعلم مجرور ... مجرور ظرف لغو متعلقست مر کتب ... محلاً باید مفعول به غیر صریح بحسب مرکب کتب مع فاعل ... مجرور ... لیست مرغوب مرفوعست لفظ ... معلوم ... ضمیر بارز مجرور متصل مجرور دی محلاً ... مرفوعست ...

معرفه ... جمله اسمیه لامحل لها من الاعراب لانها اس ... جمله ... تفسیر ...

... عاطفه ... فعل ماضی مبنی بر سکون اسمی فعل ماضی مبنی بمعاعل مبنی بر سکون ... ت ضمیر بارز مرفوع متصل مرفوعست محلاً باید فاعل استغفر فی ... مجرور ... مجرور ظرف لغو متعلقست مرا ... منصوبست محلاً باید مفعول به غیر صریح مرا ... مع فاعل ... جمله ... مجرور ست محلاً باید ... معطوفست ... اعراب

محلاش ... مصاحبه ... واو واو عاطفه (المثبت مرفوعست لفظ ... معرفه تعریفش بالف لام تعریف (للمصاحبه لام حرف جر

ا مصاحبه

استعانه مجرورست لفظا بلام جار مجرور جمیع متعلقست بر عامل مقدر منصوبست
محلاً بنا به مفعول به غیر صریح بودنست بر عامل مقدر که وی کان او کائن هو در تحتش مستتر
مرفوعست محلاً بنا به فاعل ظرف بودنش همراهی فاعلش جمله ظرفیه مرفوعست محلاً بنا به خبر
مبتدا مبتدا مع خبرش جمله اسمیه لا محل لها من الاعراب لانها ابتدائیه جمله معطوفست بر سوم
الثانی للاستعانة قرینه او بر سوم الاول للالصاق الصاقه بر سبیل عطف جمله بر جمله باعتبار
بودن وی لا محل لها من الاعراب (نحو فرح زید بعشیرته) نحو اسمست از جمله اسماء لازم
الاضافه الخ مضافست بسوی جمله ما بعدش فرح فعل ماضی للفاعل زید مرفوعست لفظا
بنا به فاعل فرح بعشیرته با حرف جر بملاحظه کردن معنای مصاحبة عشیره مضاف بسوی
هاها ضمیر بارز مجرور متصل مجرورست محلاً بنا به مضاف الیه است مر عشیره عشیره
مجرورست لفظا بباء جار مجرور ظرف مع متعلقست مر فرح منصوبست محلاً بنا به مفعول به غیر
صریح بودنست مر فرح فرح مع فاعل فیه جمله فعلیه مجرورست محلاً بنا به مضاف الیه است مر نحو
نحو مرفوعست لفظا بنا به خبر مبتدأ محذوف تقدیر کلام مثاله نحو فرح زید بعشیرته مثال
مضاف بسوی هاها ضمیر بارز مجرورست محلاً بنا به مضاف الیه است مر مثال مثال مرفوعست
لفظا بنا به مبتدا باضافه مبتدا محذوف مع خبرش جمله اسمیه لا محل الخ لانها ابتدائیه جملة
مستأنفه است (ای فرح زید بصحبة عشیرته) ای حرف تفسیر به یا حرف عطف به یا آنست
عطف بیان مبنی بر سکون فرح فعل ماضی مبنی للفاعل زید مرفوعست لفظا بنا به فاعل
فرح بصحبة با حرف جر صحبة مضاف بسوی عشیرة عشیرة مضاف بسوی هاها ضمیر بارز
مجرور متصل مجرورست محلاً بنا به مضاف الیه است مر عشیرة عشیرة مجرورست لفظا بنا به مضاف
الیه است مر صحبة صحبة مجرورست لفظا بباء جار مجرور ظرف مع متعلقست مر فرح منصوبست
محلاً بنا به مفعول به غیر صریح بودنست مر فرح فرح مع فاعل فیه جمله فعلیه مجرورست محلاً بنا به
تفسیر است از فرح زید بعشیرته یا عطف بیان است یا معطوفست بر وی باعتبار بودن وی
مضاف الیه است مر نحو (والمربع للمعاوضة) واو واو عاطفه الرابع مرفوعست لفظا بنا به مبتدا
معرفه تعریفش بسبب لام تعریف للمعاوضة لام حرف جر المعاوضة مجرورست لفظا بلام جار مجرور
جمیع مع متعلقست بر عامل مقدر منصوبست محلاً بنا به مفعول به غیر صریح بودنست بر عامل
مقدر که وی کان عند البصریین وکائن عند الکوفیین هو در تحتش مستتر مرفوعست محلاً بنا به
فاعل ظرف بودنش همراهی فاعلش مرفوعست محلاً بنا به خبر مبتدا مبتدا مع خبرش جمله
اسمیة الخ معطوفست بر سوم الثالث للمصاحبة قرینه او بر سوم الاول للالصاق والصاقه باعتبار
بودن وی لا محل لها من الاعراب (نحو بعت هذا بهذا) نحو مضافست بسوی جمله ما بعدش بع فعل
ماضی مبنی للفاعل مبنی بر سکون لفظا بر جهة اتصالش بتاء بر فتح تقدیرا (ت ضمیر بارز
مرفوع متصل مرفوعست محلاً بنا به فاعل بع (هذا ها حرف تنبیه معنی موقظ است مخاطب را از
خواب غفلة (ذا اسمست از جمله اسماء اشاره موضوعست از برای مفرد مذکر مبنی بر سکون

منصوبست محلاً بە مفعول بە ضمیر [illegible] بە ملاحظە کردن معنای [illegible]
[illegible] اسمیست لە جملە [illegible] مجرورست محلاً [illegible] مجرور و ظرف مع
[illegible] منصوبست محلاً بە مفعول بە غیر صریح [illegible] مع فاعل [illegible]
[illegible] مجرورست محلاً بە مضاف الیه [illegible] مرفوعست محلاً بە خبر مبتدأ محذوف
[illegible] کلام [illegible] الجمع [illegible] ضمیر بارز الخ مجرورست
محلاً بە مضاف الیه [illegible] مبتدأ محذوف مع [illegible]
جملە اسمیە [illegible] ([illegible]) ای حرف [illegible] مبنی بر سکون الخ
فعل ماضی مبنی للفاعل لە باب مفاعلە [illegible] ضمیر بارز مرفوع متصل مرفوعست محلاً
بە فاعل [illegible] اسمیست لە جملە [illegible] مبنی بر سکون منصوبست
محلاً بە مفعول بە صریح [illegible] قائل [illegible] اسمیست لە جملە
اسمائی اشارە مجرورست محلاً [illegible] مع متعلقست [illegible] منصوبست محلاً بە مفعول
بە غیر صریح [illegible] قائل [illegible] مع فاعل [illegible] فعلیە مجرورست محلاً بە تفسیر [illegible]
[illegible] اعراب محلی [illegible] مضاف الیه [illegible] (والخمس [illegible])
واو [illegible] عاطفە [illegible] مرفوعست [illegible] مبتدأ [illegible] لام تعریف ([illegible] لام حرف
[illegible] مبنی بر کسر [illegible] مجرورست [illegible] بلام جار مجرور [illegible] متعلقست بە عامل
مقدر منصوبست محلاً بە مفعول بە غیر صریح [illegible] مقدر کە وی کان او کائن [illegible]
[illegible] مستتر مرفوعست محلاً بە فاعل [illegible] مع فاعلش مرفوعست محلاً بە خبر
مبتدأ [illegible] جملە اسمیە معطوفست [illegible] الرابع بالمقابلة [illegible] احدها
[illegible] الخ ([illegible]) [illegible] فعل ماضی مبنی
للفاعل (ت ضمیر بارز مرفوع متصل مرفوعست محلاً بە فاعل [illegible] ([illegible])
مجرورست [illegible] جار مجرور [illegible] متعلقست [illegible] منصوبست محلاً بە مفعول بە غیر صریح
[illegible] مع فاعل [illegible] جملە فعلیە مجرورست محلاً بە مضاف الیه [illegible]
[illegible] خبر مبتدأ محذوف تقدیر کلام [illegible] (ای [illegible])
[illegible] مبنی بر سکون [illegible] فعل ماضی مبنی للفاعل لە باب افعال (ت ضمیر
بارز مرفوع متصل مرفوعست محلاً بە فاعل [illegible] منصوبست [illegible] مفعول بە صریح
[illegible] مع فاعل [illegible] جملە فعلیە مجرورست محلاً بە تفسیر [illegible]
[illegible] مضاف الیه [illegible] (والسادس للحرفیة) واو [illegible] السادس مرفوعست
[illegible] مجرورست [illegible] بلام جار مجرور [illegible] متعلقست بە عامل مقدر
منصوبست محلاً [illegible] مقدر کە وی کان [illegible] وکائن
[illegible] مستتر مرفوعست محلاً بە فاعل [illegible] مع فاعلش مرفوعست

محلا

محلاً بنابر خبر مبتدا مبتدا مع خبرش جمله اسمیه لا محل لها ابتدائیه معطوف است بر بر
(والناس للتعدیه قریباً و بر بر لا جل الصاق اصابت باعتبار بودن وی لا محل لها من الاعراب
(نحو جلست بالمسجد) نحو مضاف است بسوی جمله باعتبار جلس فعل ماضی مبنی لفتح علی
مبنی بر سکون لفظاً از جهت اتصالش بتاء ضمیر متکلم (ت ضمیر بارز مرفوع متصل
مرفوع است محلاً بنابر علی فاعلیت (با المسجد حرف جر برای الصاق کردن معنی ظرفیه المسجد
مجرور است لفظاً بنابر مجرور بودن مع مضمونه متعلق است بر جلس منصوب است محلاً بنابر مفعول به غیر
صریح بودن بر جلس جلس مع فاعل مع متعلق جمله فعلیه مجرور است محلاً بنابر مضاف الیه بودن بر نحو
نحو مرفوع است لفظاً بنابر خبر مبتدا محذوف تقدیر کلام مثاله نحو الخ ... مبتدا محذوف
الخ مبتدا محذوف مع خبرش جمله اسمیه مستأنفه (ای مستبق انسانه ... ضمیر به
الخ مبنی بر سکون فعل ماضی مبنی للفاعل الخ (ت ضمیر ... مرفوع است محلاً
بنابر علی فاعلیت (فی المسجد فی حرف جر ... مجرور است لفظاً ... بر
متعلق است بر جلس منصوب است محلاً بنابر مفعول به غیر صریح ... بر جلس جلس مع ما
عمل فیه جمله فعلیه مجرور است محلاً بنابر تفسیریه ... بر این ... اعراب

محلش باعتبار بودن وی مضاف الیه بر نحو (والسابع زائده) و و عاطفه مبنی بر فتح
السابع مرفوع است لفظاً بنابر مبتدا معرفه ... زائده مرفوع است بنابر
مبتدا مجازاً ... صفه موصوفش محذوف ... زائده صفه مرفوع است
لفظاً بنابر مبتدا مبتدا مع خبرش جمله اسمیه معطوف است بر ... والسادس للظرفیة
قریباً الخ (نحو هل زید مقیم) نحو مضاف است بسوی جمله باعتبار هل حرف است از جمله
حروف استفهامیه مبنی بر سکون زید مرفوع است لفظاً بنابر مبتدا معرفه تعریفش بعلمیه
(بقائم باء حرف جر لیکن در اینجا زائده کرده شده است از برای تزیین وتحسین لفظ قائم
مجرور است لفظاً بنابر مجرور غیر متعلق بر شیء از جهت بودن با زائده است مرفوع است
محلاً بنابر خبر مبتدا مبتدا مع خبرش جمله اسمیه مجرور است محلاً بنابر مضاف الیه است بر نحو
نحو مرفوع است لفظاً بنابر خبر مبتدأ محذوف تقدیر کلام مثاله نحو الخ مبتدا محذوف مع خبرش
جملة اسمیة مستأنفه (ای هل زید قائم) ای حرف تفسیریه الخ هل حرف
استفهامیه مبنی بر سکون زید مرفوع است لفظاً بنابر مبتدا تعریفه قائم مرفوع است
لفظاً بنابر خبر مبتدا مبتدا مع خبرش جمله اسمیه مجرور است محلاً بنابر تفسیریت
از هل زید بقائم باعتبار بودن وی مضاف الیه بر نحو (والعوض) واو عاطفه
کاف اسم است بمعنی مثل مبنی بر فتح مضاف است بسوی قول قول مضاف بسوی
ها ها ضمیر بارز مجرور متصل مجرور است محلاً بنابر مضاف الیه است بر قول قول
مجرور است لفظاً بنابر مضاف الیه است بر کاف کاف مرفوع است محلاً بنابر خبر مبتدأ
محذوف تقدیره مثاله مثل قوله تعالی ۵ بدانکه کاف حرف جر قول مضاف بسوی ها الخ قول

۵ بدانکه کاف
منصوب است بنابر آنکه
بنابر آنکه مفعول به
صریح مر فعل مقدر
تقدیره واتل مثل
قوله تعالی اتل مع
ما عمل فیه جمله
فعلیه آنست بنابر آنکه
معطوف است بر جمله
مثل نحوه

مجروردر لفظاً كافى حرف جر مجرور ظرف مستقر مجرورى متعلقدر عامل مقدر استقر دن
كائن هودر تحتنده فاعل ضمير ظرفدر مع فاعلى مرفوعدر محلاً نايه خبر مبتدأ محذوف
تقديره مثاله كائن كوبه‌دن مبتدأ محذوف مع خبرى جمله اسميه مخصوصدر بر بر
مثاله نحوهن زيد الخ باعتبار بودن دن لا محل له من الاعراب (تعالى فعل ماضى بلا
مزيد فيه بر بالاتفاق اردن بفاعل هودر تحتنده مستتر مرفوعدر محلاً نايه
فاعل تعالى عن ترتيبدار واجب الوجود معناسى محذوف تقديره تعالى عن الحواس
(عن حرف جر الندن مجروردر له دن جر مجرور ظرف مع متعلقدر مرتبه الى منصوبدر
محلاً مفعول به دن جر حيث عن الحال واو عاطفه المثل مجروردر لفظ بيه
معطوفدر بر بر الف باعتبار بودن دن مجرور اردن وقوعش ميان قول ومقول
(وكفى بالله شهيدا) واو واو اردن دن مرفوع كفى فعل ماضى مبنى بفاعل (بالله)
بحرف جر ان دن دره زيادن زائده ابه اشبه زبرى نر مين وتحسين بعد مبنى بر
كسر لفظه الله مجروردر لفظا مستتر مجرور عن مقصى بر شى اردنه بودن بار الله
مرفوعدر محلاً بانه فاعل هى شيدا منصوبدر لفظا ود تمييزدر ارسه حمل مسوى
فاعل كفى مع ما عمل فيه جمله فعليه مجروردر محلاً لانها مع جمله سن رقوله تعالى
بسكه كفى مع ما عمل فيه الخ منصوبدر محلاً ناية مفعول قوله تعالى (والحمد لله) واو
عاطفه الثانى مرفوعدر بعطاء نه مبتدا معرفه بال لام تعريف (بالله) لام حرف جر
مبنى بر كسر المعلقة مجروردر بلام جار مجرور ظرف مع متعلقدر بر عامل مقدر
منصوبدر محلاً نه مفعول مع انجه بر عامل مقدر كه وى كائن او كائن هودر تحتنده مستتر
مرفوعدر محلاً نايه فاعل ظرف ظرف مع فاعلى مرفوعدر محلاً نايه خبر مبتدا
مبتدا مع خبرى جمله اسميه معطوفدر الخ (يعوب بن راعى) نحو منصوبدر بسوى جمله
مابعدنش (بنى يا حرف جر (اب منصوب بسوى تاى متكلم ياى متكلم ضمير بارز مجرور
متصل مجروردر محلاً نايه مضاف اليه دن مراب اب مجروردر بعضدر ابن جر مجرور
ظرف مع متعلقدر بر فعل محذوف تقديره فديتك بنى وامى (فدى فعل ماضى ثلاثى مزيد
غير سالم بالاتفاق اردن بعض مبنى لفاعل (ت ضمير بارز مرفوع متصل مرفوعدر
محلاً نايه فاعل كاف دى كاف ضمير خطاب منصوب متصل منصوبدر محلاً نايه مفعول به
صريحدر مرفدى (وامى) و عاطفه‌سى بر منع ام منصوب بسوى ياى متكلم بى متكلم
ضمير بارز مجرور متصل مجروردر محلاً نايه مضاف اليه دن مرام ام مجروردر
تقديرا نايه معطوفدر بر مراب باعتبار بودن دن مجرور بيه فدى مع ما عمل
فيه جمله فعليه مجروردر محلاً نايه مضاف اليه ـ ت مر معو معر مرفوعدر
لفظا ديه خبر مبتدأ محذوف تقديره مثاله نحو ماى لخ (اى فداك ابى وامى)
اى حرف تفسير بسه مبنى بر سكون فدى فعل ماضى مبنى لفاعل اردن
صرف كاف ضمير خطاب منصوب متصل منصوبدر محلاً نايه مفعول به صريحدر

مرفدى

مرفوعست (الى اب مضاف سوى یای متکلم ضمیر بارز مجرور متصل مجرورست محلاً بانکه
مضاف الیه است مراب ان مرفوعست تقدیراً بانکه فاعل فعلی (وامی واو عاطفه ام مضاف
سوی یای متکلم یای متکلم ضمیر بارز مجرور متصل مجرورست محلاً بانکه مضاف الیه است
مرام ام مرفوعست تقدیراً بانکه معطوفست بر مراب باعتبار بودن وی فاعل فعلی وفی
مع فاعل فیه جملة فعلیه مجرورست محلاً بانکه تفسیرست از مشتك بی وامی نامعا باعراب
فاعلش باعتبار بودن وی مضاف الیه مرغو (واسیای من) واو عاطفه الثانی مرفوعست
تقدیراً بانکه مبتداست معرفه بالف لام تعریف (من لفظاً مرادست مبنی بر سکون مرفوعست محلاً بانکه
خبر مبتدا است المبتدا مع خبره جملة اسمیة لا محل لها من الاعراب لانها ابتدائیة معطوفست
بر مراحدهم الف باعتبار بودن وی لا محل لها من الاعراب (وسیعا عار اصی) واو استئنافیه
لما لام حرف جر ها ضمیر بارز مجرور متصل مجرورست محلاً بلام جار مجرور ظرف مع
متعلقست بر عامل مقدر منصوبست محلاً بانکه مفعول به صریح نیست بر عامل مقدر که وی
کان او کائن هو در تحتش مستتر مرفوعست محلاً بانکه فاعل است ظرف مع فاعلش مرفوعست
محلاً بانکه خبر مبتدا مؤخر (مقدم آمده است از جهت بودن ظرف هم مخصص مبتدا (من
جمع معنی مرفوعست تقدیراً بانکه مبتدا نکره فرست بسوی مفرده از جهت تخصیص
بظرف او بتقدیم خبر ظرف مبتدا مؤخر مع خبر مقدم جملة مرقمه لا محل لها من الاعراب
لانها جملة جمله مستأنفه است (... لفظاً به مفعول مطلق ... محذوف
تقدیر کلام اشی اشا اشی فعل مضارع مبنی لله علی ... در تحتش مستتر مرفوعست محلا
بانکه فاعل اشی عبارتست از مفرد متکلم اشی مع فاعلش فیه جملة فعلیه لا محل لها من
الاعراب لانها ابتدائیه جمله مستأنفه است (امدها الابتدا لعمه) ... مضاف سوی
هه ضمیر بارز مجرورست محلاً بانکه مضاف الیه است مراحد احد مرفوعست لفظاً بانکه
مبتدا معرفه تعریف ... (لابتدا الام حرف جر مبنی بر کسر ابتداء مضاف سوی
الغایه الغایة مجرورست لفظاً بانکه مضاف الیه است مر ابتدا ابتدا مجرورست لفظاً بلام
جار مجرور ظرف مع متعلقست بر عامل مقدر منصوبست محلاً بانکه مفعول به غیر صریح نیست
بر عامل مقدر که وی کان او کائن هو در تحتش مستتر مرفوعست محلاً بانکه ظرف ظرف
مع فاعلش مرفوعست محلاً بانکه خبرست مر مبتدا (مبتدا مع خبرش جمله اسمیه لا محل لها من الاعراب
لانها ... جمله مستأنفه است (نحو سرت من البصرة الى الكوفة) نحو مضاف است
سوی جمله سرت سار فعل ماضی مبنی للفاعل مبنی بر سکون لفظاً از جهت اتصالش بتا
ت ضمیر بارز مرفوعست محلاً بانکه فاعل است (من البصرة من حرف جر البصرة مجرور لفظاً بمن
جار و مجرور ظرف مع متعلقست بر سرت منصوبست محلاً بانکه مفعول به غیر صریح است مر سرت
(الى الكوفة الى حرف جر الكوفة مجرورست لفظاً بالى جار مجرور ظرف مع متعلقست
بر سرت منصوبست محلاً بانکه مفعول به غیر صریح است مر سرت سرت مع فاعل فیه جمله

ده‌بێ مجرور بێ محلاً بانه مضاف الیه‌ست مرکوکو مرفوعست لفظاً بانه خبر مبتدأ محذوفی نه‌بێ بۆ کلام مقفی نه کو لح (یعنی هذا أمری من بصره) یعنی فعل مضارع مبنی للفاعل هو در تحتش مستتر مرفوعست محلاً بانه فاعل یعنی عبارتست از قائل هذا یقول که‌وی مرت من البصرة الخ اسم اضافی بسوی ضمیر مضاف بسوی یای متکلم یای متکلم ضمیر مبنی بر کسر مجرورست محلاً بانه مضاف الیه‌ست مرضمیر ضمیر مجرورست تقدیراً بانه مضاف الیه ست مرامر أمر مبتدأ مرفوعست لفظاً بانه مبتدأ معرفه بوبرنه‌وه‌ش بانصافه (من البصرة من حرف جر البصرة مجرورست لفظاً بمن جار مجرور ظرف مع متعلقست مرعامل مقدر منصوبست محلاً بانه مفعول به غیر صریحست مرعامل مقدر هو در تحتش مستتر مرفوعست محلاً بانه فاعل شری ظرف مع فاعلش مرفوعست محلاً بانه خبر مبتدأ که‌وی اسم اضافی بسوی ضمیر مبتدأ مع خبرش جمله اسمیه منصوبست محلاً بانه مفعول به صریحست مریعنی یعنی مع فاعل فیه جمله فعلیه مجرورست محلاً بانه تفسیرست از مرت من البصرة باعتبار بودن وی مضاف الیه مرعوز (ویعرف نصبه وضع الابتدأ فی موضعه) وار ابتدائیه یعرف فعل مضارع مبنی للمفعول هو در تحتش مستتر مبنی برضم مرفوعست محلاً بانه قائم مقام فاعل یعرف عبارتست از ابتدائیة (نصبه نصب مرنصبه مضاف بسوی وضع وضع مضاف بسوی الابتدأ الابتدأ مجرورست لفظاً بانه مضاف الیه‌ست مروضع مجرورست لفظاً بانه مضاف الیه مرنصبه نصبه مجرورست لفظاً بباء جار مجرور ظرف مع متعلقست مریعرف منصوبست محلاً بانه مفعول به غیر صریحست مریعرف یعرف مع فاعل فیه جمله فعلیه لا محل له من الاعراب لانها ابتدائیه جمله مستأنفه است (فی موضعه فی حرف جر موضع مضاف بسوی هاء ضمیر بارز مجرور متصل مجرورست محلاً بانه مضاف الیه ست مرموضع موضع مجرورست لفظاً بفی جار مجرور مع متعلقست مروضع منصوبست محلاً بانه مفعول به غیر صریحست مروضع (واسمی لتبیین الجنس) الواو عاطفه الثانی مرفوعست تقدیراً بانه مبتدأ الخ (لتبیین لام حرف جر تبیین مضاف بسوی الجنس الجنس مجرورست لفظاً بانه مضاف الیه‌ست مرتبیین تبیین مجرورست لفظاً بلام جار مجرور ظرف مع متعلقست مرعامل مقدر منصوب محلاً الخ غیر صریحست مرعامل مقدر که‌وی کائن هو در تحتش مستتر مرفوعست محلاً بانه فاعل ظرف ظرف مع فاعلش مرفوعست محلاً بانه خبر مبتدأ مبتدأ مع خبرش جمله اسمیه لا محل له من الاعراب لانها ابتدائیه جمله معطوفست مرسرابتدائیه لابتدائیه الخ (کقوله تعالی فاجتنبوا الرجس من الاوثان) کاف اسمست بمعنای مثل مضاف ست بسوی قول قول مضاف بسوی هاء ضمیر بارز مجرور متصل مجرورست محلاً بانه مضاف الیه‌ست مرقول قول مجرورست لفظاً بانه مضاف الیه‌ست مرکاف کاف مرفوعست محلاً بانه خبر مبتدأ محذوفی تقدیر کلام مثاله مثل قوله تعالی یا مکه کاف حرف جر قوله مضاف بسوی هاء قول مجرورست لفظاً بکاف جار مجرور

طمس

[illegible] متعلق است بر عامل مقدر الخ بود و ضميرش فاعل حرف ندا و فاعلش مرفوع است
محلاً [illegible] مبتدأ محذوف تقديره [illegible] كقوله تعالى [illegible] محذوف با خبرش جمله اسمية
لا محل لها من الاعراب لانها ابن جملة [illegible] تعالى [illegible] فاعل هو
در تحتش مستتر مرفوع است محلاً [illegible]
محذوف تقديره [illegible] جمله [illegible] لا محل لها من الاعراب
لانها [illegible] جملة معترضه است (فاجتنبوا [illegible] آيه [illegible] امر حاضر [illegible]
از باب افتعال سالم [illegible] بر سكون [illegible] لفظ از جهة اتصالش بواو
كه وى لفظا [illegible] (واو ضمير بارز مرفوع متصل مرفوع است محلاً [illegible]
اجتنبوا [illegible] در تحتش مستتر مرفوع است محلاً [illegible] اجتنبوا [illegible] است از [illegible]
(الرجس منصوب است [illegible] از اجتنبوا مع فاعل [illegible]
[illegible] منصوب است محلاً [illegible] مقول قول (من الاوثان من حرف جر [illegible] نبيين (الاوثان
مجرور است لفظا من جار مجرور [illegible] متعلق است بر عامل مقدر منصوب است محلاً [illegible]
[illegible] است بر عامل مقدر كه وى الكائن بود در تحتش مستتر مرفوع است محلاً [illegible]
فاعل [illegible] مع فاعلش منصوب است محلاً [illegible] صفة الرجس ([illegible] هو الاوثان) اى
حرف تفسير [illegible] (الذى اسم موصول [illegible] از صلة كه جملة كه مشتمل باشد
بر ضمير آن ضمير راجع باشد بسوى موصول (هو بارز مرفوع متصل مرفوع است محلاً [illegible]
مبتدأ معرفه [illegible] (الاوثان مرفوع است لفظا [illegible] مبتدا مع خبرش جمله
اسمية لا محل لها من الاعراب لانها ابن جملة صلة موصول موصول [illegible] صله اش
منصوب است محلاً [illegible] تفسير است از من الاوثان باعتبار بودن وى صفة الرجس (او جانم
من قصه) او حرف عاطفه جانم مرفوع است لفظا [illegible] نكره قريب است [illegible] از جهة
تخصيص [illegible] محذوف تقديره [illegible] جانم كائن من قصه الخ [illegible]
ظرف است از جملة [illegible] مكانيه منصوب است تقدير [illegible] فيه است بر عامل مقدر كه
وى [illegible] و حاصل بود در تحتش مستتر مرفوع است محلاً [illegible] فاعل حرف [illegible] مع فاعلش
مرفوع است محلاً [illegible] مبتدا مؤخر كه وى جانم (من قصه من حرف جر قصة مجرور است
لفظا [illegible] جار مجرور [illegible] متعلق است بر عامل مقدر منصوب است محلاً [illegible] معمول
[illegible] است بر عامل مقدر بود در تحتش مستتر مرفوع است محلاً [illegible] فاعل حرف
ظرف مع فاعلش مرفوع است [illegible] مبتدأ مؤخر مع خبرش مقدم جمله ظرفيه
مجرور است محلاً [illegible] جمله معطوفه است [illegible] جمله [illegible]
باعتبار بودن وى مضاف اليه ست مركان [illegible] (آن [illegible] مكانه)
واو [illegible] حرف [illegible] مضارع [illegible] مفعول بود [illegible] مستتر مرفوع است محلاً [illegible] قائم
مقام فاعل [illegible] صفحه [illegible] بسوى [illegible] بسوى [illegible]

ا تقديم كرده است وجوبا از جهة تخصيص مبتدا

لفظا مرادی مبنیدر مكانه مجروردر محلا به مضاف الیهدر. صحیح وضع مجروردر لفظا به
مضاف الیهدر صحیحه مجروردر صفت سماء مجرور جار مع مجروری متعلقدر بر معرف
منصوبدر محلا به مفعول به غیر صریحدر بر معرف مع ما عمل فیه جمله فعلیه لا محل
لها من الاعراب لانها ابتدائیه جمله مستأنفه‌در مكانه مكان مبنیدر سوی هو ضمیری مجرور
مجرور متصل مجروردر محلا به مضاف الیه سی در مكان ظرفدر ار جمله حروف مكانیه
منصوبدر لفظا به مفعول فیه سی در وضع (واله لن یستحیی) لواو عاطفه الثالث
مرفوعدر لفظا به مبتدا (لاه حرف جر (لسیفی مجروردر معنا اسلام جار مجرور ظرف
مع متعلقدر عامل مقدر منصوبدر محلا به مفعول به غیر صریحدر عامل مقدر هو در
تحتنده مستتر مرفوعدر محلا به فاعل ظرف ظرف مع فاعلی مرفوعدر محلا به خبر مبتدا
مبتدا مع خبری جمله اسمیه لا محل لها من الاعراب لانها ابن جمله معطوفدر بر مر لسانی ٣ ملاحظه معنی اختصاص
لیبس الحسن قرباً بر بر اخصه لا ابتداء العامه اخصه باعتبار بودن وی لا محل ایج (عو
شربت من الماء) كه مضافدر سوی ه بعضنی شرب فعل ماضی مبنی لفاعل مبنی بر سكون
لفظا از جهة اتصالش به و بر فتح تقدیرا (ت ضمیر بارز مرفوع متصل مرفوعدر محلا به
فاعل شرب (من لماء من حرف جر ابه مجروردر لفظا من جار مجرور ظرف مع متعلقدر
بر عامل مقدر منصوبدر محلا به مفعول به غیر صریحدر بر عامل مقدر هو در تحتنده
مستتر مرفوعدر محلا به فاعل ظرف ظرف مع فاعلی منصوبدر محلا به صفت موصوفش
محذوف بعد بر كلام شربت شیئا كائنا من الماء منصوبدر لفظا به مفعول به صریحدر
بر شرب شرب مع ما عمل فیه جمله فعلیه مجروردر محلا به مضاف الیهدر بر بحو مرفوعدر
لفظا به خبر مبتدأ محذوف تقدیره مثاله نحو شربت الخ (ای بعض الماء) ای حرف تفسیر به ٣ نسخه‌ده بعض
بعض مضاف سوی الماء ماء مجروردر لفظا به مضاف الیه در بعض بعض منصوبدر منصوبدر مطابقا
لفظا به مفعول به صریحدر بر فعل محذوف تقدیره شربت بعض الماء فعل محذوف مع ما مرادكه تعبیردر
عمل فیه جمله فعلیه مجروردر محلا به تفسیردر از شربت من الماء باعتبار بودن وی از شیئا من الماء
مضاف الیه در بحو (واخذت من الدراهم) ابواو عاطفه اخذ فعل ماضی مبنی لفاعل الخ
ت ضمیر بارز مرفوع متصل مرفوعدر محلا به فاعل اخذت من الدراهم من حرف جر الدراهم
مجروردر لفظا من جار مجرور ظرف مع متعلقدر بر عامل مقدر منصوبدر محلا به
مفعول به غیر صریحدر بر عامل مقدر هو در تحتنده مستتر مرفوعدر به فاعل ظرف ظرف
مع فاعلی منصوبدر محلا به صفت موصوفش محذوف بعد بر كلام اخذت شیئا كائنا من
الدراهم شیئا منصوبدر لفظا به مفعول به صریحدر اخذ اخذت مع ما عمل فیه جمله فعلیه
مجروردر محلا به معطوفدر بر شربت من الماء بر سبیل عطف جمله بر جمله زیرا اعراب
عطفش باعتبار بودن وی مضاف الیه در بحو (ای بعض الدراهم) ای حرف تفسیر به بعض مضاف
سوی الدراهم الدراهم مجروردر لفظا به مضاف الیه در بعض بعض منصوبدر لفظا

[illegible] مفعول به [illegible] [illegible] محذوف مع فاعل [illegible]

مجرور است محلا [illegible] (وضع لبعض مكانه)

الواو [illegible] [illegible] مرفوعست محلا [illegible]

قائم مقام فاعل [illegible] مضاف بسوى وضع

مضاف بسوى لبعض [illegible] مجرور است

لفظ [illegible] مضاف اليه [illegible] متعلقست

[illegible]

مستأنفة (مكانه مكان مضاف بسوى ها ضمير [illegible] محلا مضاف

اليه است [illegible]

[illegible] (و [illegible]) [illegible] لام

تعريف [illegible] مضاف بسوى [illegible] محلا

اليه [illegible] مجرور است [illegible] مجرور ظرف [illegible]

[illegible] مرفوعست محلا [illegible] مرفوعست

محلا [illegible] مبتدا [illegible] جملة اسميه [illegible]

([illegible] للصلوة من يوم الجمعة) [illegible] مضافست بسوى

قول مضاف بسوى ها ضمير [illegible] مجرور است محلا مضاف اليه است

قول مجرور است [illegible] مرفوعست محلا [illegible] محذوف

[illegible] مضاف بسوى [illegible] مجرور است

[illegible] مجرور ظرف [illegible] مستتر [illegible] فاعل

[illegible] مرفوعست محلا [illegible] محذوف [illegible] كقوله تعالى

(تعالى [illegible] مستتر مرفوعست محلا فاعل تعالى عبارتست

[illegible] محذوف [illegible] تعالى [illegible] فاعل [illegible]

جملة معترضه [illegible] اگر جمله

[illegible] فعل ماضى [illegible] شرط [illegible] شرط و جزاء

شرط مضافست بسوى [illegible] فعل ماضى مبنى للمفعول [illegible]

مستتر مرفوعست محلا قائم مقام فاعل [illegible] الصلوة مجرور است

لفظا [illegible] مجرور ظرف [illegible] مفعول [illegible]

[illegible] يوم الجمعة [illegible] بسوى الجمعة

الجمعة مجرور است لفظا [illegible] مضاف اليه است [illegible] مجرور است لفظا [illegible]

ظرف [illegible] جمله [illegible] مجرور است محلا [illegible]

[illegible] شرط [illegible] اذا [illegible] شرط [illegible]

زین فسعر ای لا نرمه فعل شرط مجزوم شرط منصوب ست محلاً بانه مفعول قوله بی
رای فی یوم لجمعة) ای حرف تفسیریه فی حرف جر یوم مضاف سوی الجمعة الجمعة
مجرور ست بتقدیر فی لفظ ست جر یوم یوم مجرور ست لفظ فی جار مجرور ظرف مع
منصوب ست محلاً بانه تفسیر ست ازین یوم الجمعة باعتبار بودن وی مدلول جدا
(واذا مثل ربه) الواو عاطفة داخل مرفوع ست لفظا بانه مبتدا معرفه بالف لام تعریف
زائد مرفوع ست لفظ بانه خبر مبتدای راما در حقیقت صفة الخبر المحذوف تقدیر کلام
زید هو زائد قصاص مرفوع ست لفظ بانه خبر مبتدا مبتدا مع خبر خود جملة اسمیة لا محل له
لانها این جمله معطوف ست اوج (نحو مالی من مال) نحو مضاف سوی جمله محکیة
ما نافیه فعل ماضی مبنی لفاعل بون نون وقایه یعنی نگهدارنده است آخر فعل را
از سکون کسره بر بودن کسره از خواص اسم مبنی بر کسر یای متکلم ضمیر بارز منصوب
متصل منصوب ست محلاً بانه مفعول به من تبعیضیه من احد من حرف جر احد مجرور ست
لفظا من جار مجرور متعلق ست شیء مرفوع ست محلاً بانه فاعل ما فعل مع فاعل فیه جمله
نفیه مجرور ست محلاً بانه مضاف الیه من نحو نحو مرفوع ست لفظ بانه خبر مبتدا محذوف
تقدیره مثاله نحو ما جاءنی من احد) ای حرف تفسیر به ما نافیه جاء فعل ماضی
مبنی بلفظ نون نون وقایه یاء یای متکلم ضمیر بارز متصل منصوب ست محلاً بانه مفعول به
من بجست من حرف جر احد مرفوع ست لفظ بانه فاعل جاء مع فاعل فیه جمله فعلیه مجرور ست
محلا لانها این جمله تفسیر ست از ما جاءنی من احد باعتبار بودن وی مضاف الیه من نحو
(ویعرف بانه لو استقمت نحو یعنی بمعنی الاصل) الواو استئنافیه یعرف فعل مضارع
مبنی للمفعول هو در تحتش مستتر مرفوع ست محلاً بانه قائم مقام فاعل یعرف (بانه حرف با
حرف جر ست از حملة حروف مشبهه بالفعل جار به نسبت مرور از اسم منصوب و مبنی
مرفوع مبنی بر فتح ها ضمیر بارز منصوب متصل منصوب ست محلاً بانه اسم ان (لو استقمت
لو حرف شرط جازمه نیست مر او را از بعض شرط و جزاء شرط مبنی بر سکون استقمت فعل
ماضی مبنی للمفعول از باب افعال (ت) تاء تأنیث مبنی بر سکون هی در تحتش مستتر
مرفوع ست محلاً بانه قائم مقام فاعل استقمت استقمت مع فاعل فیه جمله فعلیه لا محل له
لانها این جمله فعل شرط غیر جازمه (لم یحل لم حرف جازمه نحو فعل مضارع مبنی
للفاعل از باب افعال مجزوم ست لفظ علامة جزم وی سقوط حرف لام الف منقلبه بالکسره
هو در تحتش مستتر مرفوع ست محلاً بانه فاعل نحو از حقیقت سوی اسم ظرف لمعنی منصوب ست
مفعول فیه بانه مفعول به ضمیر تحت مرتجز (الاصل منصوب ست ... صفة تمییزیه مر
المعنی نحو مع فاعل فیه جمله لا محل له لانها این جمله جزاء شرط مر حرف شرط غیر
جازمه جزاء شرط مع فعل شرط جمله شرطیه مرفوع ست محلاً بانه خبر ان ان مع اسمش و خبرش

در [illegible] مفرد مجرور است محلاً [illegible] جار مجرور ظرف [illegible] متعلق [illegible] محلاً
[illegible] مفعول به غیر صریح است [illegible] جمله [illegible] لا محل لها من الاعراب
جمله [illegible] است ([illegible]) [illegible] مرفوع است [illegible]
[illegible] لام تعریف [illegible] مرفوع است محلاً به [illegible]
[illegible] جمله اسمیه لا محل لها لا [illegible] جمله [illegible]
[illegible] ([illegible]) [illegible] لا [illegible] ([illegible] ضمیر [illegible] مجرور
متصل مجرور است محلاً [illegible] جار و مجرور ظرف [illegible] متعلق [illegible]
محلاً به مفعول به غیر صریح است [illegible]
مرفوع است محلاً به [illegible] مرفوع است محلاً به [illegible]
مؤخر مقدم [illegible] است [illegible] ([illegible]) [illegible]
اسم مفرد [illegible] مرفوع است [illegible]
[illegible] معرفه [illegible]
مؤخر [illegible] مقدم جمله [illegible] جمله [illegible] است ([illegible]
[illegible]) [illegible] ضمیر [illegible] مجرور متصل مجرور است محلاً به
مضاف الیه [illegible] مرفوع است لفظاً [illegible] معرفه [illegible] ([illegible]) لام
حرف جر [illegible] مضاف [illegible] مجرور است لفظاً [illegible] مضاف الیه است [illegible]
[illegible] مجرور است لفظاً [illegible] جار و مجرور ظرف [illegible] متعلق است [illegible] مقدر
منصوب است محلاً [illegible] مرفوع است محلاً به فعل [illegible]
فاعل [illegible] مرفوع است محلاً به [illegible] جمله اسمیه لا محل لها من الاعراب
[illegible] ([illegible] من البصرة [illegible] الكوفة) [illegible]
[illegible] مرفوع است محلاً [illegible]
[illegible]) من حرف جر البصرة مجرور است لفظاً [illegible] جار مجرور ظرف [illegible] متعلق
[illegible] منصوب است محلاً به مفعول به غیر صریح [illegible] (الى الكوفة) الى حرف
[illegible] مجرور است لفظاً [illegible] جار مجرور ظرف [illegible] متعلق [illegible] منصوب است محلاً
[illegible] مفعول به غیر صریح [illegible] مجرور است محلاً
[illegible] مرفوع است [illegible]
[illegible] ([illegible] من البصرة [illegible] الكوفة) [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] متصل مجرور است محلاً [illegible]
[illegible] مرفوع است [illegible]
[illegible] مجرور [illegible]

متعلقست مر مقدر منصوبست محلا بانه مفعول به غیر صریح بحسب مرتبه (ای اسکونه) ی
حرف جر اسکنه مجرورست لفظا [illegible] جار مجرور [illegible] متعلقست مر عامل مقدر
منصوبست محلا بانه مفعول به غیر صریح بحسب مر عامل مقدر [illegible] کان او کائن هو در تحتش
مستتر مرفوعست محلا بانه فاعل حرف جر مع فاعلش مرفوعست محلا بانه مبتدء
[illegible] انها اسم مضاف سوی [illegible] خبرش جمله اسمیه منصوبست محلا بانه مفعول به
غیر صریح [illegible] جمله [illegible] مجرورست محلا بانه [illegible]
من [illegible] (والذین [illegible]) واو واو عاطفه
[illegible] مرفوعست [illegible] مضاف سوی مع مع لفظا
مراد [illegible] مجرورست محلا [illegible] مجرورست تقدیرا
[illegible] مجرور [illegible] متعلقست مر عامل مقدر منصوبست محلا الخ هو در تحتش
مستتر مرفوعست محلا بانه فاعل حرف جر مع فاعلش مرفوعست محلا بانه خبر مبتدا
مبتدا مع خبرش جمله اسمیه لا محل لها لانها [illegible] جمله منصوبست [illegible]
لاسماء الحسنی [illegible] (وهو قلنا) واو واو استئنافیه هو
ضمیر بارز مرفوع منفصل مرفوعست محلا بانه مبتدا معرفه [illegible] فعل مرفوعست
لفظا [illegible] مبتدا مبتدا مع خبرش جمله اسمیه لا محل لها لانها ابتداء جملة
مستأنفه است (کقوله تعالی) [illegible] واو واو حالیه
[illegible] فعل مضارع مجزوم لفظا [illegible] لفاعل هو در تحتش مستتر مرفوعست
محلا بانه فاعل [illegible] از واجب الوجود لم ضمیر بارز [illegible] متصل منصوبست
محلا بانه مفعول به صریح (قوه منصوبست لفظا بانه مفعول [illegible]) (ای
قولکم ای حرف [illegible] (قوة مضاف سوی کم لم ضمیر بارز مجرور متصل
مجرورست محلا بانه مضاف الیه است مر قوة مجرورست لفظا [illegible] جار مجرور [illegible] مع
متعلقست [illegible] منصوبست محلا بانه مفعول به غیر صریح [illegible]
[illegible] منصوبست محلا بانه مفعول [illegible] (قولکم) ای حرف تفسیریه
[illegible] مضاف سوی [illegible] کم لم ضمیر بارز [illegible] مجرورست محلا
بانه مضاف الیه است [illegible] از جملة ظروف مکانیه منصوبست محلا بانه مفعول
فیه غیر صریحست مر فعل محذوف که وی [illegible] (فعل محذوف مع ما عمل فیه منصوبست محلا
بانه تفسیرست از جمله [illegible] (وتقوله [illegible]) واو عاطفه
[illegible] مثل مضاف ست سوی [illegible] مضاف سوی هما ضمیر بارز
الخ مجرورست محلا بانه مضاف الیه است [illegible] مجرورست [illegible] مضاف الیه
[illegible] مرفوعست محلا بانه [illegible] منصوبست [illegible] کان [illegible]
هو در [illegible] (تعالی فعل مضارع مبنی للفاعل هو در
تحتش مستتر مرفوعست محلا بانه فاعل تعالی عما نعت از واجب الوجود متعلقش محذوف

٢ یا اینکه منصوبست محلا بنا بر آنکه تفسیر ست از ای قولکم

تقدیره ... عن ... و ... (ولا ... امر ... لم) واو ... و ... ال
فعل مضارع مبنی للفاعل واو ضمیر ... مرفوع ... مرفوع است محلاً بنابه فاعلیت کل ...
اسم در محلش مستقر ... مرفوع است محلاً ... عن ... شواهد ... است از همه ... امواك مضاف
بسوی هم هم ضمیر بارز مجرور ... مجرور است محلاً ... مضاف الیه است من امول اموال
منصوب است لفظاً ... معمول ... ولا ... رای ... ی حرف جر اموال
مجرور ... مطابق ... مجرور ... لا ... منصوب است محلاً الا ... هوا
... فعل ... منصوب است ... (...) ای حرف
... مضاف ... بسوی ... ضمیر ... مجرور است لفظ
... مضاف الیه است مرفوع ... منصوب است محلاً به معمول
... مرفوع ... منصوب ... منصوب است
محلاً ... تفسیر ... است ...) واو واو عاطفه
... موصوله بمعنی ... ضمیر ... مشتمل ... ضمیر آن ضمیر
راجع باشد بسوی موصول ... در محلش مستقر مرفوع است محلاً
... اشاره ... ضمیر ... رحمه
... در ... لام ... کاف ... الخ ... منصوب است
محلاً ... معمول ... لاجل ... الاسماء ... حمل
صفة موصوف ... مع ... محلاً ... معطوف ... قوله تعالی الخ
(الرابع ق) واو واو عاطفه الرابع مرفوع ... مراد مرفوع است
محلاً ... لاجل ... لاسماء ... معطوف است ...
لعلك الی قرب ...) ...
...) ... ضمیر بارز مجرور ... مجرور است محلاً ...
مضاف الیه ... مرفوع ... لفظ ... (للصور ... الام حرف
من الحروف ... مجرور ... منصوب ...
محلاً ... معمول ... ی الی ... در ...
مرفوع است محلاً ... مرفوع ... محلاً ... مبتدأ
... لاجل ... ی فی ...
...) واو واو ... مرفوع ... مبتدأ ... بسوی
الشیٔ الشیٔ مجرور است لفظاً ... مرفوع ... به خبر
مبتدأ (ق غیره فی حرف در ... بسوی ... ضمیر ... الخ مجرور است محلاً ...

مضاف اليه مبتدا مرفوع ... مجرور ... جار مجرور متعلقدر ... مفعول
منصوبدر محلاً اگر ... (منه ... كون ...) ... جمله ...
لا محل لاها ... (جمله ... منصوبدر ... مضاف ... مرفوع
... جمله موصوفه ... كلام ... (...) ...
او ... محلا منصوب ... معطوف ... (... الحقيقه ...
...) ... مضاف ... الحقيقه مجروردر ... مضاف اليه ...
... مرفوعدر ... (... مضاف ...)
(... مرفوع ... معرفه ... لام (في الشكور في ...) مجروردر
لفظاً ... جار مجرور ... متعلقدر ... منصوبدر محلاً ...
... مرفوعدر محلاً فاعل ... مرفوعدر محلاً ...
... جمله اسميه مجروردر محلاً مضاف اليه ... مرفوع ...
... مضاف ... الحقيقه مبتدا ... جمله اسميه لا محل لاها
جمله ... (في الشكيس) ... مرفوعدر ...
في الشكيس ... مجروردر لفظاً جار مجرور ظرف ... متعلقدر
عامل مقدر منصوبدر محلاً ... مرفوعدر محلاً فاعل ...
... مرفوعدر محلاً ... مبتدا ... جمله اسميه مجروردر محلاً
لا ... جمله منصوبدر ... (في الشكور ...) مضاف اليه ... (...
...) ... مضاف ... الجار مجروردر
مضاف اليه ... مرفوعدر ... مبتدا الخبر ...
... مرفوع ... معرفه ... لام (في الصدق ...
الصدق مجروردر لفظاً جار مجرور ... متعلقدر عامل مقدر منصوبدر
محلاً ... فاعل ... مرفوعدر محلاً ...
... جمله اسميه مجروردر محلاً مضاف ...
مرفوعدر ... مبتدا ... مضاف ... الخ ...
جمله اسميه لا محل لاها ... منصوبدر ... الحقيقه ...
...) كما كان اسم ... مضاف ... زائده ...
... لفظاً ... مرفوع ...
مرادوا ... منصوب ... مرفوع ... منصوبدر لفظاً ... في حرف
... مجروردر لفظاً جار مجرور ظرف ... متعلقدر بر عامل مقدر
منصوبدر ... فعل ... مرفوعدر محلاً ...
... جمله ... مجرور ... كان ... مضاف ... كان

...منصوبدر ... و ... للتعليل ... لم (اذا استعمل مع لعل) اذ ... حرف ... جمله
حرف زمانيه اولوب متضمندر معنای شرط داره ... اولور ... شرط ... شرط
مضافدر سوی جمله ... استعمل فعل ماضی مبنی للمفعول ... هو در
تحتنده مستتر مرفوعدر محلا نائب فاعلدر ... اللام ... بسوی لام (مع ... مع
مضاف سوی القول القول مجرور ... المضاف اليه ... مع ... طرفدر ... جمله
حرفيه ... استعمل استعمل مع ... فعلیه
فعلیه مجروردر محلا ... المضاف ... فعل شرط ... مبنی ... جواب
... الخ منصوبدر محلا ... شرط ...
تقدير كلام اذا استعمل اللام مع ... (قوله تعالى) ...
(قل للذين كفروا ... للذين آمنوا) قل فعل ماضی ... القول ... اسم موصول ...
... هو ... فعل ماضی مبنی ...
واو ضمير بارز مرفوع متصل مرفوعدر محلا ... تحتنده مستتر
مرفوعدر محلا فاعلدر كفروا ... موصول كفروا ... [illegible]
لا محل لها من الاعراب لانها جمله صله موصول موصول مع صله اش ... محلا فاعل
... للذين لام حرف جر بمعنى عن الذين اسم موصول ... الخ
آمن فعل ماضی مبنی للفاعل واو ضمير بارز ... مرفوعدر محلا ... آمنوا ...
در تحتنده مستتر مرفوعدر محلا فاعل آمنوا ... موصول ... فاعلنده
جمله فعليه صله موصول مع صله اش مجروردر محلا لام جار ومجرور ظرف ...
قال ... منصوبدر محلا ... مفعول ... جمله فعليه
منصوبدر محلا بامقول قوله تعالى (اى عن الذين آمنوا) اى حرف تفسير ... عن حرف جر
الذين اسم موصول الخ آمن فعل ماضی مبنی للفاعل واو ضمير ... هو در
تحتنده مستتر مرفوعدر محلا فاعل آمنوا آمنوا ... صله موصول
موصول مع صله اش مجروردر محلا عن جار ومجرور ظرف ... متعلق ...
قال منصوبدر محلا ... الخ ... فاعل ... منصوبدر
محلا ... (والخمس رابعه) ... الخمس مرفوعدر ...
... مرفوعدر لفظا ... را ... موصوفنك ...
فصاحة زائدة فصاحة مرفوعدر لفظا ... مبتدا ... خبر ... جمله معطوفدر
برسر الرابع بمعنى عن قربا ... للمليث اصله (قوله تعالى) ...
نظمره در ما الا ... فتقطعوا (ردف لكم) ردف فعل ماضی مبنی للفاعل هو در تحتنده
مستتر مرفوعدر محلا فاعل ردف (لكم لام حرف جر كم ضمير بارز مجرور ...
مجروردر محلا لام جار ومجرور غير ... منصوبدر محلا مفعول به ...

ضمیر مستتر در ردّی راجع بسوی عمر فیه جمله فعلیه منصوبست محلا بنا بر مقول قوله تعالی
(یَرُدُّکُم) ای حرف تفسیر به ردّی فعل مضارع الخ بود در تحتش مستتر مرفوعست
محلا بنا بر فاعل ردّی کم ضمیر بارز منصوب متصل منصوبست محلا بنا بر مفعول به
ضمیر مستتر در ردّی راجع بسوی عمر فیه الخ منصوبست محلا بنا بر تفسیر است از ردّی کم
باعتبار بودن وی مفعول قوله (والسادس بمعنی بعد) و عاطفه السادس مرفوعست
لفظا مبتدا بمعنی با حرف جر معنی مضاف بسوی بعد مضاف الیه مراد مجرورست محلا بنا
مضاف الیه است جر بمعنی معنی مجرورست تقدیرا بنا بر جار و مجرور ظرف متعلقست
بر عامل مقدر ابتدا کائن بود در تحتش فاعل ظرف بر فاعلش مرفوعست محلا
بنا بر خبر مبتدا مبتدا مع خبرش جمله اسمیه معطوفست بر جمله والخامس الخ
(کقوله تعالی اقم الصلوة لدلوک الشمس) ترکیب کقوله تعالی ظاهرست اقم امر
حاضر از باب افعال است در تحتش مستتر مرفوعست محلا بنا بر فاعل اقم الصلوة منصوبست
لفظا بنا بر مفعول به ضمیر بجملت مر اقم (لدلوک لام حرف جر بمعنای بعد دلوک مضاف بسوی
الشمس الشمس مجرورست لفظا بنا بر مضاف الیه ست مر دلوک دلوک مجرورست لفظا بلام
جار و مجرور ظرف متعلقست مر اقم منصوبست محلا بنا بر مفعول به ضمیر بجملت مر اقم اقم مع ما
عمل فیه الخ منصوبست محلا بنا بر مقول قوله تعالی (ای بعد دلوک الشمس) ای حرف تفسیر به
مبنی بر سکون بعد مضاف بسوی دلوک دلوک مضاف بسوی الشمس الشمس مجرورست
لفظا بنا بر مضاف الیه ست مر دلوک دلوک مجرورست لفظا بنا بر مضاف الیه ست مر بعد بعد
منصوبست لفظا بنا بر مفعول فیه ست منصوبست لفظا بنا بر مفعول فیه است
مر فعل مقدر که وی اقم است محذوف مع عمل فیه الخ منصوبست محلا بنا بر تفسیر است از قم
لدلوک الشمس باعتبار بودن وی مفعول قوله (والسابع بمعنی الی) واو عاطفه السابع
مرفوعست لفظا بنا بر مبتدا بمعنی با حرف جر معنی مضاف بسوی الی الی مجرورست
لفظا بنا بر مضاف الیه ست مر معنی معنی مجرورست تقدیرا بنا بر جار و مجرور ظرف متعلقست
مر عامل مقدر ابتدا بود در تحتش الخ علی ظرف مع فاعلش مرفوعست محلا
بنا بر خبر مبتدا مبتدا مع خبرش جمله اسمیه معطوفست بر جمله (کقوله تعالی) مر ترکیبه (لا یجلّیها
لوقتها) لا حرف نفی غیر عامله یجلّی فعل مضارع مبنی للفاعل بود در تحتش مستتر مرفوعست
محلا بنا بر فاعل یجلّی ها ضمیر بارز منصوب متصل منصوبست محلا بنا بر مفعول به ضمیر مستتر
مر یجلّی (لوقتها لام حرف جر بمعنی الی وقت مضاف بسوی ها ها ضمیر بارز الخ
مجرورست محلا بنا بر مضاف الیه است مر وقت وقت مجرورست لفظا بلام جار و مجرور ظرف
متعلقست مر لا یجلّی منصوبست محلا بنا بر مفعول به غیر صریح مر لا یجلّی لا یجلّی مع ما عمل فیه
الخ منصوبست محلا بنا بر مقول قوله تعالی (ای الی وقتها) ای حرف تفسیر به غیر مضاف بسوی

ب که منصوبست بنا بر تفسیر است از لدلوک ... باعراب محلش باعتبار بودن وی مفعول به غیر صریح مر اقم ۵

ده ضمير بارز مجروردر محلاً مضاف اليه در هر وقت رب مجروردر مضاف اليه
نك الساكنة مرفوع غير منصوبدر لفظاً مفعول به ضربتدن مرفوع محذوف كذلك
لا دخلت فعل محذوف دن مفعول فيه منصوبدر محلاً به تفسير ايدر لا دخلتها لوقتها ع
(و لست من رب) واو عاطفه ليسادن مرفوعدر لفظا مبنيا (رب لفظا مراد مرفوعدر
محلاً مبتدا خبر مقدر امثلة مع خبر جملة اسميه لا محل لها من الاعراب مفعولدر
الخمس اللام قرينه (و هي لست سل) واو استئنافيه هي ضمير بارز مرفوع منفصل مرفوعدر
محلاً مبتدا معرفه با ضمار ده) لست لام حرف جر اثنا من مجروردر لفظاً لام جار
و مجرور ظرف مع متعلقدر مرعاس راجح هودر عطف الجملة على ما فعل ماضي فاعلش
مرفوعدر محلاً خبر مقدما مع خبرش جمله اسميه مستانفه (كلام)
واو استئنافيه (لهام مرفعلم و ترتيبه صدر اى سوى اول كلام السكلام مجروردر
لفظاً مرفوعدر مؤخر مع خبرش
مع جمله اسميه مستانفه (و نحن نسم نكره موصوفه) واو عاطفه نحن فعل مضارع
مبني على ... مستتر مرفوعدر محلاً فاعل ... عبارتدن ادرب
(باسم بامرف جراسم مجروردر لفظا با جار و مجرور ظرف مع متعلقدر مرفوع
منصوبدر محلاً مفعول به ... مع ... جمله فعليه لا محل
لها من الاعراب لانها من جمله منصوبه ... صدر الكلام اح نكره مجروردر
لفظاً ... اعراب ... موصوفه مجروردر
لفظاً صفه نكره (مجرور ... بقيه) ... جملة
رب حرف جر ... مجروردر لفظا ... جار و ... مع متعلقدر مرفوعدر محلاً
... منصوبدر محلاً مفعول به ... مجروردر لفظاً
صفت ... (بقيه ...) ... ضمير بارز مرفوع متصل مرفوعدر
محلاً فاعل ... ضمير بارز منصوب متصل منصوبدر محلاً مفعول به ...
مرفوعدر ... جمله فعليه مجروردر محلاً صفت ...
... (و لسامع عنى) ... مرفوعدر لفظاً
... لام ... مرفوعدر محلاً
... جمله اسميه منصوبدر ...
... (وهي ...) واو ... ضمير بارز ... مرفوعدر
محلاً ... لام حرف جر ... مجروردر لفظاً
... و مجرور ظرف مع متعلقدر ... منصوبدر محلاً مفعول به ...
... عمل مقدر كه ... ضمير مرفوعدر محلاً ...

دن كه منصوبدر
لفظاً بدله تفسير
ست از لوقتها .

ظرف ظرف مع فاعلی مرفوعدر محلا بناء خبر مقدم مبتدا مؤخر مع خبرین لا محل لها من
الاعراب لانها جمله ابتدائیه مستأنفه در (نحو زید علی السطح) نحو مضافدر سوی
مضاف الیه لفظا مجرور محلا مرفوعدر زید مبتدا مرفوعدر ضمه ظاهره ایله علی حرف جر موضوعدر
ارمرای استعلاء مبنی مجروردر السطح جار و مجرور ظرف متعلقدر مرعامل
... ظرف مستقر مرفوع محلا بناء ظرف مع فاعلی مرفوعدر
محلا خبر مبتدا مع خبرین جمله اسمیه مجروردر محلا نحو مضاف الیه در
مرنحو ترکیب ... واو عاطفه علی حرف جر ضمیر بارز مجرور
متصل مجروردر محلا جار و مجرور ظرف متعلقدر مرعامل مقدر ... هو در
تحتنده فاعل ظرف ظرف مع فاعلی مرفوعدر محلا بناء خبر مقدم مبتدا مؤخر ...
مرفوعدر لفظا ... نکره ... معرفه ... مختص ... اولمقدم
خبرین ... مؤخر مع خبرین ... محلا ... معطوفدر
علی السطح ... اعراب ... مضاف الیه در نحو (وانثاس)
واو عاطفه (الشد ...) ... مرفوعدر محلا
خبر مقدم مبتدا مع خبرین لا محل لها ... معطوفدر ... السابع علی ...
... لا محل له من الاعراب (وهی للبعد) واو ...
فی ضمیر بارز ... مرفوعدر محلا بناء مبتدا ... لام حرف جر ...
مجروردر ... جار و مجرور ... متعلقدر مرعامل مقدر ... هو در تحتنده
... ظرف مع فاعلی مرفوعدر محلا بناء خبر مقدم مبتدا مع خبرین ...
... (وامجوره) ... مجروردر لفظا ... معطوفدر ...
... مفرد ... مجرور (نحو رمیت السهم عن القوس)
نحو مضافدر سوی ... فعل ماضی مبنی ... مبنی ... ضمیر
ضمیر بارز مرفوع متصل مرفوعدر محلا فاعل ... السهم منصوبدر لفظا
مفعول به ... (عن القوس) عن حرف جر القوس مجروردر لفظا ...
و مجرور ... متعلقدر ... منصوبدر محلا ... مفعول به ...
... فاعل ... جمله فعلیه مجروردر محلا بناء مضاف الیه مرنحو ترکیب ... هر
... (ای تجاوز ... عن القوس) ای حرف تفسیر ... فعل ماضی مبنی ... فاعل ...
... ای متکلم یای ضمیر بارز مجرور متصل مجروردر محلا ... مضاف الیه
... مرفوعدر ... فعل تجاوز (عن القوس ... غیر صریح ...
... تجاوز مع فاعل ... مجروردر محلا ... رمیت السهم عن
القوس الخ (وابتداء ... عن ...) واو ... ابتدائیه ... منصوبدر لفظا به

معمول

مفعول مطلق مر فعل محذوف را مقدره فعل ایست فعل ماضی مبنی بر فتح فاعل او ضمیر تحتش
مستتر مرفوع است محلا بنابر فاعل انعش انعش مع فاعلش فعلیه جمله مستأنفه لامحل لها من الاعراب
لانها ابتداء جملة مستأنفة مستقل است و قسم اذا حرف است از جملة ظروف زمانيه متضمن
معنی شرط چاره نیست مرا ورا از فعل شرط و جزا شرط مضافست بسوی جملة متعلقش
قل فعل ماضی مبنی بالفاعل مبنی بر سکون مقدر از حمل بتعقب مشتق و بر فتح مقدر ازین ضمیر
بر را لح مرفوع است محلا بنابر فاعل قل بمعنی مع فعلیه مقول منی لا علی موضع من وقد
والعماد بمعنی تکیه دارنده است آخر فعل را از عماد بسوی راء معظم ضمیر بر راجع
منصوب است محلا بنابر مفعول به مر بعست مر بلع از جار و مجرور مفعول به غیر
صریح است مر بلع جملة مرفوع است لفظا بنابر فاعل بلغ مع فاعلش فعلیه جمله وقعت
منصوب است محلا بنابر مقول قلت مع متعلقش جمله مستأنفه مجرور است محلا بنابر مضاف
الیه است مر اذا و هم فعل شرط اذا اذا منصوب است محلا بنابر مفعول فیه مر مخفی مر جواب
مؤخر که وی (فعما تجاوز صحمشيت) فعما ... بسوی ضمیر
بر مجرور متصل مجرور است محلا بنابر مضاف الیه مر مفعول مرفوع است مقدرا بنابر
مبتداء معرفه باضافه (عنه عن حرف جار ها ضمیر جار و لح مجرور است محلا بعن جار
و مجرور ظرف مع متعلقست مر مقدر منصوب است محلا بنابر نصب مر جاوز مضاف
مرفوع است لفظا بنابر فاعل تجاوز تجاوز مع فاعلش فعلیه مرفوع است محلا بنابر خبر
مبتداء مبتداء مع خبرش جمله اسمیه لا محل لها من الاعراب لانها جواب جمله جزاء شرط اذا
غیر جازمه جزاء شرط مع فعل شرطیه ... (وهو روح لكان) واو عاطفه استانفه
مرفوع است لفظا بنابر مبتداء ... مرفوع است لفظا بنابر مبتدا مبتدا مع خبرش
جمله اسمیه معطوفه ... عن قرب لح روحه معنوی) ... ترکیبه (وضمیه
المشبه) احد مضاف بسوی ضمیر مجرور است محلا بنابر مضاف الیه است مر
احد احد مرفوع است لفظا بنابر ... معرفه باضافه المشبه لام حرف جر المشبه مجرور است
لفظا بلام جار و مجرور ... مع متعلقست مر مقدر منصوب است محلا بنابر مفعول به
غیر صریح است مر عامل مقدر که وی کان او کائن هو در حسب ... ظرف مع فاعلش
مرفوعست محلا بنابر خبر مبتداء مبتدا مع خبرش جملة اسمیه ... (بحور ... كالاسد)
نحو مضافست بسوی جملة ما بعدش ... مرفوع است لفظا بنابر مبتدا معرفه بعلمیه كالاسد
کاف حرف جر (لاسد مجرور است لفظا بکاف جار و مجرور ظرف مع متعلقست مر عامل مقدر
لح هو در تحتش فاعل ظرف مع فاعلش مرفوع است محلا بنابر خبر مبتدا مبتدا مع
خبرش جمله اسمیه مجرور است محلا بنابر مضاف الیه است مر نحو راجع (تشبیها تحارب) تشبیها
منصوب است لفظا بنابر مفعول مطلق مر فعل محذوف مقدره شده ... لاسد شبه فعل ماضی

[illegible] معمول [illegible] مرفوعست لفظاً [illegible] واقع شده [illegible] حرف جر لا [illegible]
[illegible] لفظاً جار و مجرور [illegible] مفعول شده الخ [illegible] عامل [illegible]
[illegible] (مجرور [illegible] منصوبست لفظاً [illegible] مرشما باعتبار بودن وی معمول
[illegible] (لساعته) لام حرف جر [illegible] هاء ضمير [illegible]
مجرورست محلاً [illegible] مجرورست [illegible] لام جار و مجرور [illegible]
[illegible] منصوبست محلاً [illegible] (لا [illegible]) لا
[illegible] و عاطفه تحقيقاً منصوبست لفظاً بانه معطوفست برسر مجار [illegible] (والى [illegible])
واو عاطفه [illegible] مرفوعست [illegible] اخ [illegible] مرفوعست [illegible]
محلاً [illegible] مرفوعست لفظاً
[illegible] مبتداء [illegible] خبرش جمله [illegible] معطوفست برسر [illegible] الخ
[illegible]) [illegible] (ليس [illegible]) [illegible] اسمه [illegible]
[illegible] منصوب [illegible] حرف جر [illegible] باده [illegible]
شده است [illegible] لفظ [illegible] مضاف [illegible] هاء ضمير [illegible] مجرورست
محلاً [illegible] مجرورست لفظاً [illegible] جار و مجرور [illegible]
[illegible] منصوبست محلاً [illegible] اسمش [illegible]
[illegible] (شيء مرفوعست لفظاً بانه اسم ليس [illegible] اسمش [illegible]
[illegible] منصوبست محلاً بانه مفعول [illegible] (ليس [illegible]) [illegible] حرف [illegible]
[illegible] مضاف [illegible] ضمير [illegible] مجرور [illegible]
مجرورست محلاً بانه مضاف [illegible] منصوبست لفظاً بانه خبر ليس (شيء
مرفوعست لفظاً بانه اسم ليس [illegible] اسمش [illegible] منصوبست محلاً بانه
[illegible] (لعاشرة) واو عاطفه [illegible] مرفوعست لفظاً بانه
مبتدا (مفلعظا مراد مرفوعست محلاً بانه خبر مبتداء مبتداء مع خبرش جملة اسمية
معطوفست برسر [illegible] الخ (والحادى عشر [illegible]) واو عاطفه الحادى عشر
[illegible] مرفوعست محلاً [illegible] الجملة [illegible] مراد مرفوعست
محلاً [illegible] مع خبرش [illegible]) و [illegible]
هاء ضمير [illegible] مرفوع [illegible] مرفوعست محلاً [illegible] الخ لا [illegible] لام حرف جر [illegible]
مضاف [illegible] مجرورست [illegible] مجرور لفظ
[illegible] مجرور [illegible] مع [illegible] حرف [illegible]
مع خبرش جملة اسمية [illegible] (فى الزمن [illegible]) فى حرف جر (الزمان مجرورست لفظاً
[illegible] جار و مجرور [illegible] منصوبست محلاً بانه مفعول [illegible]

من ابتداء (الا مضى) مجرور [illegible] تقديرا لا كونه [illegible] وسط يوم الجمعة
[illegible] سوى [illegible] ضمير [illegible] الخ
مرفوع محلا [illegible] رأى [illegible] ضمير [illegible] الخ منصوب محلا [illegible]
[illegible] يوم الجمعة يوم مضاف
سوى [illegible] الجمعة مجرور لفظا [illegible] يوم مجرور لفظا [illegible]
[illegible] منصوب محلا [illegible] الخ
[illegible] مجرور محلا [illegible] مضاف اليه [illegible] تركيب [illegible] (و[illegible]
يوم الجمعة واو عاطفة [illegible] يوم [illegible] سوى الجمعة [illegible] مجرور [illegible]
[illegible] يوم مجرور لفظا [illegible] مجرور [illegible] في محل [illegible]
كلام [illegible] يوم الجمعة فعل [illegible] مجرور محلا [illegible]
[illegible] يوم الجمعة [illegible] علم [illegible]
[illegible] يوم الجمعة) [illegible] ابتداء [illegible] سوى [illegible] علم مضاف سوى [illegible]
[illegible] مضاف سوى [illegible] ياء متكلم [illegible] الخ مجرور محلا [illegible] مضاف [illegible]
[illegible] مجرور [illegible] المضاف [illegible] علم مجرور [illegible]
مضاف اليه [illegible] ابتداء مرفوع [illegible]
[illegible] مجرور [illegible] يوم [illegible] مضاف اليه [illegible]
يوم مجرور لفظا [illegible] مجرور [illegible] الخ
[illegible] مرفوع محلا [illegible] مرفوع محلا [illegible]
[illegible] جملة اسمية مجرور محلا [illegible]
[illegible] يوم الجمعة [illegible] (و[illegible] يوم الجمعة واو عاطفة
[illegible] يوم [illegible] مضاف اليه [illegible] يوم مجرور [illegible]
[illegible] مجرور [illegible] الخ [illegible]
[illegible] مرفوع محلا [illegible] كلام [illegible] علم [illegible]
[illegible] يوم الجمعة [illegible] جملة اسمية مجرور محلا [illegible]
[illegible] ابتداء [illegible] يوم الجمعة [illegible]
[illegible] (و[illegible] عشر [illegible]) و[illegible] الثاني عشر تركيب [illegible]
مرفوع محلا [illegible] لام [illegible] حتى [illegible] مرفوع محلا [illegible]
[illegible] جملة اسمية [illegible] الخ (و[illegible]) [illegible]
لانتهاء الغاية [illegible] مضاف سوى [illegible] ضمير [illegible] الخ مجرور محلا [illegible]
مضاف اليه [illegible] مرفوع [illegible] لام حرف جر لانتهاء [illegible]
سوى [illegible] الغاية مجرور [illegible] مضاف [illegible] انتهاء مجرور لفظا [illegible]

جار و مجرور ظرف مع متعلقست مر عامل مقدر الخ بود رفعش فعل ظرفی ظرفی مع فاعلش
مرفوعست محلا بانه خبر مبتدا است مبتدا مع خبرش جمله اسمیه مستأنفة (نحو اكلت السمكة حتى
رأسها) نحو مضاف است بسوی مابعدش اكلت فعل ماضی مبنی بر سكون لفظاً از جهة
اتصالش بتاء و برفتح تقديرا (ت ضمير بارز مرفوع متصل مرفوعست محلا بانه فاعل اكل
السمكة منصوبست لفظاً بانه مفعول به صريح است مر اكل (حتى رأسها) حتى حرف جر بمعنى
انتهاء الغاية (رأس مضاف بسوی ها ضمير بارز الخ مجرورست محلا بانه مضاف اليه است
مر رأس رأس مجرورست لفظاً بحتی جار و مجرور ظرف مع متعلقست مر اكل منصوبست محلا بانه
مفعول به غير صريح است مر اكل اكل مع فاعله الخ مجرورست محلا بانه مضاف اليه است
مر نحو تركيب نحو ظاهرست (ای انتهى اكلی الى رأسها) ای حرف تفسير مبنی بر سكون
انتهى مضاف بسوی اكل اكل مضاف بسوی ياء متكلم ياء متكلم ضمير بارز الخ مجرورست
محلا بانه مضاف اليه است مر اكل (اكل مجرورست تقديرا بانه مضاف اليه است مر انتهى)
(انتهى مرفوعست لفظاً بانه مبتدا است (الى رأسه الى حرف جر رأس مضاف بسوی ها
ضمير بارز مجرورست محلا بانه مضاف اليه است مر رأس رأس مجرورست لفظاً بالى جار
و مجرور ظرف مع متعلقست مر عامل مقدر الخ بود رفعش فعل ظرفی ظرفی مع فاعلش
مرفوعست محلا بانه خبر مبتدا است مبتدا مع خبرش جمله تفسيريه مجرورست محلا بانه اين جمله
تفسيرست از اكلت السمكة حتى رأسها باعتبار بودن وی مضاف اليه مر نحو (وانا ابن
جلى) حتى مر ايه والجملة معطوفست بر سر احدهما الخ (وهو كذا) واو ابتدائية هو ضمير
بارز مرفوع متصل مرفوعست محلا بانه مبتدا الخ كذا مرفوعست تقديرا بانه خبر مبتدا
مبتدا مع خبرش جمله اسمیه مستأنفة (نحو حتى الحاج) نحو مضاف است بسوی قدم حتى قد
قدم فعل ماضی مبنی للفاعل و الفاعل ياء متكلم ضمير بارز الخ منصوبست محلا
بانه مفعول به صريح است مر قدم الحاج مرفوعست لفظاً بانه فاعل قدم (حتى المشاة) حتى
حرف جر بمعنى مع المشاة مجرورست تقديرا بحتی جار و مجرور ظرف مع متعلقست مر ما
منصوبست محلا بانه مفعول به غير صريح است مر ما ما عمل فيه الخ مجرورست محلا
بانه مضاف اليه است مر نحو (ای مع المشاة) ای حرف تفسير مع مضاف بسوی المشاة مشاة
مجرورست لفظاً بانه مضاف اليه است مع ظرفست از جملة ظروف مكانيه منصوبست
محلا بانه مفعول فيه است مر فعل محذوف كه وی قدم الحاج فعل محذوف مع معمول فيه الخ
مجرورست محلا بانه تفسيرست از حتى الحاج حتى المشاة باعتبار بودن وی
مضاف اليه است مر نحو (ولا تعد عشرون و لعدم) واو عاطفة عشر تركيب
تعدادی مبنی بر فتح مرفوعست محلا بانه مبتدا واو القسم و مر القسم القسم
مجرورست لفظاً بانه مضاف اليه است مر واو واو مرفوعست لفظاً بانه خبر مبتدا مبتدا مع

دن جمله اسميه معطوفدر سر والثانى عشر حتى قرينه سى ايله (نحو والله لافعلن كذا)
... مضاف اليه سنك سوى مانعيدر (واو حرف جر موضوعدر براى قسم (لفظة الله مجروردر
لفظاً واو حرف جر و مجرور ظرف لغو متعلقدر عامل محذوفه تقديره اقسمت والله اقسم فعل
ماضى مبنى للفاعل از باب افعال (ت ضمير بارز مرفوع متصل مرفوعدر محلاً فاعل اقسم
لافعلن لام لام جوابيه و نون تأكيديه مبنى بر فتح) نون نون تأكيديه و فعل مبنى بر فتح
افعل فعل مضارع مبنى له على افعال در تحتنده مستتر مرفوعدر محلاً فاعل افعلن) لك اسم
در اسماء كنايه مبنى بر سكون منصوبدر محلاً مفعول به ضمير مستتر افعل
لافعلن مع ما عمل فيه جمله فعليه لا محل لها من الاعراب لانها جواب جمله جواب قسم (اقسم مع
ما عمل فيه جمله فعليه مجروردر محلاً مضاف اليه سيدر نحو تركيب نحو ظاهردر (والرابع
عشر نحو قسم) سبق نظيره والجمله معطوفدر سر والثالث عشر ايه (نحو تالله لافعلن
كذا) تركيبه نظيره مثل تركيب نحو والله لافعلن كذا) (وبائه) واو عاطفه با مضاف سوى
هاء ضمير بارز مجرور متصل مجروردر محلاً مضاف اليه سيدر مرفوع عبارتدر از قسم
... مرفوعدر تقديره ... القسم باعتبار مودى وى خبر مبتدا (نحو بالله لافعلن
كذا) ... (والخامس عشر ...) واو عاطفه الخامس عشر تركيب تعدادى مبنى بر فتح
مرفوعدر محلاً مبتدا ... مرفوعدر محلاً ... خبر مبتدا ... مع خبرى
جمله اسميه معطوف در سر والرابع عشر ايه (والسادس عشر ...) واو عاطفه السادس عشر
تركيب تعدادى مبنى بر فتح مرفوعدر محلاً مبتدا ... خبر مبتدا مع خبرى جمله اسميه
در سر الخامس عشر ... (والسابع عشر ...) واو عاطفه السابع عشر تركيب
تعدادى مبنى بر فتح مرفوعدر محلاً مبتدا ... مرفوعدر محلاً
خبر مبتدا مبتدا مع خبرى جمله اسميه معطوف در سر والسادس عشر ... و در سر
... (وهى للاستثناء) واو ابتدائيه هى ضمير بارز مرفوعدر محلاً
مبتدا باعتبار ... للاستثناء لام حرف جر الاستثناء مجروردر لفظاً لام حرف جر و مجرور ظرف
... متعلقدر عامل مقدره ... در تحتنده فاعل ضمير ... مرفوعدر
محلاً خبر مبتدا مبتدا مع خبرى جمله اسميه مستأنفه (ومعنى الاستثناء) واو ابتدائيه
معنى مضاف (الاستثناء مجروردر لفظاً مضاف اليه ... معنى مرفوعدر
تقديراً ... مبتدا معروف بصاده (هو اخراج الشئ عن حكم ... الاول) هو ضمير
بارز مرفوع منفصل مرفوعدر محلاً مبتدا ثانى ... اول ... اخراج
مضاف (الشئ مجروردر ... اخراج مرفوعدر
لفظاً ... خبر مبتدا ثانى مع خبرى جمله اسميه مرفوعدر محلاً خبر مبتدا اول
مبتدا اول مع خبرى جمله مستأنفه ... عن حرف جر ما ... موصوله

[illegible] حرف جر ضمیر
[illegible] مجرورست [illegible] جار ومجرور [illegible] متعلق [illegible] منصوبست محلا [illegible]
[illegible] ماعمل فیه جمله [illegible]
[illegible] موصول موصوف [illegible] جار ومجرور [illegible]
متعلق [illegible]
[illegible] فعل ماضی [illegible]
یای متکلم ضمیر [illegible] منصوبست محلا [illegible] (اقوم) مرفوعست
[illegible] فاعل [illegible] حرف [illegible] اسماء [illegible]
جار ومجرور [illegible] متعلق [illegible] منصوبست محلا [illegible]
[illegible] مجرورست محلا [illegible] (وعدا
[illegible]) واو عاطفه [illegible] جار ومجرور [illegible]
متعلق [illegible] منصوبست محلا [illegible]
[illegible] فاعل [illegible]
مجرورست محلا [illegible]
[illegible] واو عاطفه [illegible] جار ومجرور
[illegible] منصوبست محلا [illegible]
[illegible] جمله [illegible] مجرورست محلا
[illegible] مرفوعست
[illegible] حرف جر [illegible] مجرورست
محلا [illegible] جار ومجرور [illegible] متعلق [illegible] منصوبست محلا [illegible]
[illegible] فاعل [illegible]
[illegible] منصوبست محلا [illegible] حال
[illegible] عشر [illegible] مرفوعست محلا [illegible]
[illegible] عشر [illegible] منصوبست [illegible] تمییز [illegible] عشر (حروف مرفوعست
[illegible] (نصب الاسم ورفع الخبر) نصب
فعل مضارع [illegible] مرفوعست محلا [illegible] نصب [illegible]
[illegible] منصوبست [illegible] ماعمل فیه
جمله [illegible] مرفوعست محلا [illegible] فعل مضارع [illegible]
[illegible] منصوبست [illegible]
[illegible] مرفوعست محلا [illegible] نصب الاسم [illegible]
[illegible] حروف [illegible] مرفوع [illegible] مرفوعست

محلاً مبتدا معرفه باعتبار يسنده مضاف اسوى احرف احرف مجروردر فقط سنه
مضاف اليه درسنه مرفوعدر لفظا مبتداء مقدم خبرى جمله سنيه
مبتدأ [illegible] (ان دال) ان لفظ مراد مرفوعدر محلاً مبتدا محذوف تقديره الاول ان
(الاول مرفوعدر لفظا مبتدا مع خبرى جمله اسميه مستأنفه (واو عاطفه
ان لفظ مراد مرفوعدر محلاً مبتدا محذوف تقديره والثانى ان (اسماً) مرفوعدر
مقدرا مبتدا محذوف مع خبرى جمله اسميه معطوفه در الاول (وهما المعنيان)
واو استئنافيه هما ضمير منفصل مرفوعدر محلاً مبتدا (المعنيان) لام حرف تعريف
المحقق مجروردر لفظا لام جار ومجرور ظرف مع متعلقدر عامل مقدره صورتده
محلاً منصوبدر [illegible] كائن وكائنان [illegible]
مرفوعدر محلاً فاعل [illegible] مرفوعدر محلاً مبتدا مع
خبرى جمله اسميه مستأنفه (نحو ان زيداً قائم) نحو مضاف مجرور
از جمله حروف مشبهة بالفعل [illegible] اسم منصوب [illegible]
زيداً منصوبدر لفظا اسم ان قائم مرفوعدر لفظا [illegible] ان مع اسمى وخبرى جمله
اسميه مجروردر محلاً مضاف اليه [illegible] قائم
واو [illegible] اسم [illegible] صورتده محلاً
منصوب [illegible] ان حرف مشبهة بالفعل [illegible]
اسم منصوب [illegible] منصوبدر لفظا اسم ان قائم مرفوعدر
لفظا [illegible] تأويل مفرده مرفوعدر محلاً فاعل [illegible]
فاعلى [illegible] جمله [illegible]
[illegible] (والشمس [illegible]) واو عاطفه [illegible] مرفوعدر محلاً مبتدا
محذوف تقدير كلام والشمس [illegible] مرفوعدر لفظا [illegible]
[illegible] جمله اسميه [illegible] الشمس [illegible]
[illegible] مجرور [illegible]
[illegible] مرفوعدر محلاً [illegible]
[illegible] مرفوعدر محلاً [illegible]
[illegible] تأنيث [illegible]
[illegible] منصوبدر [illegible] مرفوعدر [illegible]
وخبرى جمله اسميه مجروردر محلاً [illegible] (تشبيهاً [illegible])
تشبيهاً منصوبدر لفظا [illegible] مفعول مطلق [illegible] محذوف تقدير كلام [illegible]
تشبيهاً [illegible] ماضى مبنى للمفعول [illegible] مرفوعدر لفظا [illegible] قائم مقام فاعل

مع خبرين جمله اسميه معطوفدر ... قوله الخ (للمنى) لام حرف جر المنى مجرور
ست تقديرا ملام جار و مجرور ... متعلقدر عمل الخ هى در تحتمش فاعل ظرف
ظرف مع ... علش مرفوعدر محلا ... صفه لیبدر كه مبتدا محذوف تقديره هى كائنة للمنى
مبتدا او محذوف مع خبرين جمله اسميه مرفوعدر محلا ماده صفه لیب (مغوبیت ... مضاف)
نحو مصدر ... مفعول ... ست ار ... حرف مشبهه بالفعل الخ ...
منصوبدر لفظا ماده ... مطلق مرفوعدر لفظا ماده ... لیب مع اسمش
و خبرش جمله اسميه مجروردر محلا ... مضاف اليه در ... (ومعنى
للمنى طلب حصول الشئ) واو ... ثانيه معنى مضاف ... المنى اسمى مجروردر
... مضاف اليه ... معنى مرفوعدر ... مبتدا ... طلب مضاف
... مصدر ... مضاف ... الشئ مجروردر لفظا ماده مضاف اليهدر
... مجروردر لفظا ماده مضاف اليهدر طلب مرفوعدر ...
مبتدا ... مع خبرش جمله اسميه ... (... كان ...) سواء مرفوعدر لفظا
ماده خبر مبتدا محذوف تقديره هو سواء ... راجع مرفوعدر محلا ... مبتدا
... عبارتدر ار ... كان ... افعال ناقصه ... مراورا
راسم مرفوع ... منصوب ... مرفوع محلا ماده اسم كان ممكنا منصوبدر
لفظا ماده خبر كان مع اسمش و خبرش جمله ... منصوبدر محلا ... ار مبتدا
... تقديره هو سواء فى الطلب ... كونه كان ممكنا ... الخ ...
... منصوبدر ... ماده ... ممكن ... خبر كان
(... ممكن) ... المكن مرفوعدر ... مبتدا محار المادر ...
... تقديره ... المكن (...) لیب حرفدر ار ... حرف
مشبهه بالفعل الخ ... اسم ... مرفوعدر ... لیب
لمت مع اسمش و خبرش مجرور محلا مضاف اليه ... مرفوعدر لفظا ...
مبتدا كه وى ... مبتدا مع خبرش لامحل لها الخ ... محلا ...
... كه وى اذا تقدير كلام ذا كان معنى اسمى طلب حصول الشئ هو سواء كان ممكن
او ممتنعا ... (والممتنع) واو ... الممتنع مرفوعدر لفظا
... مبتدا محار المادر حقيقه ... محذوفدر تقدير كلام ... (مغوليت
...) ... مرفوعدر ... منصوبدر لفظا ... اسم لیت ...
... لمت مع اسمش و خبرش مجروردر محلا ... مضاف اليه ... مرفوعدر
... مبتدا كه وى ... مع خبرين لامحل لها ... منصوبدر
... (وبعض للمرجى) ... لعل ... منصوبدر ... مرفوعدر محلا ماده
... محذوف ... كلام ... مبتدا محذوف مع خبرش لامحل لها ...

محلاً منصوبدر سر (والخامس ليت الخ) لنفرحي لام حرف جر النفرحي مجروردر تقديرا
بلام جار ومجرور ويا شبه جمله متعلقدر عامل مقدره ظرف مستقر فاعلي مرفوعدر محلاً ناشي
خبر مبتدأ محذوف تقديري كلام هو كائن للنفرحي هو ضمير بارز راجع مرفوعدر محلاً به
مبتدأ يا اضمار يه مبتدأ محذوفدر خبرش مرفوعدر محلاً ناشيه لعل باعتبار بودن وي
خبر مبتدأ محذوف (كقولهم ربنا فدتم) لعل حرفدر ازجمله حروف مشبهة بالفعل آه
زيدا منصوبدر لفظاً نائب اسم لعل قائم مرفوعدر لفظاً نائب خبر لعل لعل مع اسمش
وخبرش مجروردر محلاً به مضاف اليه مرجع تركيب مخلوط ترست (لمرحي بستعمل
في ممكن) المرجي مرفوعدر تقديراً نائب مبتدأ معرفه باقي لام تعريف يستعمل فعل
مضارع مبني للمفعول ازباب استفعال اخ هو در ضمير مستتر مرفوعدر محلاً نائب فاعل
معلوم وعلى يستعمل عبارتدر ازمستدا كه وي المرجي (في الممكن في حرف جر الممكن
مجرور لفظاً في جار ومجرور ذلك مع متعلقدر يستعمل منصوب محلاً به مفعول فيه
غير صريح در يستعمل يستعمل مع عمدة جمله فعلية مرفوعدر محلاً ناشي خبر مبتدأ
مبتدأ مع خبرش جمله اسميه مستأنفه (فقط) فاماي مراتبه وجوابه فقط اسمدر ازجمله
اسماء افعال بمعني انته الخ امر در ضمير مستتر مرفوعدر محلاً به فاعل فقط مع فاعل
فيه لامحل له من الاعراب لانها اسم جمله جز شرط محذوف عبارت تقدير كلام اذا استعمل
(المرجي في استعمل (في الممكن مفعول فيه غير صريح در استعمل استعمل مع ماعمل فيه
ترورست محلاً آه مضاف اليه در اذا اذا منصوبدر محلاً بنا بر آنكه مفعول فيه در جزا شرط
آه ر نحويه تعالى) سنقدره (لعل الله يحدث بعد ذلك امرا) لعل حرفدر آه لفظه الله
منصوب لفظاً به اسم لعل يحدث فعل مضارع مبني للفاعل ازباب افعال هو در ضمير مستتر
مرفوعدر محلاً به فاعل يحدث عبارتدر ازالله اولوب (بعد ظرفدر ازجمله ظروف
متابعه لازمه ازقبيل موقت سنكي در بعد استعارة كرمعماده اسم ازبراي زمان مضافدر
سوي مابعده منصوبدر لفظاً نائب مفعول فيه صريحدر يحدث (ذلك ذا اسمدر
ازجمله اسماء اشاره لام لام بعد كاف كاف خطاب اخ ذا مجروردر محلاً به مضاف اليه در بعد
امرا منصوبدر لفظاً به مفعول به صريحدر يحدث يحدث مع ماعمل فيه جمله فعليه
مرفوعدر محلاً به خبر لعل لعل مع اسمش وخبرش ايچ منصوبدر محلاً مفعول قوله ويا
(وكقوله تعالى لعل الساعة قريب) سنقدره (وتماسيت هذه الحروف المشبهة
بالفعل) وتماوا ان اتيه ان حرفدر ازجمله حروف مشبهة بالفعل جار اسمدر مراد
ازاسم منصوب وخبر مرفوع لكن در بعضا الغا كرده نشده است از عمل بسبب لحوق ما
كافه مبني بر فتح ماماي كافه حبت حرفاصي مبني للمعقول تا با تا مت (هذه هي
مبنيه ده اسمدر ازجملة اسماء اشاره موضوعدر از براي مفرد مؤنث مرفوعدر محلا

. قائم مقام فاعل سميت (لحروف) مرفوع نصب ... نعت ... عطف بين ...
سب ارده تسمية اعراب محلش ... عبارت بولديغي ... قائم مقام فاعل سميت (حروف) منصوبدر
مفعول به ... مفعول ثاني مرسميت (المشبهة) منصوب لفظا نصب صفة الحروف ... نعت
مرالفعل مجرور ... لفظا ... مجرور ظرف مع الجملة مفعول به غير صريح ... مشبهة
(لكونها على نحو احرف) لام حرف جر لكون مضاف سوي ... ضمير ... مجرورت
محلا ... مضاف اليه مركون لكون مجرورت لفظا ... جار ومجرور ظرف مع منصوبت
مرسميت منصوبت محلا ... مفعول به غير صريح ... مرسميت سميت مع ... فيه
جملة فعلية مستأنفه (على نحو) على حرف على حرف جر نحو مضاف سوي حرف احرف
مجرورت لفظا مضاف اليه مرنحو ... مجرورت نحو معنى جار ومجرور مع
متعلقدر عامل معدر الح هو ... مستتر مرفوعدر محلا ... على حرف جر
مع فاعلي منصوبدر محلا ... كون مصدر ... مذكور ... سوي
اسمش (متباعدا) ... معطوف محذوف (متباعدا) منصوبدر لفظا ... حال
... مصدر محذوف ... عدد تقدير كلام (نحو عدد احرفها متباعدا) حال
مضاف سوي عدد عدد مضاف سوي احرف احرف مضاف سوي ها ضمير ...
مجرورت محلا مضاف اليه مراحرف احرف مجرورت ... مضاف اليه مرعدد
عدد مجرورت لفظا ... مضاف اليه ... مصدر مضاف سوي ...
مجرورت ... معطوف ... مجرور بلام (وجمع اواخرها)
واو عاطفه جمع مضاف سوي اواخر اواخر ... سوي ها ضمير ... الح مجرورت
محلا ... مضاف اليه ... اواخر مجرورت لفظا ... مضاف اليه جمع جمع
مجرورت لفظا ... منصوبت ... مجرور بلام (كجمع آخر الفعل) كاف حرف جر ... مصدريه ... جمع
فعل ماضي مبني ... (آخر مضاف سوي الفعل) الفعل مجرورت لفظا ...
اليه ... آخر مرفوع ... نائب فاعل جمع جمع ... جملة فعليه ...
تأويل مصدر مجرورت محلا ... جار ومجرور ظرف مع متعلقت مرجمع منصوبت محلا
مفعول به غير صريح ... (وهو معنى لفعل في كل واحد منها) ...
مضاف سوي معنى مضاف سوي ... الفعل مجرورت لفظا ...
معنى مجرورت تقديرا ... مضاف اليه ... مجرورت ...
معطوفدر ... في كل ... في حرف جر كل مضاف
سوي واحد واحد مجرورت ... مضاف اليه كل ... مجرورت ...
جار ومجرور ظرف مع متعلقت ... منصوبت محلا مفعول به غير صريح ...

وقيل متعلق
بكونها منصوب محلا
مفعول به غير
صريح ...

... متعلقدر عامل
معدر الح ظرف مع
... منصوبت
محلا مفعول
مطلق ...
حقيقة صفة موصو
... محذوف تقديره
(وجمع اواخرها
جمعا كائنا كجمع
آخر الفعل

(فيه) في حرف جر ضمير بارز مجرور متصل مجروردر محلاً عبارتدر ازهر بر
جار مجرور ظرف متعلقدر متعلقدر عامل مقدر الخ هي د رنجنش فاعل ظرف ظرف مع فاعلش
مجروردر محلاً ده صفة كل واحد ماكه مرفوع محلاً ده خبر مبتدأ محذوف تقديره هي كائنة
ممتاً بضده اخوانه مع خبرش مجروردر محلاً ده صفة كل وحده ركما ان الفعل يرفع وينصب)
كاف حرف جر ما اسم موصوف مبني شئ مجروردر محلاً كاف جار و مجرور ظرف متعلقدر مقدر
تنصب الاسم وترفع الخبر المذكوران في السابق خ ان حرفدر ازجملهٔ حروف مشبهه
بالفعل الخ الفعل منصوبدر لفظاً ده اسم ان يرفع فعل مضارع مبني فاعل هو در تحتنده
مستتر مرفوعدر محلاً ده در يرفع برفع مع فاعلى جمله مرفوعدر محلاً ده خبر ان
وينصب فعل مضارع مبني فاعلى هو در تحتنده مستتر مرفوعدر محلاً ده فاعل ينصب
ينصب مع فاعلى جمله معطوفه مرفوعدر محلاً ده معطوفدر يرفع يرفع باعتبار بودن
وي خبر ان مع اسمش وخبرش جمله اسميه مجروردر محلاً ده صفة ما موصوفه باعتبار
بودن وي مجرور بكاف ركما الخ هي ترفع وتنصب) هاهاى مراتبه ده هوايه كاف حرف جر
ذا اسم اشارتدر ازجملهٔ اسماء اشاره مجروردر محلاً بكاف جار و مجرور ظرف متعلقدر
مقدر ترفع وتنصب مع مفعول مطلقدر محلاً ده مفعول به غير صريحدر مر ترفع وتنصب
مر در هي (هي ضمير بارز مرفوع متصل مرفوعدر محلاً ده مبتدأ حروفدر بمذكوره
عبارتدر از حروف (ترفع فعل مضارع مبني اند علامت در تحتنده مستتر مرفوعدر محلاً
ده فاعل ترفع ترفع مع فاعلى ده الخ مرفوعدر محلاً ده خبر مبتدأ (وتنصب واو عاطفه
تنصب معطوفدر برترفع ترفع باعتبار بودن وي خبر مبتدأ مبتدأ مع خبرش جملة
اسمية لا محل لها من الاعراب چونكه مستأنفه جمله ده بمدر كلام اند عامل مشبهه
هذه الحروف الفعل هي ترفع وتنصب بمثل ما كالفعل (مشابهتها للفعل من جهة الوجوه)
لام حرف جر مشابهة مضاف ها ضمير بارز لح مجروردر محلاً ده مضاف اليه
مرمشابهة مجروردر لفظ باللام جار و مجرور ظرف متعلقدر مر ترفع وتنصب (الفعل
مجروردر لفظاً باده مفعول به صريحدر مرمشابهة (من هذه من حرف جر هذا اى
ده اسمدر ازجملهٔ اسماء اشاره مجروردر محلاً ده جر و مجرور ظرف متعلقدر
مرمشابهة (الوجوه مجروردر لفظاً ده جمع ده بااعتبار بيان مرده ده بدلدر ازده
هذا اعراب محلش باعتبار بودن وي مجرور بمن (النوع الثالث من ثلثة عشر
نوعاً حرفاً) نوع مرفوعدر لفظاً باده مبتدأ الثالث مرفوعدر لفظاً باده صفة
النوع من ثلثة عشر متعلقدر از مبتدأ تقديره حال كونه كائناً من ثلثة الخ نوعاً
منصوبدر لفظاً باده تمييزدر از ثلثة عشر (حرفاً نون عوض از حركت
اسم مفرد الخ حرف مرفوعدر لفظاً رفع وي بالنيابة مرفوعدر باده خبر مبتدأ

الخ كاف حرف
جر ما ... ان
بمرادهي اسمش
وخبرش در تأويل
مفرد مجروردر
محلاً بكاف جار
ومجرور ظرف لغو
مجرى متعلقدر
مر ترفع وتنصب
المؤمنين آه

٢ على تقدير
كون الهاء مراتبه
واما ان جعل الهاء
زائدة فلا هوايه

مبتدأ

مبتدأ مع خبرش جمله اسمیه مستأنفه (یرتفعان الاسم) ... یرتفعان فعل مضارع
مبنی بفاعل هم در تحتش مستتر مرفوع است محلا ... یرتفعان ... از حرف
لا ... است ... یرتفعان ... [illegible]
مرفوع است محلا ... (و تنصب) واو عاطفه ... فعل مضارع مبنی بفاعل
هم در تحتش الجزء عن تنصب الخبر منصوب است ... [illegible]
... مرفوع است محلا ... یرتفعان ... [illegible]
... (وهما بلا) واو استئنافیه هم ضمیر ... مرفوع ... مرفوع است محلا ... [illegible]
... مرفوع است محلا ... اولا و ... [illegible]
محلا ... معطوف است ... اعتبار بودن وی ... [illegible]
... جاره نیست مراو را از اسم مرفوع
و خبر منصوب ... مرفوع است ... [illegible]
... مجرور ... محلا ... [illegible]
...) واو عاطفه ... جاره نیست مراو را از اسم مرفوع و خبر منصوب
... مرفوع است ... اسم لا ... منصوب ... لانفی الجنس ...
جمله اسمیه مجرور است محلا ... معطوف است ... [illegible]
... (و ... لا ...) واو استئنافیه ... [illegible]
... مرفوع محلا ... فاعل ... واو عاطفه لانفی ... [illegible]
مرفوع است محلا ... عوض ... [illegible]
لیس ... منصوب است ... منصوب است ... [illegible]
... فاعل ... (بلیس ...) ... مراد ... [illegible]
محلا ... جار و مجرور ... متعلق است ... [illegible]
... ظروف مکانیه ... [illegible]
حروف مشبهه ... مراد منصوب است محلا ... (الا ...) [illegible]
مراد منصوب است محلا ... [illegible]
... جار و مجرور ... متعلق ... مرفوع است محلا ... [illegible]
مجرور است محلا ... [illegible]
... مجرور است محلا ... جار و مجرور ... [illegible]
المشبهه (و ...) ... مراد منصوب است محلا ... [illegible]
... باعتبار بودن وی ... (النفی ...) لام ... [illegible]
مجرور ... مجرور است ... جار و مجرور ... [illegible]

[illegible] مرفوع است محلاً [illegible] بودن [illegible] (و [illegible]
علی معارف [illegible]) و عاطفه [illegible] مجرور است لفظاً [illegible]
[illegible] اضافه باعتبار بودن [illegible] مجرور بلام (علی معارف علی حرف جر
معارف مجرور است [illegible] مجرور [illegible] محمول منصوب است
محلاً [illegible] بالنکرات و [illegible] مجرور است [illegible] معارف الخ
وعلی [illegible]) واو عاطفه علی حرف جر [illegible] مجرور است لفظاً [illegible]
و مجرور [illegible] علی [illegible] الخ [illegible]
مجرور است [illegible] اضافه باعتبار بودن [illegible]
مجرور [illegible] الخبر مجرور است [illegible]
[illegible]) واو عاطفه [illegible] مجرور است لفظاً
[illegible] الیه [illegible] مجرور است [illegible]
اسمی [illegible] الخ علی حرف جر [illegible] ضمیر بارز الخ مجرور است
محلاً [illegible] مجرور است [illegible] و مجرور [illegible]
([illegible]) کافی حرف [illegible] مجرور است محلاً [illegible]
و مجرور [illegible] الخ [illegible]
[illegible] محلاً [illegible] از جمله اسماء [illegible]
مجرور است محلاً [illegible] مجرور [illegible]
مرفوع [illegible] محلاً [illegible] مجرور است محلاً
صفت [illegible] باعتبار بودن [illegible] مجرور [illegible] ([illegible] عشر [illegible])
[illegible] ([illegible] لاسم [illegible]) نصب فعل مضارع مبنی [illegible] در [illegible]
[illegible] مرفوع محلاً [illegible] نصب لاسم منصوب لفظاً [illegible] مفعول به صریح [illegible]
[illegible] مرفوع محلاً [illegible] ([illegible] منصوب لفظاً [illegible]
الاسم ([illegible] جوابیه فقط اسمست از جمله اسماء افعال بمعنی انته است در
[illegible] مرفوع محلاً [illegible] فعل قط [illegible] ما عمل [illegible]
لنیابته مناب الفعل لا محل لها من الاعراب لانه [illegible] جواب شرط غیر جازم [illegible]
[illegible] الحروف الاسم [illegible] عن رفع الاسم والجر بها
[illegible] ضمیر بارز مجرور
[illegible] مرفوع [illegible] مرفوع [illegible]
[illegible] ([illegible]) جار و مجرور [illegible]
متعلق [illegible] مقدر [illegible] مرفوع محلاً [illegible]
[illegible] فعل ماضی مبنی [illegible] مرفوع لفظاً [illegible]

دكه استوى (والخشبة) واو بمعنى مع (الخشبة) منصوب لفظاً در مفعول معهدر استوى
(والعمر جيء) الواو واستوى الماء واو عاطفه على احتمال المذهبين) استوى مع
معمولنده جملهٔ فعليه مجرور محلاً مضاف اليه مرفوع (المفعول معه) المفعول مرفوع
لفظاً مبتدأ موصوفيه ال لام ده المفعول ال لام عوضيت موصوفه محذوف تقديره
(الذي فعل معه) الذي اسم موصول فعل فعل ماضي مبني للمفعول هو ضمير قائم
مقام فاعل معه مضاف مستور مجرور محلاً مضاف اليه مع ظرفيت
ارجمله ظروف مكانيه منصوب لفظاً ... فيه فعل مع معمول صفة
موصوف موصول مع صلهٔ اش مرفوع محلاً مبتدا موصولت هو مبتدا واو
بمعنى مع) هو ضمير مرفوع محلاً مبتدا ... مرفوع لفظاً خبر المبتدا
الذي مبتدأ اي مع خبرش جملهٔ اسميه مرفوع محلاً خبر مبتدأ اول مبتدأ اول مع
خبرش جملهٔ اسميه مستأنفه (بعد الواو) بعد مضاف ... الواو مجرور لفظاً
مضاف اليه ... بعد ظرفيت ارجمله ظروف مكانيه منصوب لفظاً مفعول فيه
المذكور (المذكور مجرور لفظاً صفه الواو ... مجرور متعلق مراد
منصوب محلاً مفعول به (لمصاحبة معمول فعل) لام حرف جر
مصاحبة مضاف معمول مضاف ... فعل مجرور ... مضاف اليه
معمول مجرور لفظاً مضاف ... مصاحبة ... مجرور لفظاً لام جار ومجرور
مع متعلق مراد ... منصوب محلاً مفعول به ... (الا للاستثناء)
واو عاطفه الا لفظ مراد مرفوع محلاً ... مبتدأ محذوف تقديره ... الاستثناء
محذوف مع خبرش ... لا محل له من الاعراب
(للاستثناء لام حرف جر الاستثناء مجرور ... لام جار ومجرور ... مع متعلق
منصوب محلاً ... فاعلش مرفوع محلاً بانه صفة الا (يا كه
مبتدأ محذوف تقديره ... للاستثناء مبتدأ محذوف مع خبرش مذكور مرفوع محلاً
بانه صفة الا (كحرمانى العوم) ... الا ... ارجمله ... (زيد)
منصوب ... ظاهر ... منصوب ... مقدم
... جمهور النحاة ... مجرور محلاً ... مضاف اليه ...
... (ومعنى الاستثناء) ... عمدة ... (واو ... معنى مضاف
الاستثناء مجرور لفظاً ... مضاف ... معنى مرفوع ... مبتدأ
(اخراج مضاف (الشي) مجرور ... مضاف ... اخراج مرفوع لفظاً
خبر مبتدأ مبتدأ مع خبرش جملهٔ اسميه ... (عما دخل) عن حرف جر
موصوفه ... مراد ... ضمير ... ضمير
موصول (دخل فعل ماضي مبني للفاعل ... في حرف جر ضمير بارز مجرور

محلاً بنفس جار و مجرور نمی‌خیزد متعلق مرکب منصوب محلاً بنا بر مفعول به غیر صریح مرا جز
(غیر مضاف نسوی هر ما ضمیر بارز مجرور محلاً بنا بر مضاف الیه و غیر مجرور مرفوع محط
فایده عن ذمل ذمر مع ما من قبیل جمله فعلیه صله موصول موصول مع صله اش مجرور محلاً

بمن جار و مجرور ظرف لغو متعلق بر خراج اخرج (فقد اخرجت رجلاً من لجیء) قد فی
هو اینجا قد حرفیست از جمله حروف غیر عامله موضوع است از برای تحقیق و تعریب
وقتی که داخل شود بر فعل ماضی وار برای تقلیل وقتی که داخل شود بر فعل مضارع
اخرج فعل ماضی مبنی لفظاً بر سکون لفظ ز جمله متصالش بارزت ضمیر بارز
مرفوع محلاً بنا بر فاعل اخرج رجلاً منصوب لفظاً بنا بر مفعول به صریح مر اخرج را من الجیء
من حرف جر امعنی مجرور بنا بر اضن جار و مجرور ظرف لغو منصوب آمده مفعول به
صریح مر اخرج را اخرج مع ما عمل فیه جمله فعلیه جواب شرط محذوف عمر مدیده وی
اذا جمل شرط وی اصلاً محذوف تقدیره اذا کان معنی الاستثناء اخراج اشیء عما دخل فیه

الاول فقد اخرجت رجلاً من اه ی فی مثال اخرجو را وعلی) و عاطفه بالعطا فراد
بمنزلة مرفوع محلاً بنا بر ... حذف تقدیره والثلث تقدیره محذوف مع

خبر عمده اسمیه محط بر مر الثنی لاافراد و بر سر اخراجها نو واصاله یکون رجلاً
ناقص است از جمله حروف ... اذا عوامله در تحتش مستتر مرفوع محلاً
بنا بر فاعل بودنش است اذ عو ز جمله مادی داخله منصوب تقدیره عرف بر سر علی
المفعول به مفعول به صریح بر لیساعه است دعوه ما ... منصوب ... مقدر در ... مجرور
ایضا منصوب به صریح یعد ... مع ما عمل فیه جمله ... محل السامه از جمله مقدر مجرور

محلاً بنا بر مضاف الیه مرتعو (و تعبت بله) و او عاطفه عمر فست از جمله حروف بد
ناقص است مبنی اذ عو بار تحتش مستتر مرفوع محلاً بنا بر فاعل ... از جمله مقدر
ز تعبد الله ما ادای مضاف منصوب لفظ عرف بد ... عبد اعاطر ... مفعول به صریح له
لیساعه است ادعو زیا ... منصوب ... مقدر ... مجرور ... مفعول به صریح به
نامع ماعمل فیه جمله فعلیه محل ... از جمله مقدر مجرور محلاً بنا به محط بر سر بار علی

ناعساز بودن وی مضاف الیه مرتعو (وناهبراً من زید) و او عاطفه ناصرست از جمله
حروف ... ناقص است مبنی اذ عوانا در تحتش مستتر مرفوع محلاً بنا بر فاعل ... بیابانه
مال اذ عو ز جمله مادی شیه مضاف منصوب لفظاً الع من زید من حرف جر ... مجرور
لفظاً من جار و مجرور ظرف مستقر متعلق مر خبراً منصوب محلاً بنا بر مفعول به غیر صریح
مر خبرا را مع ماعمل فیه مع مجرور محلاً بنا به محط بر سر ما عند الله خیرا و نیز بر سر یا

رجلاً صالحاً باعتبار بودن وی مضاف الیه مر ...) و عاطفه ... مرفوع محلاً
بنا بر ... محذوف تقدیره و اسرابع ابا ز ... محذوف مع ... محط بر سر
والثالث یاقرب الع (نحو یا رجلاً) ... از جمله حروف ... الع رجلاً ماذی

[illegible]

بكه جاسنده اولمق ١٠ن بعلده اعربى ناسده بولنمه خصوصا (نحو مارينك) ببعر مسعب زمينه مرويى مبتدأ باشدن خبر دعوت ادريحشن مستقر مرفوع محلا به فعل بالسابه مبنى ادعو (ز مىساد مىرد مفرده مبنى ضمت ارجه مشابهتى مركاى ادعوك ارمتيفنى افراد و تعريف كه وى مسمهست مرفاى داث درصورت (كاف دا اله حرف و مبنى اصل) ز ميمنى برضم مصامنصوب محلا به حرف ندا ئى واسطه فعل مقدر كه وى ادعو سامع ما عمل فيدا يج مجرور محلا با مصى لمندرجه و زومعبرا) او حرف عاطفه تقديرا منصوب لفظا به معطوف لفظا يج (نحو يوسف عرض عن هذا) يوسف منادى مفرد معرفه حرف ندا ئى محذوف به مرفوب يوسف مبنى ضم ارجه مشابهتى مركاى ادعوث ايج مبنى برضم لفظا منصوب محلا به حرف ندا ئى واسطه فعل مقدر كه وى ادعو ، حرف ندا ئى مقدر مع عمل فيه ايج مجرور محلا با مصاف اليه مرتعرا يج اعرض امر مفرد اردن اده ايدن در بحثش مستمر مرفوع محلا بامعنى اعرض عن هذا عن حرف جر هاء مبيده اسم ضمت ارجهة اسمه اشاره مبنى برسكون مجرور محلا بمن جار و مجرور متعلق مرا اعرض الح عرض مما عمل فيه الجزلا محل لها لانها ...

... و موسط) و ياوا واسه اشه مامعامرادمرفوع محلا ... معرفه معميه (مبله انكليزكل ... اداره ... علم ...) احمت فعل ماضى مبنى للمفعول ... نائب فاعل ... مستمر مرفوع محلا به ... احمت (بمن مسندى ... (ان ... مصدر ... فعل مضارع مبنى للمفعول منصوب مقدرا ... مضمر ... مجرور محلا ... و مجرور متعلق ... منادى منصوب محلا ... مرفوع لفظا ... قائم مقام ... عمل فيه ... مصدر مجرور محلا ... و مجرور ... متعلق ... احمت ... عمل فيها مرفوع محلا ... (مبتدأ مع ... جملة اسميه ... مرفوع ... الع (والمتوسط واو عاطفه المتوسط مرفوع لفظا ... البعيد ... اماله (... اموات مضاف ... هاء ضمير ... مجرور محلا به مضاف اليه ... مجرور ... مضاف اليه ...

ارجه ... منصوب ... (امالعف ... مرفوع محلا به مبتدأ (رحيا واو ... مرفوع محلا ... منصوبا للمنادى ... مستمر مرفوع محلا ... مقام فاعل ... لام حرف جر ... مجرور ... لام

مساعحت اروى معناى ظرفيه

اول مجرور ظرف مستقر صفت در وصفنا الخ وصفت مع ما عمل فيه [illegible] مرفوع [illegible]
مبتدا اصلدن مع خبرش معطوف مرفوع اصل [illegible] معطوف مجرور لفظا [illegible]
الخ (و ي) واو عاطفه اى بعض مراد مرفوع محلا در مبتدا تعليمية (والهمزه) و [illegible]
مرفوع لفظا بنا معطوف مرادى باعتبار مرادى وى مبتدا (للمنادى القريب) لام حرف جر
المنادى مجرور تقديرا لام جار ومجرور ظرف مستقر فعل محذوف تقديره واى والهمزه
وصعنا الخ فعل محذوف مع ما عمل فيه مرفوع محلا در خبر مبتدا مبتدا مع خبرش معطوف الخ
القريب مجرور لفظا بنا صفت المنادى (لكن الهمزة للاقرب) لكن حرف مشبهة ارحمة
حروف مشبهه بالفعل چاره بيست مر اورا ار اسم منصوب وخبر مرفوع الهمزة
منصوب لفظا بنا اسم لكن (للاقرب لام حرف جر الاقرب اسم تفضيل مجرور لفظا
بلام جر ومجرور ظرف مستقر متعلق مر فعل محذوف كه وى وضعت هى در تحتش مستتر
مرفوع محلا بنا فاعل وضعت وضعت مع فاعل فيه الخ مرفوع محلا در خبر
لكن لكن مع اسمش وخبرش استدراك ارى والهمزه للمنادى القريب (واى)
واو عاطفه اى لفظا مرد منصوب محلا بنا معطوف بر سر الهمزه باعتبار مرادى وى اسم
لكن (للمنادى المتوسط) لمنادى لام حرف جر منادى مجرور تقديرا بلام جر ومجرور
ظرف مستقر مر فعل محذوف كه وى وضعت فعل محذوف مع ما عمل فيه مرفوع محلا در
معطوف بر سر للاقرب باعتبار مرادى وى خبر لكن و المتوسط مجرور لفظا بنا صفت
المنادى (النوع الخامس من ثلاثة عشر نوعا حروف تنصب الفعل المضارع وهى اربعة
احرف) سبق نظيره (ان ولن وكى واذن) ان لفظ مراد مرفوع محلا در خبر مبتدا
محذوف تقديره الاول ان [illegible] محذوف مع خبرش جمله [illegible] (ولن واو عاطفه
لن لفظ مراد مرفوع محلا بنا خبر مبتدا محذوف تقديره والثانى لن مبتدا محذوف مع
خبرش معطوف بر سر الاول ان الخ (وكى) واو عاطفه كى لفظ مراد مرفوع محلا بنا خبر مبتدا
محذوف تقديره والثالث كى مبتدا محذوف مع خبرش معطوف بر سر الثانى لن قريب [illegible]
الاول ان صاية (واذن) واو عاطفه اذن لفظ مراد مرفوع محلا بنا خبر مبتدا محذوف
تقديره والرابع اذن (مثل) مثل مضاف سوى ان ان لفظ مراد مجرور محلا بنا
مضاف اليه مر مثال مثال مرفوع لفظا بنا مبتدا معرفه باضافه (نحو اعجبنى ان يقوم زيد)
اعجب فعل مضارع مبنى للفاعل ان در تحتش مستتر مرفوع محلا بنا فاعل اعجب (ان) ان
ناصبه ومصدريه مختص مر فعل (يقوم) فعل مضارع مبنى للفاعل منصوب لفظا بان
مصدريه (زيد) مرفوع لفظا بنا فاعل يقوم يقوم مع فاعل [illegible] در تاويل
مفرد بان مصدريه منصوب محلا بنا مفعول به صريح مر اعجب اعجب مع فاعل فيه
جملة فعلية مجرور محلا بنا مضاف اليه مر نحو نحو مرفوع لفظا بنا خبر مبتدا كه وى

۱ يعنى كه مرفوع باشد مبتدا) كما مر

۲ يعنى كه باشد خبر مبتدا آه

[illegible] مبتدا مع خبرین جمله اسمیه [illegible] (ولی لیّ کبدا سعی) واو عاطفه [illegible] مرفوع محلا [illegible] مضاف الیه [illegible] محذوف تقدیره مثال لی [illegible] لام حرف جر [illegible] مضاف [illegible] سعی اسمی مجرور تقدیرا [illegible] مضاف الیه مرتا کید [illegible] مجرور لفظا بلام جار ومجرور [illegible] متعلق [illegible] ظرف مستقر [illegible] در تحتنده [illegible] ظرف مع فاعلش مجرور محلا [illegible] باعتبار [illegible] مضاف [illegible] محذوف [illegible] لی حرفست [illegible] مبنی بر سکون [illegible] فعل مضارع مبنی للفاعل منصوب لفظا [illegible] مرفوع لفظا [illegible] فعل [illegible] مع فاعل [illegible] مجرور محلا [illegible] مضاف الیه [illegible] مرفوع لفظا [illegible] محذوف [illegible] مبتدا محذوف مع خبرین [illegible] (ولکن [illegible]) واو عاطفه [illegible] در بالاجمله [illegible] (لن ابرح الارض حتی یأذن لی ابی) [illegible] حرف [illegible] (ابرح فعل مضارع مبنی [illegible] منصوب [illegible] مستتر مرفوع محلا [illegible] فاعل ابرح [illegible] الارض منصوب [illegible] مفعول به صریح [illegible] ابرح [illegible] حتی حرف جر [illegible] یاذن مضارع مبنی [illegible] منصوب [illegible] مقدره [illegible] ان یأذن لی ابی [illegible] مع عمل [illegible] جمله [illegible] مجرور محلا [illegible] جار ومجرور [illegible] متعلق [illegible] منصوب محلا [illegible] مفعول به غیر صریح [illegible] ابرح [illegible] منصوب محلا [illegible] مفعول [illegible] (لی لام حرف جر یای متکلم ضمیر بارز مجرور محلا بلام جار ومجرور [illegible] متعلق [illegible] منصوب محلا [illegible] مفعول به غیر صریح [illegible] (ابی اب [illegible] یای متکلم ضمیر بارز مجرور محلا [illegible] مضاف الیه [illegible] اب مرفوع تقدیرا [illegible]) واو عاطفه لام حرف جر (نا ضمیر بارز مجرور محلا بلام جار ومجرور [illegible] در تحتنده فاعل ظرف ظرف مع فاعلش مرفوع محلا [illegible] خبر مقدم [illegible] مؤخر مقدم [illegible] ظرف (مرعای [illegible] عوض [illegible] اسم [illegible] مرفوع لفظا [illegible] مرفوعست [illegible] مبتدا [illegible] تخصیص [illegible] اوست [illegible] خبرین [illegible] مبتدا [illegible] جمله [illegible] (سعی) لام حرف جر [illegible] مجرور تقدیرا [illegible] جار ومجرور [illegible] منصوب محلا [illegible] مفعول به غیر صریح [illegible] ظرف مع فاعلش مرفوع [illegible] (ولی) لا [illegible] مجرور [illegible] مضاف الیه [illegible] مرفوع لفظا [illegible] محذوف [illegible] (ولی واو عاطفه [illegible] مجرور [illegible] (ولکن [illegible])

(و) عاطفة لكن حرف استدراك من الحروف المشبهة بالفعل جار بسبب الخ لكن يعطى من منصوب
محلا بفتحة اسم لكن (أمنع اسم بعضهم موضوع لفظا ... لكن ... لام حرف جر كيد
مضاف (لشيء مجرور ... مضاف اليه ... مجرور لفظا بلام جار ومجرور مع
متعلق ... منصوب محلا ... مفعول له غير صريح ... (في ...) في حرف جر
... مجرور لفظا ... جار ومجرور ... متعلق ... مع ... مجرور ...
مع متعلق ... مقدر ... اسكان ... فاعل مجرور محلا ... المعنى وقل
... لن ...) و عاطفة قال فعل ماض مبني ... فاعل بعض مضاف (هم ضمير بارز
مجرور متصل مجرور محلا ... مضاف اليه ... مرفوع ... فاعل قال (لن
... مرفوع محلا ... مفعول ... مرفوع محذوف
تقديره ... منصوب ... مفعول مطلق
... فعل مضارع ... مع فاعله ... جملة ...
مرفوع محلا ... (وهم أمنعوا) واو ... هم
ضمير بارز مرفوع محلا مبتدأ (أعرفه مرفوع لفظا ... خبر المبتدأ ...
جملة اسمية ... (ذي ...) واو ... مبني ... مجرور محلا
... مضاف اليه ... لام حرف جر ... مجرور
... لام جار ومجرور ... متعلق ... مقدر الخ ... فاعل
مجرور محلا ... (كم ... لي تقوم) ... فعل ماض مبني ... ضمير بارز
... مرفوع محلا ... كاف خطاب منصوب محلا مفعول به صريح ...
كي تقوم كي حرف ناصبة ... تقوم مضارع منصوب لفظا ... ضمير مستتر
مستتر مرفوع محلا فاعل تقوم ... منصوب محلا مفعول به صريح
... مع ... مجرور محلا ... مضاف اليه ... (... ما كان ...
...) ... (هـ ضمير بارز مجرور محلا مضاف اليه ... اسم ...
مرفوع تقديرا ... مبتدأ (ما كان ما ... كان ... اسم ...
... ماموصوفة ... مرفوع محلا ... اسم كان (فعل ماض ... ضمير
بارز مجرور محلا ... مضاف اليه ... حرف ... من حروف ... منصوب
... مفعول ... مستتر مرفوع محلا ...
... فاعل ... مرفوع ... بعده ... شيء ...
... منصوب ... مصدر مرفوع
... مبتدأ ... شيء ... لام حرف جر
... شيء مجرور ... بلام جار ومجرور ... منصوب ...

١ لكن من آمن
مجرور ... محلا مفعولا ...
من (الأولى) ما له
لا محل معطوف ...
ولما ...

ثم ... مجرور
اسم ...
(ولكن من آمنه
لا محل له

مرفوع لفظا ...
... مبتدأ محذوف
له

نائبه غیر صریح در سابقاً بعدینه مضاف نحوی هذا ضمیر جار مجرور محلاً مضاف الیه در
مبتدای محذوفدر تقدیری رحمة ظرف مکانیه منصوب لفظاً مفعول فیه در فعل محذوف که وی
برحل تقدیره لزم شیء متعلقدر (نعم محذوف مع معمولیه انجمجرور محلاً نائبه
صفه در نحو اسمت کی ادعو الحمد) اسمت فعل ماضی مبنی للفاعل ارباب افعال بو ضمیر
بارز مبنی برضم مرفوع محلاً نائبه فاعل اسلم کی حرف ناصبه موضوعدر ارمرای تعلیل
(ادعو فعل مضارع مبنی بالفاعل منصوب لفظاً کی اداة تعبش مستتر مرفوع محلاً نائبه فاعل
ادعو الحمد منصوب لفظاً نائبه مفعول به صریح مراد معل ادعو مع ما عمل فیه الخ منصوب محلاً نائبه
مفعول به صریح در اسلم اسمت مع ما عمل فیه جمله فعلیه مجرور محلاً نائبه مضاف الیه
در نحو الخ (لیکون الاسلام سبباً لسمو الحمد) ماهای جرانبه یکون فعل مضارع مبنی
للفاعل وهیسب رحمة افعال ناقصه الخ الاسلام مرفوع لفظاً نائبه اسم یکون سبباً
منصوب لفظاً نائبه خبر یکون مع اسمش وخبرش مجزوم محلاً نائبه جزاء شرط محذوف
در که وی ان تعبیره ان عملت ان معنی که ان یکون متعلقی سبب لمانعی فاعام ب
هذا لك یکون الاسلام سبباً لسمو الحمد (لسمو الحمد لام حرف جر دخول مضاف سوی
الحمد الحمد مجرور لفظاً نائبه مضاف الیه در دخول دخول مجرور لفظاً بلام جار و مجرور ظرف لغو
متعلق در سبباً منصوب محلاً چمفعول به غیر صریح در سبباً (وادی لحصول والجزاء) واو
عاطفه ادی لفظاً مراد مجرور محلاً نائبه مضاف الیه در جملتی محذوف تعبیره متی ادی
(لحصول لام حرف جر الحصول مجرور بلام جار و مجرور ظرف لغو متعلق مرکانه هی در
معطوف عمر ظرف ظرف مع علش مجرور محلاً نائبه صفه در والجزاء واو عاطفه الجزاء مجرور
لفظاً نائبه معطوف در الحصول (کمو بشی بن ق ب نه اسمت ادی اکرمك) کاف اسم بمعنی مثل
مضاف سوی قرین قول مضاف سوی کاف ضمیر خطاب مجرور محلاً نائبه مضاف الیه
مرفوع قوت مجرور لفظاً نائبه مضاف الیه مرکاف کاف مرفوع محلاً نائبه خبر مبتدأ محذوف
تقدیره مثال قولك (من لام حرف جر من موصوله موضوعدر ارمری دوانه موصوف
قال فعل ماضی هو در معطش در قال راجع سوی موصول قال مع ما عمل فیه صله موصول مع
صله اش مجرور محلاً بلام جار و مجرور ظرف متعلق مرقول منصوب محلاً نائبه مفعول به
غیر صریح مرقول (انا آسمت انا ضمیر بارز مرفوع محلاً نائبه مبتدا اسمت ان فعل
مضارع مبنی للفاعل انا معطش مستتر مرفوع محلاً نائبه فاعل آن کاف ضمیر خطاب منصوب
محلاً نائبه مفعول به صریح در آن آن مع ما عمل فیه الخ مرفوع محلاً نائبه خبر مبتدا
خبرش منصوب محلاً نائبه مقول قول در ادی اکرمك ادی مرفوستدر رحمة محذوف منصوبه اکرم
فعل مضارع مبنی للفاعل منصوب لفظاً نادی اداة معطش لخ و عن اکرم کاف ضمیر
خطاب منصوب محلاً نائبه مفعول به صریح در اکرم ادی اکرم مع ما عمل فیه لا محل لها من الاعراب

همزه

وهذا في المحكي واما في الحكاية فبدل الكل او عطف بيان (قلق

جملهٔ جواب لمن قال اما آتيك (النوع السادس من تسعة عشر نوعا حروف تجزم الفعل المضارع وهي خمسة احرف ان للشرط والجزاء) ان لفظا مراد مرفوع محلا بانه خبر مبتدأ محذوف تقديره الاول ان مبتداء محذوف مع خبرش جملهٔ اسميه لا محل الخ لانها اين جملهٔ مستأنفه (للشرط لام حرف جر الشرط مجرور لفظا بلام جار و مجرور ظرف مستقر الخ ظرف مع فاعلش مرفوع محلا بانه صفه ان (والجزاء معطوف بر الشرط (نحو ان تكرمني اكرمك) ان حرفيست از جملهٔ حروف شرطيه وجازمه چاره نشست بر او در از فعل شرط وجزاء شرط مبني بر سكون تكرم فعل مضارع مبني للفاعل مجزوم لفظا بان انت در تحتش مستتر مرفوع محلا بانه فاعل تكرم نون نون وقايه والعماد مبني بر كسر ياي متكلم ضمير بارز متصل منصوب محلا بانه مفعول به صريح مر تكرم تكرم مع ما عمل فيه لا محل الخ فعل شرط ان (اكرمك اكرم فعل مضارع مبني للفاعل مجزوم لفظا بان انا در تحتش الخ فاعل اكرم كاف ضمير خطاب منصوب بانه مفعول به صريح مر اكرم را اكرم مع ما عمل فيه لا محل الخ جزاء شرط ان (فعل شرط مع جزاء شرط جملهٔ شرطيه مجرور محلا بانه مضاف اليه مر نحو (ولم) تقديره والثاني لم مبتدأ محذوف مع خبرش معطوف بر الاول ان الخ (نحو لم يضرب) لم حرف جازمه موضوعست از براي نقل كردن معناي فعل مضارع بسوي ماضي مبني بر سكون يضرب فعل مضارع مبني للفاعل مجزوم لفظا بلم جازمه هو در تحتش مستتر مرفوع محلا بانه فاعل لم يضرب لم يضرب مع ما عمل فيه الخ مجرور محلا بانه مضاف اليه مر نحو الخ (ولم يقلب معنى المضارع ماضيا ونفيه) واو استئنافيه لم لفظا مراد مبني بر حكايه مرفوع محلا بانه مبتداء معرفه علميه (بهذه الكلمة كل لفظ اذا اريد به نفسه فهو علم لنفسه) تقلب فعل ماضي مبني للفاعل تاء تأنيث مبني بر سكون هي در تحتش فاعل تقلب راجع بسوي مبتداء معنى المضارع معنى مضاف المضارع مجرور لفظا بانه مضاف اليه مر معنى معنى منصوب تقديرا بانه مفعول به صريح مر تقلب (ماضيا منصوب لفظا مفعول ثاني مر تقلب تقلب مع ما عمل فيه جملهٔ فعليه مرفوع محلا بانه خبر مبتداء مبتداء مع خبرش لا محل لانها اين جملهٔ مستأنفه است (ونفيه واو عاطفه تنفي فعل مضارع مبني للفاعل هي در تحتش فاعل تنفي ها ضمير بارز منصوب محلا بانه مفعول به صريح مر تنفي تنفي مع ما عمل فيه الخ مرفوع محلا بانه معطوف بر تقلب الخ (ولما كذلك) واو عاطفه لما لفظا مراد مرفوع محلا بانه خبر مبتداء محذوف تقديره والثالث لما مبتداء محذوف مع خبرش معطوف بر الثاني لم الخ او بر الاول ان اضافه الخ كذلك كاف حرف جر ذلك ذا اسم از جملهٔ اسماء اشارة مجرور محلا بكاف جار ومجرور ظرف مستقر متعلق بر فعل مقدر الخ ظرف مع فاعلش مرفوع محلا بانه خبر (نحو لما يضرب) لما حرف جازمه موضوعست از براي نقل كردن معناي فعل مضارع بسوي ماضي يضرب فعل مضارع مبني للفاعل مجزوم لفظا بلما هو در تحتش فاعل

تضرب لماتضرب مع ماعمل فيه الخ مجرور محلا بانه مضاف اليه مر نحو مع (ولام الامر)
واو عاطفه لام مضاف (الامر مجرور لفظا بانه مضاف اليه مر لام لام مرفوع لفظا بانه خبر مبتدأ
محذوف تقديره والرابع لام الامر مبتدأ محذوف مع خبرى لا محل لانه ابن جمله معطوفه بر سر
الثالث لم قرب الخ (نحو ليضرب) لام لام امر حرف جزمه موضوعست از براى طلب فعل از فاعل
غائب مبنى بر كسر (يضرب فعل مضارع مبنى للفاعل مجزوم لفظا بلام الامر هو در تحتش
فاعل يضرب ليضرب مع ماعمل فيه مجرور محلا بانه مضاف اليه مر نحو (الامر هو طلب الفعل)
الامر مرفوع لفظا بانه مبتدأ معرفه بالف لام تعريف هو ضمير بارز مرفوع محلا بانه مبتدأ
ثانى (طلب مضاف الفعل مجرور لفظا بانه مضاف اليه مر طلب طلب مرفوع لفظا بانه خبر
مبتدأ ثانى مبتدأ ثانى مع خبرش جملة اسميه مرفوع محلا بانه خبر مبتدأ اول مبتدأ اول
مع خبرش جملة اسمية مستأنفة (ولا النهى) واو عاطفه لا مضاف النهى مجرور لفظا بانه
مضاف اليه مر لا (لا لفظا مراد مرفوع محلا بانه خبر مبتدأ محذوف تقديره والخامس لا النهى
مبتدأ محذوف مع خبرى جملة اسميه معطوفه الخ (نحو لا تضرب) لا لا ناهيه جازمه موضوعست
از براى طلب ترك فعل تضرب فعل مجزوم بلفظ بلا ناهيه انت در تحتش فاعل تضرب
لا تضرب مع ماعمل فيه مجرور محلا بانه مضاف اليه مر نحو (والنهى طلب ترك الفعل) واو
استئنافيه النهى مرفوع لفظا بانه مبتدأ (طلب مضاف (ترك مضاف ثوى الفعل الفعل
مجرور لفظا بانه مضاف اليه مر ترك ترك مجرور لفظا بانه مضاف لمه مر طلب طلب مرفوع
لفظا بانه خبر مبتدأ مبتدأ مع خبرش جملة اسميه مستأنفه (النوع السابع ثلثه من عشر نوعا
اسماء تجزم الافعال بمعنى ان) بامر حرف معنى مضاف (ان لفظا مراد مجرور محلا بانه مضاف
اليه مر معنى مجرور تقديرا باسم جار و مجرور ظرف مع ظرف متعلق منصوب محلا بانه
حال لعت از فاعل تجزم تقديره تجزم الافعال حال كونها كائنة بمعنى ان (بمعنى الشرط و الجزاء)
يعنى فعل مضارع مبنى للفاعل هو در تحتش فاعل يعنى (الشرط لام حرف جر الشرط مجرور
لفظا بلام جار و مجرور ظرف مع متعلق مر يعنى منصوب محلا بانه مفعول به صريح مر يعنى
يعنى مع ماعمل فيه منصوب محلا بانه تفسيرست از بمعنى ان الخ (والجزم معطوف بر الشرط
ايه (وهى تسعة اسماء) واو استئنافيه (هى مبتدأ، تسعة مضاف (اسماء مجرور لفظا
بانه مضاف اليه مر تسعه تسعه مرفوع لفظا بانه خبر مبتدأ مبتدأ مع خبرش جملة
اسمية مستأنفه (يقولون اسماء مفوضة) يقولون فعل مضارع مبنى للفاعل جمع غائبين
الخ و ضمير بارز مرفوع محلا بانه فاعل يقول يا كه هم در تحتش مستتر مرفوع محلا
بانه فاعل يقولون راجع بسوى جمع الغائبين وهم اسماء اسماء مرفوع لفظا بانه خبر
مبتدأ محذوف تقديره هى اسماء مفوضة (مفوضة مرفوع لفظا بانه صفة اسماء مبتدأ
محذوف مع خبرش مذكور منصوب محلا بانه مفعول يقولون يقولون مع ماعمل فيه مرفوع

نسخه
ولا للنهى
*

... (احدهم) احد مضاف (من لتب) مراد مرفوع محلا به ...
... جملهٔ اسمیه مستأنفه (نحو من یکرمنی اکرمه) من اسم است از جملهٔ
اسماء متوغله وجوازمه متضمن است معنای شرط ... از فعل شرط و جزاء شرط
مبنی بر سکون مرفوع محلا به مبتدا معروف با بتدائیه (یکرم) فعل مضارع مبنی للفاعل مجزوم
... در تحتش فاعل یکرم نون وقایه یای متکلم ضمیر بارز منصوب محلا مفعول
به صریح مر یکرم یکرم مع فاعلش ... جمله فعل شرطی (اکرم) فعل مضارع الخ
مجزوم لفظا ... در تحتش فاعل اکرم (ه) ضمیر بارز منصوب محلا مفعول به صریح
مر اکرم اکرم مع فاعلش ... جمله جزاء شرطی فعل شرط مع جزاء شرط مرفوع
محلا به خبر مبتدا مبتدا مع خبرش مجرور محلا مضاف الیه مر نحو الخ (وای) واو عاطفه
ای لفظا مراد مرفوع محلا به خبر مبتدأ محذوف تقدیره وثانیها ای مبتدأ محذوف مع خبرش
جملهٔ اسمیه معطوف بر ... (نحو بیتهم یکرمنی اکرمه) ای مضاف (هم) ضمیر بارز
مجرور محلا به مضاف الیه مر ای ای معرب ... اخواته مرفوع لفظا به مبتدا معرفه
... (یکرمنی) ... فعل شرط ای (اکرمه) ... جزاء شرط ای (فعل شرط مع
جزاء شرط مرفوع محلا به خبر مبتدا ... (مبتدا مع خبرش جمله اسمیه مجرور محلا
مضاف الیه مر نحو (وما) واو عاطفه ما لفظا مراد مرفوع محلا مبتدا محذوف تقدیرا
وثالثها ما مبتدا محذوف مع خبرش معطوف بر ... وثانیها ای قرینا ... احدها من
اضافة (نحو ما تصنع) ما اسم است از جملهٔ اسماء متوغله وجوازمه متضمن معنای
شرط ... از فعل شرط و جزاء شرط بمعنی ای شیء منصوب محلا به
مفعول به مقدم تصنع مؤخر (تصنع فعل مضارع مجزوم لفظا ... در تحتش فاعل تصنع
تصنع مع فاعل فعل شرط ... فعل مضارع مجزوم لفظا ... در تحتش مستتر
مرفوع محلا به فاعل اصنع اصنع مع فاعل فیه جزاء شرطها (فعل شرط مع جزاء شرط جملهٔ
شرطیه مجرور محلا به مضاف الیه مر نحو الخ (ومتی للزمان) واو عاطفه متی لفظا مراد
مرفوع محلا به خبر مبتدأ محذوف تقدیره ورابعها متی مبتدأ محذوف مع خبرش معطوف
بر ... وثالثها ما قرینا الخ (للزمان) لام حرف جر الزمان مجرور لفظا لام جار و مجرور
ظرف ... آن ظرف مع فاعلش مرفوع محلا صفة متی بانکه ظرف مع فاعلش مرفوع
محلا به خبر مبتدأ محذوف تقدیره هی کائنة للزمن مبتدأ محذوف مع خبرش مرفوع
محلا به صفهٔ متی (نحو متی تخرج اخرج) متی اسم است از جملهٔ اسماء متوغله وجازمه
... از جملهٔ ظروف زمانیه متضمن معنای شرط ... ای عموم
... منصوب محلا به مفعول فیه ... تخرج ... من الازمنة ان تخرج
اخرج فیه تخرج فعل مضارع مجزوم ... در تحتش فاعل تخرج ...
... شرط متی (اخرج) فعل مضارع مجزوم لفظا ... در تحتش فاعل اخرج ...

مع ما عمل فیه جزاء شرط ضمنی فعل شرط مع جزء شرط جمله شرطیه مجرور محلا باضافه مضاف الیه در نحو ایچ (ومهما) واو عاطفه مهما لفظا مراد مرفوع محلا به خبر مبتدا محذوف تقدیره وجمیعها مهما الخ یعنی مهما تخرج اخرج) مهما اسمدر ارجمله اسماء منقوصه وجازمه متضمن معنی شرط موضوعدر ارباب عموم اشیا معناه شیئا ما من الاشیاء من الخیر والشر ان تصنع صیغه منصوب محلا به مفعول به صریح مر فعل مؤخر که وی تصنع بیلکه مهما موضوعدر ارباب عموم اوقات وحین منصوب محلا به مفعول فیه مر تخرج مؤخر تقدیره وقتا من الاوقات ان تخرج اخرج معه (تخرج مع ما عمل فیه فعل شرط مهما) (اخرج مع ما عمل فیه جزاء شرط مهما اول شرط مع جزء شرط مجرور محلا به مضاف الیه مر نحو الخ (واین) تقدیره بیان منها این مبتدا محذوف مع خبرش جمله اسمیه معطوف بظرف المکان) لام جاره ظرف مضاف امکان لفظ مضاف الیه مرظرف مجرور معطوف بلام جاره ومجرور متعلق آنا ظرف معرف عامل مرفوع محلا صفت این باسکه جمله مبتدا محذوف تقدیره هی کائنة مبتدا محذوف مع خبرش مرفوع محلا صفه این (نحو این تمرر به امرر به) این اسمدر ارجمله اسماء منقوصه ایچ وظرفدر ارجمله ظروف مکانیه موضوعدر ارباب عموم امکنه متضمن معنای شرط منصوب محلا به مفعول فیه مر تمرر مؤخر معناه مکانا من الامکنه ان تمرر به امرر به (تمرر فعل مضارع مجزوم لفظا باین است در تحتنده فاعل تمرر (به با حرف جر ها ضمیر بارز مجرور محلا مجرور ومجرور ظرف لغو منصوب محلا به مفعول به غیر صریح مر تمرر (تمرر به مع ما عمل فیه فعل شرط این (امرر فعل مضارع مجزوم لفظا باین (به جار ومجرور ظرف لغو متعلق مر امرر منصوب محلا الخ امرر مع ما عمل فیه جزاء شرط بین فعل شرط مع جزا شرط جمله شرطیه مجرور محلا به مضاف الیه مر نحو لیح (وانی) وبعضها انی مبتدا محذوف مع خبرش مذکور معطوف بر سر اسلافها قرینا الخ (نحو انی تأکل آکل) یعنی مضاف الخ انی اسمدر ارجمله اسماء منقوصه وجازمه الخ وظرفدر ارجمله ظروف مکانیه موضوعدر ارباب عموم امکنه متضمن معنای شرط منصوب محلا به مفعول فیه مقدم کل تقدیره مکانا من الامکنه ان تأکل شیئا فیه آکل فیه (تأکل فعل مضارع مجزوم لفظا بانی است در تحتنده الخ فاعلی تأکل تأکل مع ما عمل فیه فعل شرط انی (آکل فعل مضارع مجزوم لفظا بانی اما در تحتنده فاعل آکل آکل مع ما عمل فیه جزای شرط انی ، فعل شرط مع جزای شرط الخ مجرور محلا به مضاف الیه مر نحو الخ (وحیثما) واو عاطفه حیثما لفظا مراد مرفوع محلا به خبر مبتدا محذوف ایچ (نحو حیثما تذهب اذهب حیثما اسمدر ایچ وظرفدر ارجمله ظروف مکانیه منصوب محلا به مفعول فیه مر تذهب مؤخر معناه مکانا من الامکنه ان تذهب اذهب فیه (تذهب فعل مضارع مجزوم لفظا بحیثما است در تحتنده فاعل تذهب تذهب مع ما عمل فیه فعل شرط حیثما اذهب فعل مضارع مجزوم لفظا بحیثما است در تحتنده فاعل اذهب اذهب مع ما عمل

فيه مراد شرطه فيهما دمن شرطه مع جزاء شرط ابح مجرور محلا بانه مضاف اليه مر ... و ...
مقدره وناصبها اذا مانح (نحو اذا تفعل فعل) دما اسم حت ابح وظرفست از جملة ضروف
زمانيه از براى عموم ازمان متضمن بمعناى شرط منصوب محلا بانه مفعول فيه مر تفعل مؤخر
معناه وقتا من الاوقات ان تفعل افعل فيه , تفعل فعل مضارع مجزوم لفظا ماده است در تحتش
الح فاعل تفعل مع ... فيه شرط ادم (فعل فعل مضارع مجزوم نفظاً نادما اباد در تحتش
الح فاعل افعل افعل مع فاعل فيه جزاء شرط دما فعل شرط مع جزاء شرط جمله شرطيه مجرور
محلا بانه مضاف اليه مر نحو (لنوع سادس من ستة عشر نوعا اسماء تنصب على التمييز اسماء
كنايات) على التمييز عنى ... مجرور لفظا على ... ومجرور ظرف مستقر متعلق
مر ... منصوب محلا ... اسم منصوب لفظا بانه مفعول
به صريح مر تنصب تنصب مع فاعل فيه مرفوع محلا به صفه اسماء باعتبار بودن وى جمع
مبتدا , نكرات جمع نكرة منصوب نعته تنصب وى بكسرة لفظا ... بودن وى جمع مؤنث
سالم كه اعرابش در حالت نصب وجر بكسره منصوب به صفه اسماء (وهي اربعة اسماء)
واو ابتدائيه هي مبتدا ... (اربعة مضاف (اسماء مجرور لفظا بانه مضاف اليه مر
اربعه اربعه مرفوع لفظا بانه خبر مبتدا ... جمله اسميه مستأنفة (اولها عشرة)
اول مضاف بسوى ها ضمير ... مجرور محلا به مضاف اليه مر اول اول مرفوع لفظا بانه
مبتدا (عشرة مرفوع ... بانه خبر مبتدا ... جمله اسميه مستأنفه (اذا ركب
مع احد او اثنين اي تسعه) اذا ظرفست از جمله ظروف زمانيه متضمن بمعناى شرط مضافست
بسوى جملة مابعدش منصوب محلا بانه مفعول فيه مر جزاء مقدم بقدره اولها عشرة
وهي تنصب وقت تركيبها مع احد واثنين الخ ركبت فعل ماضي مبني للمفعول
تاء تأنيث هي در تحتش قائم مقام فاعل ركبت مع ظرفست از جملة ظروف مكانيه
مضافست بسوى احد احد مجرور لفظا بانه مضاف اليه مر مع منصوب لفظا
بانه مفعول فيه مر ركبت (او اثنين او عطف موضوعست از براى ترديد
وتشكيك اثنين مجرور لفظا بانه معطوف بر سر احد (اي تسعه اي حرف هر تسعة
مجرور لفظا ... ومجرور ... متعلق ... متعلق ... منصوب
منصوب بانه حالست از فاعل ركبت ... اعشرة ... اي ... تسعه
ركبت مع فاعل فيه مجرور محلا بانه مضاف مراد ... شرط ... جزاء شرط
معلوم كه وى وهي تنصب الخ ...) ... عشر درهما) ...
مجرور محلا به مضاف اليه مر نحو (اي عشر درهما) ... عشر درهما ...
مجرور محلا بانه ... عشر ... تسعة عشر ...) اي ... تسعة عشر ...

۲ بابكه متعلق مر
مستقبلا بقدير كلام
اولما اذا علقه ...
ى ... د

لفظا مراد مجرور محلا بأى جار ومجرور ظرف لغو متعلق بأعدد محذوف بانه مراد ذكر
محذوف تقديره اعدد اى تسعة عشر دينارا بانه ذكر اى تسعة عشر دينارا منصوب
محلا بانه مفعول به غير صريح لاعددنا اذكر (اعددنا اذكر) مع ما عمل فيه جملة
فعلية مستأنفة (وفي المفرد اسمه كن واحد) واو استئنافية في حرف جر المفرد مجرور
لفظا بفي جار ومجرور ظرف لغو متعلق بعامل محذوف كوني مستعمل مرفوع محلا
بانه خبر مبتدأ مؤخر (اسمه كن مجرور لفظا بانه صفة المفرد (واحد مرفوع
لفظا بانه مبتدأ نكرة قريبة سوى معرفة لجهة تخصيص بافي اوسط
مقدم خبر ظرف مبتدأ مؤخر مع خبر مقدم جملة مستأنفة (وفي اسمي
بد را ان) واو عاطفة في حرف جر اسمي مجرور لفظا بفي جار ومجرور ظرف لغو متعلق
بعامل محذوف كوني مستعمل مرفوع محلا بانه خبر مبتدأ مؤخر (بد كر مجرور لفظا
بانه صفة المثنى (... مان مرفوع لفظا بانه مبتدأ نكرة قريبة سوى معرفة مع مبتدأ مؤخر
مع خبر مقدم عطف بر جر وفي المفرد اسمه كن واحد الخ (وفي المفرد اسمه واحدة) سبق
المفرد والمثنى ... الخ (وفي مثنى ثنتين) ... الخ (وهو جار على العباس المشهور) في الذي
مواضعه هو مبتدأ باضمار به عبارتست از واحد واثنان وواحدة واثنتين (جار مرفوع
لفظا بانه خبر مبتدأ (على حرف جر العباس مجرور لفظا بعلى جار ومجرور ظرف لغو متعلق
منصوب به غير صريح لجار مبتدأ مع خبر جملة اسمية لا محل لها من جملة جزاء شرط محذوف
غير جاريه كوني اذا تقديره اذا علمت استعمال ما دون احد عشر فاعلم انه جار على
القياس المشهور (المشهور مجرور لفظا بانه صفة القياس (وما فوقها في العشرة غير جار
على القياس المشهور) واو استئنافية ما اسم موصول (فوق مضاف (ها ضمير بارز مجرور
محلا بانه مضاف اليه مرفوع (فوق ظرف مستقر من جملة ظروف مكانية من جهات الست منصوب
محلا بانه مفعول فيه من عامل مقدر كائن هو دون تحته ... ظرف مع فاعله
جملة ظرفية لا محل لها صلة موصول موصول مع صلة شى مرفوع محلا بانه مبتدأ الى العشرة
جار ومجرور ظرف لغو متعلق بمستعمل مرفوع محلا بانه صفة موصول (غير جار غير مضاف
(جار مجرور تقديرا بانه مضاف اليه من غير غير مرفوع لفظا بانه خبر مبتدأ مبتدأ مع
خبر جملة اسمية مستأنفة (على العباس ... مجرور ظرف لغو متعلق بجار منصوب محلا
بانه مفعول به غير صريح لجار (نحو ...) نحو مضاف (ثلاثة مجرور لفظا بانه
مضاف اليه من نحو اعراب نحو ما هو ... ثلاث ... اثبات مضاف
اليه مجرور لفظا بانه مضاف اليه ... مجرور لفظا ... جار ومجرور ظرف لغو متعلق
بمستعمل بانه متعلق ... ظرف ... مجرور محلا بانه
صفة ... (لام حرف جر ... مجرور لفظا ... جار ومجرور ظرف لغو متعلق

٣ عبارتست از واحد واثنان وواحدة واثنتان ه

٤ او متعلق بمحذوف وهو حال من فاعل الظرف

٥ فيه سائر انكه غير منصرف ...

من اثبات

مرابا منصوب محلا ايح معمول به غير صريح مرانشاب اى اعشرواى مرفى مر بعشره
مجرورمعطا ى جار ومجرورطى مع متعلق مر نمت (ما كه متعلق مرمستمعد منصوب
محلابانه مفعول به غير صريح به مستعمله منصوب لفظا بانه حالست ارمضاف اليه كه
وى شته ارجمة بودن نسه فى معنى المصف كه وى دعل فى امعنى سقلمبر بمرى لان
ضمير دمرى راجع مسوى عو (وثلث بحتى بت منوسث اى لعشرة) واو عاطفه
ثلث مجرور لفظ بانه معط بر سرننه باعتبار سودن وى مضاف اليه مرعو بحتى
بمرى مرمتى مضاف (الت مجرور لفظ سمعص فى اليه مرمتى مجرور لفظا بـ
دار مجرورطى مع متعلق مرمحرى ماكه منذف مرمستعمر هود بحتش فاعل ظرف
ظرف مع فاعلش مجرور محلا بانه صفه بلث (لمونث جار ومجرورطى مع متعلق مرمتى
منصوب محلا ايح معمول به غير صريح مرملس (فى العشره متعلق مرمتى زب كه
متعلق مرمستعمل منصوب محلا ايخ (كتوبه تعلى) سمف (سخرها عليهم سبع ليال وثمانيه
ايام حسوما) سخر فعل ماضى بمعنى منطوه دربحتش لح فاعل سخر عبارتست ارواحب
الوجود ها ضمير مار منصوب محلا بانه معول به صريح مرسخر (عبارتست ارريح صر
صر (عليهم على حرف جر هم ضمير مبنى مجرور محلا بعلى جار ومجرور مفعول به غير
صريح مرسخر (سبع مضاف (ليال مجرور لفظا بانه مضاف اليه مرسبع سبع منصوب لفظ
به معمول فيه مرسخر سخر مع عمل ده منصوب محلا به مفعول قوله تعالى (وثمانيه
واو عاطفه ثمانيه مضاف (ايام مجرور لفظا به مضاف اليه واو ثمانيه ثمانيه منصوب لفظ
بانه معط بر مرسبع (حسوما) ضمه بعة منصوب لفظ بانه حال ارثمانيه ايام وانه ذكر
سبع بعير التا لان معدودها جمع مونث ايى هو ليال جمع ليله وهى مونث وذكر
ثمانيه بالتاء لان معدودها جمع المذكر ولذى هو ايام جمع يوم وهو مذكر (وتركيب
المذكر مثل عشر رجلا) واو ابتدائيه تركيب مضاف (المذكر مجرور لفظا بانه مضاف
اليه مرتركيب تركيب مرفوع لفظ بانه مبتدا (احد عشر رجلا لفظ مراد منصوب
محلا حالست ارمبتدا (واثنى عشر رجلا) واو عاطفه اثنى عشر رجلا لفظا مراد منصوب
محلا بانه معط بر سر احد عشر باعتبار بودن وى حال ارمبتدا (على القياس) جار مجرور
ظل مع متعلق مرعامل محذوف له وى مار منصوب محلا بانه معمول به غير صريح مرمار محذوف
مع فاعلش فيه مرفوع محلا بانه خبر مبتدا ، عوى وتركيب المذكر الخ فقد مع خبرش جمله
اسمية مستأنفة (مشهور) مجرور لفظا داله صفه تقيس (وتركيب المؤنث
احدى عشرة امرأة) واو عاطفه تركيب مضاف (مؤنث مجرور لفظ بانه مضاف
اليه مر تركيب تركيب مرفوع لفظا به مبتدا احدى عشرة امرأة
لفظا مراد منصوب محلا به حال ارمبتدا (واثنى عشرة امرأه) واو عاطفه

٢ عبارتست ازقوم عاد

احدى عشرة امرأة تمييزا مراد منصوب محلا لانه مفعول به مرين احدى الخ (بانث بها)
تمرين عرانث مصاف (الفاء مجرور لفظا بانه مضاف اليه مرانث انباث
مجرور لفظا بالجار ومجرور ظرف مع متعلق مرمستعمله منصوب محلا لانه حال ارمبتداء
(جار مرفوع تقديرا بانه خبر مبتداء محذوف وتركيب المؤنث مبتداء مع خبرش
جملة اسمية فعط مرمر وتركيب المذكر الخ (على القياس جار ومجرور ظرف
مع متعلق مرجار مع المشهور مجرور لفظا بانه صفة القياس (وثلثة عشر رجلا) واو
عاطفه ثلثة عشر رجلا لفظا مراد منصوب محلا لانه حال ازمبتداء محذوف تقديره
وتركيب المذكر حال كونها ثلثة عشر رجلا الخ (واربعة عشر رجلا) واو عاطفه
اربعة عشر رجلا لفظا مراد منصوب بانه مرمستمعه عشر (الى عشرين رجلا) الى حرف
مرعشرين رجلا لفظا مراد مجرور محلا بالى جار ومجرور ظرف مع متعلق مراعدد محذوف
بانيكه مرادكر محذوف منصوب محلا لانه مفعول به غير صريح مراعدد مرادكر
اعدد مع ماعمل فيه مبتدا عليه لا محل لانها جملة مستأنفة (وتثنى اثناء في المذكر)
بامرى مرانث مضاف سوى اثناء ثنتا مجرور لفظا بانه مضاف اليه مرانباث
انباث مجرور لفظا بالجار ومجرور ظرف مع متعلق مرمستعمله منصوب محلا بانه حال
ارمبتداء محذوف كذلك مركب المذكر الخ (في المذكر في حرف مرالمذكر مجرور
لفظا بفي جار ومجرور ظرف مع متعلق مرانباث منصوب محلا لانه مفعول به غير صريح
مرانث (جار على غير تعيين المشهور) جار مرفوع تقديرا بانه خبر مبتداء محذوف
كذلك وتركيب المذكر مثنى مرذكره مبتدا محذوف مع خبرش جملة اسمية لا محل
لانها امر جملة فعط مرمرتركيب المذكر احد عشر رجلا آه على غير القياس على
حرف جر غير مضاف سوى القياس مجرور لفظا بانه مضاف اليه مر غير غير مجرور
لفظا بعلى جار ومجرور ظرف مع متعلق مرجار منصوب محلا لانه مفعول به غير صريح
مرجار المشهور لفظا بانه صفة القياس (وثلث عشرة امرأة) واو عاطفه ثلث عشرة
امرأة لفظا مراد منصوب محلا بانه حال ارمبتداء محذوف تقديره وتركيب المؤنث حال كونها
ثلث عشرة مرأة (واربع عشرة امرأة) معطوف مرثلث عشرة امرأة اعتبار مودن وى حال
محذوف (الى عشرين مرأة) جار ومجرور ظرف مع متعلق مرعدد بامرادكر منصوب
محلا يعني عدد مع ماعمل فيه لا محل لانها امر جملة جملة مستأنفه محذوف اعدد في المؤنث)

* وبانه متعلق بـ (محذوف تقديره وما زاد عليه منهما).

حرف جر مبني مضاف (ثلثه مجرور لفظا بانه مضاف اليه مرجعها مر
لفظا به جار ومجرور ظرف لغو متعلق مر مسمعة منصوب محلا بانه حال ارجعت
محذوف كه وي وتركيب المؤنث خبر مرفوع تقديرا بانه خبر مبتدأ محذوف وهي
تركيب المؤنث الذي سبق ذكره مبتدأ محذوف مع خبره جملة اسمية الخ معطوف
بر ومركب مؤنث احدى عشرة امرأة (على عبد العباس) مشتق مثله (لمشهور)
صفة ابقياس (وتمييز لفظه في تعشرة مجرور مجموع) واواعدد ثلثة تمييز مضاف
(الثلثة مجرور لفظا بانه مضاف اليه مرتمييز مرفوع لفظا بانه مبتدا العشرة
جار ومجرور ظرف مع متعلق مر مقدر منصوب محلا بانه مفعول به عبرصريح مر مقدر
(مجرور مرفوع لفظا بانه مبتدا) مجموع مرفوع لفظا بانه خبر بعد ارخبر (مبتدا
مع خبره جملة اسمية مستأنفة (تعربانه رجال) مرسبعة ط (وثلث نسوة) معطوف مرسر
ثلثة باعشر دون في مضاف له مرنحو (وتمييز احد عشر في تسعة وتسعين منصوب
مفرد) واو عاطفه تمييز مضاف (احد عشر تركيبي بعدادي مبني مرفتح مجرور محلا
بانه مضاف اليه مرتمييز مرفوع لفظا بانه مبتدا ماضافه (الى تسعة وتسعين جار
ومجرور ظرف مع متعلق مرتمييز (منصوب مرفوع لفظا بانه خبر مبتدا (مفرد مرفوع
لفظا بانه خبر بعد ارخبر (مبتدا مع خبره معطوف مرسر وتمييز لمثله الخ (نحو
احد عشر رجلا) نحو مضاف (احد عشر رجلا لفظا مراد مجرور محلا بانه مضاف اليه
مرنحو (وثني عشر رجلا) معطوف مرسر احد عشر الخ (وثلثة عشر رجلا) معطوف
مرسر اثني عشر ورب ومرسر احد عشر امثاله الخ (ومؤنثه احدى عشرة امرأة)
واو استئنافيه مؤنث مضاف ها ضمير بارز مجرور متصل مجرور محلا بانه مضاف اليه مرمؤنث
مؤنث مرفوع لفظا بانه مبتدا (احدى عشرة امرأة لفظا مراد مرفوع محلا بانه خبر مبتدا
مبتدا مع خبره جملة اسمية مستأنفة (واثنتي عشرة امرأة) معطوف مر احدى عشرة الخ
(وثلث عشرة امرأة) معطوف مر اثنتي عشرة فرب الخ (الى تسعة وتسعين امرأة)
الى حرف جر (تسعة وتسعين امرأة لفظا مراد مجرور محلا بانه جار ومجرور ظرف مع متعلق
مر اعدد بامر دبر منصوب محلا الخ (ومميزات) واو عاطفه تمييز مضاف مجرور
مبتدا (ولعل) معطوف مرسر دانه لفظا بانه مضاف اليه مرتمييز مرفوع لفظا بانه
مائة الخ (ومميزها واو عاطفه تمييز مضاف ها ضمير بارز مجرور محلا بانه مضاف
اليه مرتمييز مجرور لفظا بانه معطوف مرسر مائة والف (وجمعه) واو عاطفه جمع
مضاف ها ضمير بارز مجرور متصل مجرور محلا بانه مضاف اليه مرجمع عطف تسعة

ه وايكه متعلق مر مسهيا بتقدير كلام وماراد عنه مسهيه آه يا كه ثلثه مرفوع لفظا بانه فاعل لفعل محذوف تقديره جائني ثلثة رجال بانه مبتدا خبره محذوف تقديره عندي ثلثة رجال فعل محذوف مع ما عمل فيه يا كه مبتدا مع خبره مجرور محلا بانه مضاف اليه مرنحو

ارالى جمع مجرور لفظاً مادةً منصوب بر سر سه لرّ (مجوس) خبر مبتدا (مفرد) خبر بعد ار
خبر (مبتدا مع خبرى جمله اسميه محل بر سر ه اعرابه غير منصوب مفرد قريباً ايچ (نحو
مائة رجل) نحو مضاف (مائة مضاف سوى رجل رجل مجرور لفظاً ينه مضاف اليه
مرفوعه مائة مجرور لفظاً منصوب نصباً مضاف نيه مر خبر مائة مرفوع لفظاً فاعل فعل محذوف
تقديره جاء في مائة رجل فعل محذوف مع فاعلى جمله مجرور محلا بانه مضاف اليه مر نحو (ومائتا
رجل) واو عاطفه مائتا مضاف (رجل مجرور لفظاً بانه مضاف اليه مرفوعاً مائتا مرفوع
بالعطف على نصبه معطوف بر سر مائة باعتبار بودى ون فاعل فعل محذوف (وثلثمائة رجل)
معطوف بر سر ثلثمائة رجل الخ (والف رجل) معطوف بر سر ثلثمائة الخ (والفا رجل) مرفوع مائة
معطوف بر سر الف فرداً ومرسره ثلاثة باعتبار بودى ون فاعل فعل محذوف (وآلاف
رجل) معطوف بر اينها رجل فوت ايچ (وله كم) واو عاطفه مبنى مرفوع ثقلتها به
مبتدا (كم لفظا مراد مرفوع محلا بانه خبر مقدم مبتدا مع خبرى جمله اسميه لا محل لها
معطوف بر سر اسمها عشرة الخ (بل لمستفهم) جار ومجرور متعلق مقدر عامل مقدر
ايچ ظرف مع فاعلش مرفوع محلا بانه صفة لرّ بانه خبر مقدم محذوف تقديره كائنة
بل لمستفهم مستقر محذوف مع خبرش مرفوع محلا بانه مقدم (نحو كم درهما لك) كم
اسم مستقر ارجمله اسماء كنايه مبنى استفهام عدد عدد مبنى بر سكون مرفوع
محلا بانه مبتدا نكره قريبست سوى معرفه ارجهه تخصيص بيّن اوست تمييزش
درهما منصوب لفظا بانه تمييز (لك جار ضمير خطاب مجرور محلا بانه مضاف
اليه مر حال لرّ مرفوع بعد بانه خبر مستقر مع خبرش مجرور محلا بانه مضاف اليه مر
نحو (ولك كم) واو عاطفه ابن مرفوع لفظا بانه مبتدا كاين لفظ مراد مرفوع محلا
بانه خبر مبتدا مبتدا اسم خبرى معطوف بر سر والى كم قرما وبر سر اسمها عشرة صلة
(نحو كأين رجلا عندى) كأين اسم مركب ردف التشبيه واى لكن در بينه مستحسن
ارمعناى تشبيه ومعناى تعدى ثم خبر بنه مبنى بر سكون مرفوع محلا بانه مبتدا نكره
قريبست سوى معرفه ارجهة تخصيص بيّن اوست تمييزش (رجلا منصوب لفظا
بانه تمييز اركاين عندى ظرف مستقر منصوب محلا بانه مفعول فيه مر فعل مقدر كه
وى مصدر اه فعل هو در تحتش فاعل ظرف ظرف مع فاعلش مرفوع محلا بانه خبر
مبتدا مبتدا مع خبرش مجرور محلا بانه مضاف اليه مر نحو (وابن ابع كذا) معطوف بر سر
وبذلك لرّ رمعو عسنى كذا درهما) عطوف ترى مستقر منصوب محلا بانه مفعول فيه
مر عامل مقدر لرّ ظرف مع فاعلش مرفوع محلا بانه خبر مقدم اسم مستقر ارجمله اسماء
كنايه مركبست اركاف التشبيه واسم الاشارة لكن در بينه مستحسن ارمعناى تشبيه كه بنه
ارعدد مبنى بر سكون مرفوع محلا بانه مبتدا نكره قريبست سوى معرفه ايچ درهما منصوب

لفظا

لفظاً بنه تعبير اركب ميتدأ ايله خبرندن جمله سميه مجرور محلاً بناءً مضاف اليه مركب توصيفي
مجرور ظاهرمت (انواع الجمع من بعد عشر نوعاً) سن نظيره (كلمات) مرفوع لفظاً بناءً خبر
مبتدأ كه (ان النوع) مبتدأ مع خبرندن جمله اسميه مستأنفه (تسمى اسماء لا فعال) تسمى مع
ماعمل فيه الخ مرفوع محلاً بناءً صفة كلمات (بعضها يرفع) بعض مرفوع لفظاً بناءً مبتدأ
باضافه) يرفع فعل مضارع مبني للفاعل فى درتعيش فاعل يرفع ترفع مع ماعمل فيه جمله
فعلية مرفوع محلاً بناءً خبر مبتدأ مبتدأ مع خبرندن جمله اسميه مستأنفه (وبعضها) بعض
مرفوع لفظاً بناءً مبتدأ بنصب (ينصب) مع ماعمل فيه مرفوع محلاً بناءً خبر مبتدأ مبتدأ مع
خبرندن جمله اسميه معطوفه بر سر بعضها يرفع (وهى تسع كلمات) واو استئنافيه هى مبتدأ
باضمار بنه تسع مضاف (كلمات مجرور لفظاً بناءً مضاف اليه مرتبه تسع مرفوع لفظاً بناءً
خبر مبتدأ مبتدأ مع خبرندن جمله اسميه مستأنفه (الناصبة منها ست كلمات) ناصبه مبتدأ
دلى لام (منها) مجرور من جه متعلق مر عامل مقدر ابتها مرفوع على منصوب محلاً
بناءً حال ارمبتدأ بعديره حال لونها كائنة منها ست كلمات مركب اضافى ست مرفوع
لفظاً بناءً خبر مبتدأ مبتدأ مع خبرندن جمله اسميه مستأنفه (اول رويد) اولها مبتدأ
(رويد لفظ مراد) مرفوع محلاً بناءً خبر مبتدأ اوالجمله مستأنفه (نحو رويد زيداً) رويد اسم
ست ارمه اسماء افعال بمعنى امهل امر ايله درتعيش مستتر مرفوع محلاً بناءً فاعل رويد
زيداً منصوب لفظاً بناءً مفعول به صريح مر رويد رويد مع عمل فيه جمله فعليه مجازاً
لبيانيه مثال امهل مجرور محلاً بناءً مضاف اليه مر نحو (اى مهله) اى حرف تفسير مهله امهل
امر حاضر ابت درتعيش الحى على امهل ها ضمير دررمنصوب محلاً بناءً مفعول به صريح
مر امهل امهل مع ماعمل فيه جمله فعليه مجرور محلاً بناءً تفسيرمت ارزويد زيداً (وبله)
معطوفدر بايله بله مبتدأ محذوف مع خبرندن جمله اسميه معطوفه بر سر اولها رويد (نحو بله
زيداً) بله اسم من ارجمله اسماء افعال بمعنى دع اى اترك است درتعيش مستتر فاعل
بله (زيداً) منصوب لفظاً بناءً مفعول به صريح مر بله بله مع ماعمل فيه الخ مجرور محلاً بناءً
مضاف اليه مر نحو (اى دعه) اى حرف تفسير بدع امر حاضر ازودع بدع است درتعيش
فاعل دع (ه) مفعول به صريح مر دع دع مع ماعمل فيه الخ مجرور محلاً بناءً تفسيرمت ازبله
زيداً باعتبار بودن وى مضاف اليه مر نحو (ودونك) معطوفدر بتمام دونك مبتدأ
محذوف مع خبرندن جمله اسميه معطوفه بر سر رويد نظيره قوله وبر سر اولها رويد مثاله
(نحو دونك زيداً) دونك اسم ست ارجمله اسماء افعال بمعنى خذ است درتعيش انت فاعل
دونك (زيداً) مفعول به صريح مر دونك دونك مع ماعمل فيه الخ مجرور محلاً بناءً مضاف اليه
مر نحو (اى خذه) اى حرف تفسير خذ امر حاضر است درتعيش فاعل خذ ضمير مفعول به

صريح مرفوعدر مفعولی ماعملی فیه مجرور محلاً بدنه تفسیر ایدوب اردوك زیدا (وعلیك)
تقدیره والزمها علیك مبتداء محذوفك خبری جملهٔ اسمیهٔ معطوفه در (نحو علیك زیدا)
علیك اسم فعلدر معنی الزم امردر تحتنده کی فعل علیکك (زیدا مفعول به صریح
مر علیکك علیك ماعملی فیه مجرور محلاً بدنه مضاف الیه مر نحو (ای الزم زیدا) ای
حرف تفسیر مه الزم امر حاضر است در تحتنده فعل الزم زیدا مفعول به صریح مر
الزم امر مع ماعملی فیه مجرور محلاً بدنه تفسیر ایدر علیك زیدا باعتبار بودن وی
مضاف الیه مر نحو (وهاء) تقدیره وحسبها لخ (نحو هاء زیدا) ها اسم فعلدر از جملهٔ
اسماء افعال بمعنی خذ در تحتنده فعل هاء زیدا مفعول به صریح مر هاء ماعملی
ماعملی فیه مجرور محلاً بدنه مضاف الیه مر نحو (ای خذ زیدا) ای حرف تفسیر خذ مع ما
عملی فیه مجرور محلاً بدنه تفسیر ایدر هاء زیدا (وحیهل) تقدیره وسابعها حیهل مبتدا
محذوفك خبری معطوفه لخ (نحو حیهل الثرید) حیهل اسم فعلدر از جملهٔ اسماء افعال بمعنی
ایت است در تحتنده فعل حیهل الثرید مفعول به صریح مر حیهل حیهل مع ماعملی فیه
مجرور محلاً بدنه مضاف الیه مر نحو (ای ایت الثرید) ای حرف تفسیر ایت مع ماعملی
فیه مجرور محلاً بدنه تفسیر ایدر حیهل الثرید (ولزادنه منه کلمات) معطوف بر سر
لتاسعهٔ مناسب کلمات (هیهات) تقدیره امامنه هیهات مبتدا محذوفك خبری جملهٔ
اسمیه مستأنفه (نحو هیهات زید) هیهات اسم فعلدر از جملهٔ اسماء افعال بمعنی بعد
(زید مرفوع لفظاً بدنه فاعل هیهات مر هیهات مع ماعملی فیه مجرور محلاً بدنه مضاف الیه
مر نحو (ای بعد زید) ای حرف تفسیر بعد فعل ماضی مبنی بفاعل زید فاعل بعد
بعد مع ماعملی فیه مجرور محلاً بدنه تفسیر ایدر هیهات زید باعتبار بودن وی مضاف
الیه مر نحو (وشتان) تقدیره وعاشرها شتان مبتداء محذوفك خبری معطوف بر سر امامنه
هیهات (نحو شتان زید وعمرو) شتان اسم فعلدر از جملهٔ اسماء افعال زید مرفوع لفظاً
بدنه فاعل شتان وعمرو واو عاطفه عمرو مرفوع لفظاً معطوف بر سر زید (شتان مع ماعمل
فیه مجرور محلاً بدنه مضاف الیه مر نحو (بمعنی افترق) بامر ... معنی مضاف (افترق
بعدما ... [illegible] ... مجرور
... [illegible] ... مرفوع محلاً بدنه
... [illegible] ... مرفوع محلاً بدنه صفةٔ شتان
... (نحو سرعان زید) سرعان ... ایجز ...
فاعل سرعان مع ماعمل فیه مجرور محلاً بدنه مضاف الیه مر نحو (ای سرع زید) ای

حرف تفسير به مبني مع فاعله مجرور محلاً دينه تعبيرست ... ربك يع والسوع

اثنا عشر من تثنية عشر نوع الافعال الناقصة) الافعال مرفوع لفظاً به مبتدا اولدى

انواع الناقصة مرفوع لفظاً به صفة الافعال (وهي التي ترفع الاسم) واو استئنافيه

هي مبتدا (التي اسم موصول الخ ترفع مع فاعله صفة موصول موصول مع صلته شي مرفوع

محلاً بانه خبر مبتدا مبتدا مع خبرى جمله اسمية مستأنفه (وتنصب الخبر) معطوف بر

ترفع الاسم (وهي بلفظه عشر فعلا) واو استئنافيه (هي مبتدا (ثلاثة عشر مركب ... دى

مبني بر فتح مرفوع محلاً بانه خبر مبتدا فعلا منصوب لفظاً ... تمييز ... ارتفاع عشر

مبتدا مع خبرى جملة سميه مستأنفه (وانت خبيب) حذف منه (الافعال) منصوب ...

بانه مفعول ثاني ... (الناقصة) منصوب لفظاً بانه صفة الافعال ... مع فاعل

... جمله مستأنفه (لانه لم يتم الكلام بالفاعل) لانه لام حرف جر ان

حرف ... ان ... حرف ... ضمير بارز منصوب محلاً بانه اسم ان (لم

يتم لم حرف جازمه مبني بر سكون يتم فعل مضارع مبني لفاعل (الكلام مرفوع لفظ

بانه فاعل لم يتم (بالفاعل باحرف جر الفاعل مجرور لفظاً ... جار مجرور ... منصوب

محلاً بانه مفعول ... يتم (بل يتم مع فاعل ... مرفوع محلاً بانه

خبر ان ان مع اسمى و خبرى ... مجرور محلاً بلام جار و مجرور ... منصوب محلاً

بانه مفعول له ... (بل يحتاج الى الخبر المنصوب) بل حرف عاطفه

موضوعست ... اضراب ... (يحتاج فعل مضارع مبني للفاعل ...

... (الى الخبر جار و مجرور ... منصوب محلاً بانه مفعول به ...

... المنصوب مجرور لفظاً بانه صفه الخبر يحتاج مع ... جملة اسميه مرفوع

محلاً بانه معطوف ... الكلام ... (فيهما) ... مبني

بر فتح لام حرف ... الخ ... اسم است ار ...

اسماء اشارة مبني بر سكون مجرور محلاً بلام جار مجرور ظرف متعلق ... يتم

منصوب محلاً ... (سميت الافعال الناقصة) سميت فعل

ماضي ... مرفوع محلاً ... فاعل سميت (سميت مع

فاعل ... [illegible] ... تمام

الكلام ... فاعل ... الافعال الناقصة ... [illegible]

بانه مبتدا كان لفظا مراد ... محلاً ... [illegible]

كان زيد قائماً) كان ... [illegible]

مرفوع ... منصوب زيد مرفوع لفظاً بانه اسم كان قائما منصوب ... خبر كان

... مع خبرى ... مجرور محلاً ... مثال ... تركيب ... ترك.

(أحدهما) [illegible] (ها ضمير متصل مبني على السكون في محل جر بالاضافة [illegible] احداهما مرفوع لفظا
[illegible] (بمعنى الاستمرار) جار ومجرور متعلق بمحذوف [illegible] ظرف مع
[illegible] مرفوع محلا بانه مبتدأ مع خبره جملة اسمية مستأنفة (كقوله تعالى)
[illegible] (وكان الله عليما حكيما) [illegible] قرآنية كان فعل ماض من الافعال
الناقصة [illegible] مرفوع لفظا بانه اسم كان عليما منصوب لفظا بانه خبر كان حكيما
منصوب [illegible] كان مع اسمه وخبره جملة فعلية منصوب محلا
بانه مقول قوله تعالى (والذي بمعنى [illegible]) [illegible] مرفوع [illegible] بانه مبتدأ
[illegible] (حدث لفظا [illegible] مجرور محلا [illegible] مضاف
اليه [illegible] مجرور [illegible] ومجرور [illegible] متعلق [illegible] عامل [illegible]
ظرف مع فاعله مرفوع محلا بانه خبر [illegible] مع خبره [illegible] احدها بمعنى
الاستمرار (و [illegible]) [illegible] وشكيك [illegible]
[illegible] مجرور محلا بانه [illegible] ولا يحتاج [illegible] والابتدائية لا محل لها
[illegible] فعل مضارع مبني [illegible] خبره [illegible]
[illegible] جار ومجرور محلا بانه مضاف اليه [illegible] مجرور [illegible] جار ومجرور [illegible]
[illegible] منصوب محلا بانه مفعول به [illegible] لا يحتاج مع فاعله [illegible] مرفوع
محلا بانه خبر مبتدأ محذوف تقديره وهو لا يحتاج مبتدأ محذوف مع خبره جملة اسمية
مستأنفة (كقوله تعالى) تركيب هذا ظاهر [illegible] (وان كان ذو عسرة فنظرة الى ميسرة)
[illegible] قرآنية ان حرف [illegible] حرف شرط جازم [illegible] شرط وجزاء
شرطيتين مبني على السكون [illegible] الافعال الناقصة [illegible] الافعال
[illegible] بمعنى [illegible] الاسماء الخمسة [illegible] مضاف بمعنى
عسرة [illegible] مجرور [illegible] مرفوع لفظا [illegible] لفظيه
مرفوع بانه فاعل كان مع فاعله مجزوم محلا بانه فعل شرط ان (فنظرة فاء جزائيه
نظرة مرفوع لفظا بانه خبر مبتدأ محذوف تقديره فعليه نظرة (الى ميسرة جار ومجرور
[illegible] متعلق [illegible] منصوب محلا [illegible] خبر مبتدأ محذوف مع
خبره مجزوم محلا بانه [illegible] شرط مع فعل شرطه جملة شرطيه منصوب محلا
بانه مقول قوله تعالى (ولئن [illegible] بمعنى [illegible]) [illegible] والثاني بمعنى [illegible]
قريبا [illegible] تعالى [illegible] (وكان من الكافرين) واو قرآنية كان
[illegible] الافعال الناقصة [illegible] هو [illegible] راجع الى ابليس (من
الكافرين جار ومجرور [illegible] متعلق [illegible] مع فاعله منصوب محلا
بانه خبر كان مع اسمه وخبره منصوب محلا بانه مقول قوله تعالى [illegible] الكافرين
[illegible] مضاف [illegible] الكافرين [illegible] مجرور محلا بانه مضاف اليه [illegible]

مجرور

مجرور بتقديرا بسبب جار ومجرور ظرف مستقر مفعول به غير صريح مر عامل مقدر كه وى كائن
وكائن هو در تحتش فاعل ظرف ظرف مع فاعلش مرفوع محلا بسبب خبر مبتدا* محذوف
بتقديره هو كائن بمعنى صار من افعال قريب مبتدا محذوف مع خبرش الخ منصوب محلا
بسبب صفة كان من اينكه در بين ما غير بودن وى مقول قول (والرابع بمعنى اضحى نحو
كان زيد غنيا) ترجمه كه (اى صار زيد) زيد مرفوع لفظا بسبب خبر مبتدا محذوف مجازا
اما در حقيقت صفه موصوفش محذوف يعنى جماعة زائدة منفق* مع خبرش جمله اسميه
معطوف الخ (شعره تعالى) نحو قوله تعالى مرارا (كيف نكلم من كان فى المهد صبيا) كيف
ظرفيست از جمله ظروف زمانيه موضوعست ازبراى سؤال از حال شخص منصوب
محلا بسبب حال از فاعل نكلم تقديره على اى حال نكلم من الخ نكلم فعل مضارع مبنى للفاعل
نحن در تحتش مستتر مرفوع محلا بسبب فاعل نكلم (من من موصوله الخ (كان ناقصه از جمله*
افعال ناقصه نكش در بيت از جمله* افعال بسبب بمعنى وصلحو در تحتش فاعل كان
(فى المهد جار ومجرور ظرف مع متعلق مر كان منصوب محلا بسبب مفعول به غير صريح مر كان
كان مع فاعلش صله* موصول موصول مع صله ش منصوب محلا بسبب مفعول به صريح
مر نكلم (صبيا) منصوب لفظا بسبب حال از موصول (نكلم فعل مع منصوب محلا بسبب مفعول
قول تعالى (وعمر) تقديره والثانى صار مبتدا محذوف مع خبرش معطوف بر سر اخيها
كان (نحو صار الهواء واصبح) تقديره والثالث اصبح (نحو اصبح زيد غنيا وامسى)
تقديره والرابع امسى مبتدا* محذوف مع خبرش جملة اسمية معطوف بر سر والثالث اصبح
قريبا وبر سر اخيها كان اضافه (نحو امسى زيد غنيا وضحى) تقديره والخامس اضحى
الخ (نحو اضحى زيد كاتبا وظل) تقديره والسادس ظل الخ (نحو ظل زيد كاتبا وبات)
وعاطفه بات لفظا مراد مرفوع محلا بسبب خبر مبتدا محذوف تقديره والسابع بات
مبتدا محذوف مع خبرش جملة اسميه معطوف بر سر والسادس ظل قريبا وبر سر اخيها
كان صله (نحو بات زيد عروسا وما زال) تقديره والثامن ما زال الخ (نحو ما زال
الامير مسرورا) ما نافيه غير عامل زال فعل ماضى از جمله* افعال ناقصه الخ الامير
مرفوع لفظا بسبب اسم ما زال مسرورا منصوب لفظا بسبب خبر ما زال ما زال مع اسمش
وخبرش الخ مضاف اليه مر نحو (وما برح) تقديره والتاسع ما برح الخ (نحو ما برح
زيد غنيا وما فتئ*) تقديره والعاشر ما فتئ* الخ (نحو ما فتئ* زيد قائما وما انفك)
تقديره والحادى عشر ما انفك الخ (نحو ما انفك زيد قائما وما دام) تقديره والثانى عشر
ما دام الخ (نحو ما دام زيد قائما وليس) تقديره والثالث ليس (نحو ليس زيد قائما
[illegible] كذلك) والعاطفه [illegible]* موصوله مع منصرف فعل مضارع مبنى للمعلوم
هو در تحتش [illegible] فاعل منصرف [illegible] جار ومجرور ظرف مع متعلق مر منصرف [illegible]

ماعمل فيه صله ٔ موصول موصول مع صله‌سی مرفوع محلا اولمغله مبتدا (كملت كلى حرف جر
دنت ... ارحمه ... جار و مجرور محلا ... جار و مجرور ظرف مع متعلق مرعى
مقدر كه وى كائن خبر مع فاعلی مرفوع محلا اولمغله خبر مبتدا مع خبری جمله
اسميه فقط بر خبر اسم موصول سابق كه وى اسمى يرفع لاسم الخ (لنوع الحادى عشر من
مئة عشر نوعا فعل يسمى افعال مقاربه وهى يرفع اسما وحدا) واو ... فيه هى
ضمير ... مرفوع محلا اولمغله مبتدا) ترفع فعل مضارع ... ملفاعلى ... فعل
مرفع (اسما منصوب لفظا اولمغله مفعول به صريح ... يرفع مع فاعلی فيه مرفوع محلا
اولمغله خبر مبتدا) (و هذا منصوب لفظا اولمغله صفه اسما (وتنصب الخبر) تنصب مع فاعل
فيه مرفوع محلا اولمغله ... ترفع ... (خبرها الفعل المضارع) واو حاليه
(خبرها ... اضافی خبر مرفوع ... مرفوع لفظا اولمغله خبر مبتدا ...
(المضارع مرفوع لفظا اولمغله صفه ... مع خبری جمله اسميه منصوب محلا اولمغله
حال ... تنصب ... الفعل المضارع (فى تقدير
مصدر منصوب) فى حرف جر ... (مصدر مجرور ... اولمغله مضاف اليه ...
تقدير مجرور ... جار و مجرور ظرف مع متعلق ... مقدر الخ ... مع فاعلی
مرفوع محلا اولمغله صفه مضارع (منصوب مجرور لفظا اولمغله صفه مصدر) (وهى اربعة افعال)
جمله اسميه ... (منها عسى) ... ضمير ... مجرور محلا
اولمغله مضاف اليه ... مرفوع لفظا اولمغله مبتدا عسى ... مرفوع محلا اولمغله
خبر مبتدا مع خبری جمله اسميه ... (نحو عسى زيد ان يخرج) عسى
فعل ... افعال مقاربه ... زيد اسم مرفوع و خبر منصوب زيد
مرفوع لفظا اولمغله اسم عسى (ان يخرج) ان ناصبه مصدريه يخرج فعل مضارع مبنى
... منصوب ... مصدريه (هو) ضمير فاعل يخرج ... يخرج مع ما عمل فيه در
تأويل مفرد منصوب محلا ... خبر عسى مع اسمی وخبری مجرور محلا اولمغله
مضاف اليه ... (يعنى قارب زيد الخروج) يعنى فعل مضارع
هو ضمير ... قارب ... زيد مرفوع لفظا اولمغله فاعل قارب الخروج
منصوب لفظا ... مفعول به صريح ... قارب مع ما عمل فيه جمله فعليه منصوب
محلا اولمغله مقول ... يعنى مع ماعمل فيه ... مجرور محلا اولمغله تفسير ...
... زيد ان يخرج ... (معنى ...) ... اضافى (معنى مرفوع
... مبتدا ... مرفوع لفظا اولمغله خبر مبتدا مع خبری جمله اسميه
... (نحو عسى ان يخرج زيد) ... مصدر منصوب محلا
اولمغله خبر عسى ... اسم عسى عسى مع
اسمی وخبری ... مجرور محلا ... (وثانى ...) جمله اسميه فقط

برنجیسی اولدر که عسی ایله (نحو کاد زید یخرج) کاد فعلدر افعال مقاربه‌دن چاره‌بیست
دلالت اوزره اسم مرفوع وخبر منصوب زید مرفوع لفظا اسم کاد یخرج مع ماعمل فیه
منصوب محلا خبر کاد کاد مع اسمش وخبرش جمله فعلیه مجرور محلا مضاف الیه
نحو (والثالث کرب) جمله اسمیه معطوف برنجیسی اوزرینه کاد فعلدر الخ (نحو کرب زید یخرج)
(والرابع اوشك) جمله اسمیه معطوف الخ (نحو اوشك زید یخرج) بمعنی قرب اوسرع
قسمنه دخلدر (النوع الثانی عشر من ثلثة عشر نوعا افعال المدح والذم) افعال مضاف
(المدح مجرور لفظا مضاف الیه افعال مرفوع لفظا خبر مبتدا
نوع مبتدا مع خبرش جمله اسمیه مستأنفه، والذم معطوف برنجیسی المدح باعتبار
مضاف الیه افعال (وانما ترفع اسم الجنس المعرف بلام التعریف) واو استئنافیه ان
حرفدر انما مؤکده ما کافه مشهوره بالفعل صمیر بارز منصوب محلا اسمی راجع سوی
افعال ترفع فعل مضارع هی در تحتنده فاعل مرفوع (اسم مضاف (الجنس مجرور لفظا
مضاف الیه اسم منصوب لفظا مفعول به صریح ترفع ترفع مع ماعمل فیه جمله
فعلیه مرفوع محلا خبر ان مع اسمش وخبرش جمله اسمیه مستأنفه (المعرف منصوب
لفظا صفة اسم (بلام باء حرف جار لام مجرور لفظا التعریف مجرور لفظا مضاف
الیه لام مجرور لفظا جار ومجرور ظرف لغو متعلق المعرف الخ (والمخصوص بالمدح
والذم مذکور بعده) واو حالیه اوعطفیه المخصوص مرفوع لفظا مبتدا (بالمدح جار
ومجرور ظرف لغو متعلق المخصوص الخ (والذم معطوف المدح الخ (مذکور فعل مضارع
مبنی للمفعول هو در تحتنده مستتر مرفوع محلا نائب مقام فاعل مذکور مضاف هاصمیر
بارز مجرور محلا مضاف الیه بعد ظرف زمان ظروف مکانیه منصوب لفظا
مفعول فیه مذکور مع ماعمل فیه جمله فعلیه مرفوع محلا خبر مبتدا که وی
المخصوص مبتدا مع خبرش جمله اسمیه منصوب محلا حالدر ارفاعل ترفع (وهی
اربعة افعال) جمله اسمیه مستأنفه (الاول نعم) الاول مرفوع لفظا مبتدا نعم لفظ مراد
مرفوع محلا خبر مبتدا مبتدا مع خبرش جمله اسمیه لا محل لها من الاعراب (نحو نعم
الرجل زید) نعم فعلدر افعال مدح چاره بیست مراوراسم جنس معرف
بلام التعریف والمخصوص بالمدح (الرجل اسم جنس معرف بلام التعریف مرفوع لفظا
فاعل نعم نعم مع ماعمل فیه جمله فعلیه مرفوع محلا خبر مبتدا مؤخر (زید مخصوص
بالمدح مرفوع لفظا مبتدا مؤخر مع خبرش مقدم مجرور محلا مضاف
... مرفوع لفظا خبر مبتدا محذوف تقدیره هو زید مبتدا محذوف
مع خبرش جمله اسمیه مستأنفه (والثانی بئس) معطوف برنجیسی الاول نعم آه (نحو بئس
الرجل عمرو) بئس فعلدر (والثالث ساء) معطوف برنجیسی والثانی بئس فرد برنجیسی الاول

مجرور لفظا بانه مضاف اليه

(هاضمير بارز مجرور محلا بانه مضاف اليه مركل مرفوع لفظا بانه مبتداء ثانى ويا كيف
معنوى للسببة (متعد مرفوع تقديرا بانه خبر مبتداء ثانى) الى مفعولين جار ومجرور ظرف
مع متعلق مر متعد منصوب محلا بانه مفعول به غير صريح مر متعد مبتدأ ثانى مع خبرش
مرفوع محلا بانه خبر مبتداء اول مبتداء اول مع خبرش جملة اسمية مستأنفة (والثانى منهما
عبارة عن الاول) واو حالية يا ابتدائية (الثانى مرفوع تقديرا بانه مبتدا منهما من حرف
جرهما ضمير بارز مجرور محلا بمن جار ومجرور ظرفمس مع متعلق مر عامل مقدر ظرف مع
فاعلش مرفوع محلا بانه صفة الثانى) يا منصوب محلا بانه حال از مبتدا (عبارة مرفوع لفظا
بانه خبر مبتدا مبتدا مع خبرش جملة اسمية مستأنفة او حالية (عن الاول عن حرف جر
الاول مجرور لفظا بعن جار ومجرور ظرف مع متعلق مر عبارة الخ (ويكون فيه ضمير عائد)
واو حاليه يكون فعل مضارع مبنى للفاعل از جملهء افعال الناقصه لكن دريرده از جملهء
افعال تامه بمعنى يوجد (فيه فى حرف جرها ضمير بارز يعنى جار مجرور ظرف مع متعلق
مر يكون منصوب محلا بانه مفعول فيه غير صريح مر يكون (ضمير مرفوع لفظا بانه فاعل
يكون عائد مرفوع لفظا بانه صفة ضمير يكون مع ما عمل فيه جملة فعلية حالية (الى المفعول
الاول) جار ومجرور ظرف مع آ مفعول به غير صريح مر عائد (الاول مجرور لفظا بانه صفة
المفعول (نحو حسبت زيدا قائما) حسبت فعلست از جملهء افعال قلوب متعد الى مفعولين
(ت ضمير بارز مرفوع محلا بانه فاعل حسب زيدا منصوب لفظا بانه مفعول اول مر حسبت
قائما منصوب لفظا بانه مفعول ثانى مر حسبت حسبت مع ما عمل فيه جملة فعلية مجرور محلا
بانه مضاف اليه مر نحو (وخلت زيدا مقيما وظننت زيدا عالما وعلمت زيدا فاضلا
ورأيت زيدا راكبا ووجدت عمرا قاعدا وزعمت زيدا كريما فالسماعية منها احد
وتسعون عاملا) فافاى جوابيه السماعية مرفوع لفظا بانه مبتدا منها جار ومجرور ظرفمس
مع متعلق مر عامل مقدر الخ ظرف مع فاعلش منصوب محلا بانه حال از مبتدا (احد مرفوع
لفظا بانه خبر مبتدا مبتدا مع خبرش جواب شرط غير جازمه كه وى اذا دست تقديره
(اذا انقسمت العوامل اللفظية الى سماعية وقياسية فالسماعية منها احد وتسعون عاملا
(وتسعون معطوف بر سر احد (عاملا منصوب لفظا بانه تمييز الخ (والقياسية منها سبعة عوامل)
معطوف بر سر فالسماعية الخ (الاول الفعل على الاطلاق) الاول مرفوع لفظا بانه مبتدا
الفعل مرفوع لفظا بانه خبر مبتدا مبتدا مع خبرش جملة اسمية مستأنفة على الاطلاق
على حرف جر الاطلاق مجرور لفظا بعلى جار ومجرور ظرف مع متعلق مر عامل محذوف عامل
مرفوع لفظا بانه خبر مبتداء محذوف تقديره هو عامل على الاطلاق اى بلا شرط ولا قيد
(نحو ضرب زيد عمرا) ظاهردر (وذهب زيد واسم الفاعل) تقديره والثانى اسم الفاعل
مبتداء محذوف مع خبرش جملة اسمية معطوف بر سر الاول الفعل الخ (نحو زيد ضارب غلامه عمرا

زيد مرفوع لفظا بانه مبتدا ضارب مرفوع لفظا بانه خبر مبتدا مبتدا مع خبرش جملة اسمية مجرور محلا بانه مضاف اليه مر نحو (غلام مضاف (ه ضمير بارز مجرور محلا بانه مضاف اليه مر غلام غلام مرفوع لفظا بانه فاعل ضارب (عمرا منصوب لفظا بانه مفعول به صريح مر ضارب (واسم المفعول) تقديره والثالث اسم المفعول الخ (نحو زيد مضروب غلامه) زيد مرفوع لفظا بانه مبتدا بعلمية مضروب مرفوع لفظا بانه خبر مبتدا غلام مضاف بسوى هاها ضمير بارز مجرور محلا بانه مضاف اليه مر غلام غلام مرفوع لفظا بانه قائم مقام فاعل مضروب مبتدا مع خبرش مجرور محلا بانه مضاف اليه مر نحو (والصفة المشبهة) واو عاطفه الصفة مرفوع لفظا بانه خبر مبتداء محذوف تقديره والرابع الصفة الخ المشبهة مرفوع لفظا بانه صفة الصفة (نحو مررت برجل حسن وجهه) مر رفعل ماضي الخ ت ضمير بارز الخ فاعل مرر (برجل جار ومجرور ظل مع متعلق مر مررت مررت مع ماعمل فيه جملة فعلية مجرور محلا بانه مضاف اليه مر نحو (حسن مجرور لفظا بانه صفة رجل (وجه مضاف (ه ضمير بارز مجرور محلا بانه مضاف اليه مر وجه وجه مرفوع لفظا بانه فاعل حسن (والمصدر) تقديره والخامس المصدر مبتداء محذوف مع خبرش جملة اسمية معطوف بر سر الرابع الصفة المشبهة قريبا وبر سر الاول الفعل اصالة الخ (نحو اعجبني ضرب زيد عمرا) اعجب ماضي مبني للفاعل نون نون وقايه ياى متكلم ضمير بارز منصوب محلا بانه مفعول به صريح مر اعجب (ضرب مرفوع لفظا بانه فاعل اعجب (زيد مرفوع لفظا بانه فاعل ضرب عمرا منصوب لفظا بانه مفعول به صريح مر ضرب اعجب مع ماعمل فيه مجرور محلا بانه مضاف اليه مر نحو (والمضاف) تقديره والسادس المضاف الخ (وهو كل اسم اضيف الى اسم آخر) واو ابتدائية (هو مبتدا (كل مضاف (اسم مجرور لفظا بانه مضاف اليه مر كل كل مرفوع لفظا بانه خبر مبتدا اضيف فعل ماضي مبني للمفعول هو در تحتش قائم مقام فاعل اضيف (الى آخر الى حرف جر اسم مجرور لفظا بالى جار ومجرور ظل مع متعلق مر اضيف (آخر مجرور لفظا جروى بفتحه لفظية از جهة بودن وى غير منصرف مجرور بانه صفة اسم اضيف مع ما عمل جملة فعلية مجرور محلا بانه صفة اسم (نحو غلام زيد) نحو مضاف (غلام مضاف زيد لفظا مراد مجرور محلا ومقتبرا بانه مضاف اليه مر غلام غلام مضاف اليه مرفوع نحو مر نحو لفظا بانه خبر مبتداء محذوف تقديره مثاله نحو (وخاتم فضة) واو عاطفه خاتم فضة لفظا مراد مجرور محلا بانه معطوف بر سر غلام الخ (والاسم التام) تقديره والسابع الاسم التام التام مرفوع لفظا بانه صفة الاسم (نحو راقود خلا) راقود خلا لفظا مراد مجرور محلا بانه مضاف اليه مر نحو يا راقود مرفوع لفظا بانه مبتداء نكره در بيست بسوى معرفه الخ خبره محذوف اى عندى راقود مبتدا مع خبرش مجرور

ه او مجرور مضاف اليه مر ضرب

اه مرفوع بانه فاعل (اى جاءنى غلام او بانه مبتدا اى غلام زيد قائم والجملة مضاف اليه لنحو وقس الخاتم عليه *

محلا

محلا بانه مضاف اليه مرنحو خلا منصوب لفظا بانه تمييز از راقود (والمعنوية منها عددان) معط برسر والقياسية منها سبعة عوامل قربا الخ (رافع المبتداء والخبر) رافع مضاف (المبتدا مجرور لفظا بانه مضاف اليه مررافع مرفوع لفظا بانه خبر مبتدأ محذوف تقديره احدها رافع المبتدأ (والخبر معط برسر المبتدأ (نحو زيد قائم) زيد مرفوع لفظا بانه مبتدا قائم مرفوع لفظا بانه خبر مبتدا مبتدا مع خبرش جملة اسمية مجرور محلا مضاف اليه مرنحو (ورافع الفعل المضارع) تقديره ودانيهما رافع الفعل المضارع (نحو يضرب زيد) يضرب فعل مضارع مبنى للفاعل زيد مرفوع لفظا بانه فاعل يضرب بضرب مع ما عمل فيه مجرور محلا بانه مضاف اليه مرنحو (والعامل فى الفعل المضارع) واو ابتدائية العامل مرفوع لفظا بانه مبتدا (فى الفعل جار ومجرور ظل مج متعلق مرالعامل الخ المضارع مجرور لفظا بانه صفة الفعل (هو وقوعه موقع الاسم) هو ضمير بارز مرفوع محلا بانه مبتدأ ثانى وقوع مضاف ها ضمير بارز مجرور محلا بانه مضاف اليه مر وقوع وقوع مرفوع لفظا بانه مبتدا ثانى مبتداء ثانى مع خبرش مرفوع محلا بانه خبر مبتداء اول الخ (موقع مضاف (الاسم مجرور لفظا بانه مضاف اليه مرموقع موقع منصوب لفظا بانه مفعول به صريح مروقوع (والعامل فى المبتدأ والخبر هو الابتداء) واو ابتدائية العامل مرفوع لفظا بانه مبتدا (فى المبتدأ جار ومجرور ظل مج متعلق مرالعامل الخ والخبر معط برسر المبتدأ هو صيغة فصل لامحل لها من الاعراب يا كه هو ضمير بارز مرفوع محلا بانه مبتدأ ثانى (الابتدا مرفوع لفظا بانه خبر مبتدا ثانى مبتدا ثانى مع خبرش مرفوع محلا بانه خبر مبتدا اول الخ (وهو معنى) واو ابتدائيه هو مبتدا (معنى مرفوع تقديرا بانه خبر مبتدا مبتدا مع خبرش جملة اسمية مستأنفة (لايوجد فى الخارج) لا اى نافيه غير عامله يوجد فعل مضارع مبنى للمفعول هودر تحتنش قائم مقام فاعل يوجد (فى الخارج ظل مج متعلق مريوجد الخ يوجد مع ما عمل فيه مرفوع محلا بانه صفة معنى (فهذه مائة عامل) فا فا جزائية ها ها تنبيه ده اسمست ازجملة اسما اشارة مرفوع محلا بانه مبتدا (مائة مضاف (عامل مجرور لفظا بانه مضاف اليه مرمائة مائة مرفوع لفظا بانه خبر مبتدا مبتدا مع خبرش مجزوم محلا بانه جزاء شرط محذوف تقديره ان علمت العوامل اللفظية والمعنوية مفصلا فاعلم ان جميع المذكورات مائة عامل (لايستغنى الصغير) لا اى نافيه غير عامله يستغنى فعل مضارع مبنى للفاعل الصغير مرفوع لفظا بانه فاعل يستغنى يستغنى مع ما عمل فيه جملة فعلية مجرور محلا بانه صفة عامل (والكبير) معط

برسر الصغير والمراد من الصغير هنا هو الصغير سنا وهو من لايبلغ حد التكليف والكبير من يبلغ حد البلوغ (والوضيع) معطوف برسر الكبير قريبا وبرسر الصغير اصالة (والرفيع) معطوف برسر الوضيع قريبا وبرسر الصغير اصالة باعتبار بودن وى فاعل لايستغنى (عن معرفتها) عن حرف جر معرفة مضاف (ها ضمير بارز مجرور محلا بانه مضاف اليه مر معرفة راجع بسوى مائة عامل معرفة مجرور لفظا بعن جار ومجرور ظرف لغو متعلق مر لايستغنى (واستعمالها) تركيب اضافى استعمال مجرور لفظا بانه معطوف برسر معرفة باعتبار بودن وى مجرور بعن *

تمت